

Kommunfullmäktige

Tid: Måndagen den 27 april 2026 kl. 14:00

Plats: Sessionssalen Förvaltningsbyggnaden

Kallelse för ledamöterna och för kännedom till ersättarna

Kristina Åhl
ordförande

Anna-Lena Eriksson
nämndsekreterare

ÄRENDEN	Anteckningar	Sida
1. Upprop Dnr 2024-000051		
2. Val av justerare Dnr 2024-000052		
3. Information kommunfullmäktige år 2026 Dnr 2025-000837		
4. Meddelande delgivningar till kommunfullmäktige Dnr 2025-000758		
5. Motioner Dnr 2024-000036		
6. Interpellationer, enkla frågor Dnr 2024-000037		
7. Redovisning av motioner under beredning Dnr 2024-000135		
8. Årsredovisning 2025 Dnr 2026-000136		
9. Revisionsberättelse 2025 Dnr 2026-000274		
10. Ansvarsfrihet kommunstyrelsen 2025 Dnr 2026-000275		
11. Ansvarsfrihet Valnämnden 2025 Dnr 2026-000277		
12. Ansvarsfrihet Bygg- och miljönämnden 2025 Dnr 2026-000276		
13. Klimatrelaterad riskanalys Dnr 2026-000155		

ÄRENDEN

Anteckningar

Sida

14. Lokal Handlingsplan suicidprevention Överkalix
kommun 2026 - 2030
Dnr 2026-000160
15. Avgifter sociala omsorgsutskottets verksamhetsområde
år 2026
Dnr 2025-000522
16. Valärende
Dnr 2026-000074

ÖVERKALIX
KOMMUN

Kungörelse

Kommunfullmäktiges sammanträde

Måndag 27 april 2026 kl 14.00

Sessionssalen förvaltningsbyggnaden Överkalix kommun

Ärenden :

1. Upprop
2. Val av justerare
3. Information kommunfullmäktige år 2026
4. Meddelande delgivningar till kommunfullmäktige
5. Motioner
6. Interpellationer, enkla frågor
7. Redovisning av motioner under beredning
8. Årsredovisning 2025
9. Revisionsberättelse 2025
10. Ansvarsfrihet Kommunstyrelsen 2025
11. Ansvarsfrihet Valnämnden 2025
12. Ansvarsfrihet Bygg- och miljönämnden 2025
13. Klimatrelaterad riskanalys
14. Lokal handlingsplan suicidprevention Överkalix kommun 2026-2023
15. Avgifter sociala omsorgsutskottets verksamhetsområde 2026
16. Valärende

Kristina Åhl (s)

Kommunfullmäktiges ordförande

ÖVERKALIX
KOMMUN

Kommunstyrelsen

Ks § 47

Dnr 2024-000135

Redovisning av motioner under beredning

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna redovisning av motioner under beredning

Sammanfattning av ärendet

Föreligger redovisning av motioner under beredning

Allmänna utskottet beslutar

Att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna redovisning av motioner under beredning

Beslutsunderlag

Marianne Sandström (sd) Motion angående upphörande av babybonusar

Kommunfullmäktiges protokoll 2025-02-24 § 5

Allmänna utskottets protokoll 2025-03-17 § 19

Kommunstyrelsens protokoll 2025-04-07 § 41

Kommunfullmäktiges protokoll 2025-04-28 § 18

Kommunfullmäktiges protokoll 2025-06-16 § 30

Allmänna utskottets protokoll 20250915 § 58

Allmänna utskottets protokoll 2025-11-03 § 81

Kommunstyrelsens protokoll 2025-11-17 § 117

Kommunfullmäktiges protokoll 2025-12-01 § 64

Allmänna utskottets protokoll 2026-03-16 § 38

Motion om att upphöra med Babypaket

Den 9 oktober 2023 tog kommunstyrelsen beslut om att införa babypaket för nyfödda/adopterade kommunmedborgare.

Kommunstyrelsen beslutade "Att Babypaket till ett värde av 5 000 kr införes och ges till samtliga födda barn som vid födseln är folkbokförda i Överkalix kommun. Även adopterade barn är berättigade att få ett Babypaket

Uppdra till Jan Johansson Kommundirektören att besluta om innehåll och regelverk kring babypaket samt återrapportera det till kommunstyrelsens sammanträde den 20 november 2023"

Av protokollet från kommunstyrelsens sammanträde den 20 november 2023 framgår inte att detta återrapporterats av kommundirektören till kommunstyrelsen och att kommunstyrelsen skulle erhållit regelverk kring detta.

Det har dock visat sig att det är i strid med Kommunallagen att betala ut så kallade barnbonusar. En kommun får inte ge ersättning till enskilda individer utan en behovsprövning. Kammarrätten i Stockholm slog i mål nr 8169-19 av den 21 april 2020 fast att en kommunal nämnd som erbjöd SL-kort eller skolskjuts till samtliga nyanlända elever som valt en rekommenderad skola överskred sin befogenhet. Borgholms kommun gav ett presentkort om 2 500 kr till alla nyfödda barn vilket förvaltningsrätten i Växjö i mål nr 3582-23 av den 29 oktober 2024 slog fast var utanför den kommunala kompetensen då det avsåg vederlagsfri ersättning till enskilda barnfamiljer utan individuell behovsprövning.

Sverigedemokraterna yrkar därmed;

-Att Överkalix kommun upphör med att utge babypaket till nyfödda/adopterade kommunmedborgare.

För Sverigedemokraterna Marianne Sandström

Sverigedemokraterna, Kommunfullmäktige 2025-02-24

Kommunstyrelsen

Ks § 41

Dnr 2026-000136

Årsredovisning 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att godkänna årsredovisningen för 2025 och överlämna till kommunfullmäktige för fastställelse.

Att årets överskott efter balanskravsutredningen förs till resultatreserven, vilket blir 2,4 mkr.

Sammanfattning av ärendet

Årsredovisningen för 2025 har sammanställts av ekonomienheten i samverkan med förvaltningarna. Redovisningen innehåller förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt sammanställd redovisning. Årets resultat är 4,0 mkr, soliditeten 33%, nettoinvesteringar 44 mkr. Vid en sammantagen värdering är bedömningen att Överkalix kommun uppnår god ekonomisk hushållning. Två av fyra finansiella mål är uppnådda, en delvis uppnått och verksamhetsmålen är uppnådda eller delvis uppnådda.

Förslag till beslut

Att godkänna årsredovisningen för 2025 och överlämna till kommunfullmäktige för fastställelse. Att årets överskott efter balanskravsutredningen förs till resultatreserven, vilket blir 2,4 mkr.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2025

Tjänsteskrivelse

«AnvEnhet»
«AnvNamn»
«AnvEpost»

[Huvudmottagare]

Årsredovisning 2025

Förslag till beslut

Att godkänna årsredovisningen för 2025 och överlämna till kommunfullmäktige för fastställelse

Sammanfattning av ärendet

Årsredovisningen för 2025 har sammanställts av ekonomienheten i samverkan med förvaltningarna. Redovisningen innehåller förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt sammanställd redovisning.

Årets resultat är 4,0 mkr, soliditeten 33%, nettoinvesteringar 44 mkr.

Vid en sammantagen värdering är bedömningen att Överkalix kommun uppnår god ekonomisk hushållning. Två av fyra finansiella mål är uppnådda, en delvis uppnått och verksamhetsmålen är uppnådda eller delvis uppnådda.

Bakgrund

Kommunen ska enligt kommunallagen (2017:725) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild av kommunens verksamhet, ekonomiska ställning och utveckling. Årsredovisningen ska även redovisa hur kommunen uppfyllt kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.

Konsekvenser avseende ekonomi, jämställdhet miljö samt barnperspektivet

Inga kända konsekvenser

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2025

Beslutet ska skickas till

Till vem eller vilka ska beslutet expedieras, ex motionären, den sökande ansvarig för ärendet, mottagare av uppdraget o.s.v..

Klicka eller tryck här för att ange text.
Ekonomichef (ändra titel vid behov)

Ann-Christin Svallfors
[Titel]

ÖVERKALIX
KOMMUN

Årsredovisning 2025

Verksamhet inom Överkalix kommun

platsen är utmärkt

Innehållsförteckning

1 Ordförande har ordet	3
2 Förvaltningsberättelse	5
2.1 Översikt över verksamhetens utveckling	5
2.2 Den kommunala koncernen	6
2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	8
2.4 Händelser av väsentlig betydelse.....	12
2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	12
2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	14
2.6.1 Verksamhetsmål	14
2.6.2 Finansiella mål.....	17
2.7 Balanskravsresultat.....	17
2.8 Väsentliga personalförhållanden	18
2.9 Förväntad utveckling	24
3 Finansiella rapporter.....	25
3.1 Resultaträkning.....	25
3.2 Balansräkning	25
3.3 Kassaflödesanalys	27
3.4 Noter	28
3.5 Driftsredovisning.....	41
3.6 Investeringsredovisning.....	44
3.7 VA-redovisning	47
3.8 Begreppsförklaringar	49

1 Ordförande har ordet

Det är nu dags att sammanfatta året 2025. Resultatförbättringen är markant, eftersom underskottet från 2024 på 14,9 miljoner har förbytts till ett överskott på 4 miljoner d v s en förbättring på nästa 19 miljoner.

Förändringstakten har varit hög och kommer inte att avta, utan snarare öka under kommande år. Det absolut viktigaste förändringen är de långsiktiga fyra målen som skall leda oss in i framtiden och samtidigt adresserar våra viktigaste utmaningar. De är inom områdena:

1. Klimat
2. Folkhälsa
3. Näringslivsklimat
4. Befolkningsutveckling

Vid beslut på alla nivåer i kommunen skall alla beslutsfattare ställa sig frågan: Innebär det här beslutet att vi kommer närmare någon av våra långsiktiga mål. Om svaret är Nej måste det finnas en mycket bra anledning till att vi skall fatta ett beslut i alla fall.

Vi har talar även mycket om "skattenyttan" d v s att våra skattebetalare skall få så mycket som möjligt för våra gemensamma resurser.

Befolkning minskade med blygsamma 18 personer. Glädjande är dock att vi för tredje året i rad ökade befolkningen i gruppen 0–19 år vilket torde vara relativt unikt i Sverige. Överkalix kommun har dessutom ett stabilt antal barn i förskoleåldern. Det föds allt färre barn i Sverige vilket påverkar landet kommuner och enligt SKR:s femårsprognos så beräknas antalet barn 0-5 år minska i landets alla kommuner utom i just Överkalix.

Vårt systematiska och långsiktiga arbete att bli fler innevånare och att fler skall välja att bo kvar i kommunen ger resultat och jag vill rikta ett stort tack till alla som bidragit till denna utveckling både anställda inom kommunen och alla andra som bidragit. Tillsammans kan vi forma vår framtid och göra vår fantastiska kommun ännu bättre.

Niclas Hökfors, Kommunalråd

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Fem år i sammandrag – koncern

	Koncernen				
	2025	2024	2023	2022	2021
Verksamhetens intäkter, mkr	127,7	117,2	105,9	105,1	113,9
Verksamhetens kostnader, mkr	-397,1	-402,8	-370,9	-371,5	350,7
Årets resultat, mkr	4,0	-15,2	-0,2	0,0	15,6
Soliditet	33 %	36 %	41 %	41 %	43 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	24 %	23 %	28 %	27 %	21 %
Nettoinvesteringar, mkr	44	47	22	26	20
Självfinansieringsgrad	70 %	0 %	31 %	96 %	70 %
Långfristig låneskuld, mkr	182,9	142,9	119,8	119,6	121,3
Antal anställda	317	309	307	303	306

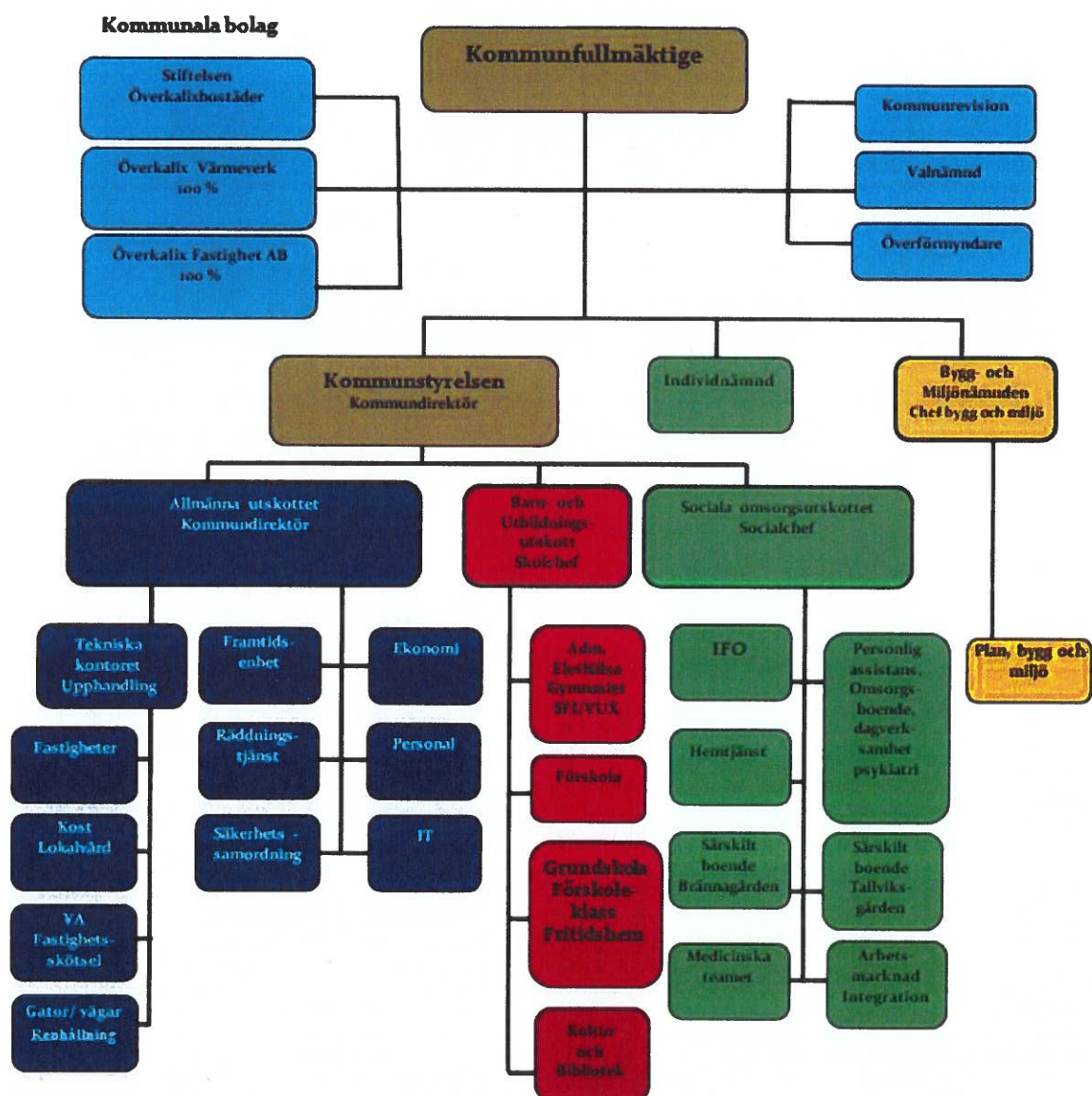
2025 har varit ett bättre år ekonomiskt för koncernen som helhet. Kommunen visar ett positivt resultat på 4,0 mkr. Överkalix Värmeverk AB gör en vinst före skatt på över 1,5 mkr och likviditeten har förbättrats i bolaget. Stiftelsen Överkalixbostäders vinst uppgår till nästan 0,9 mkr före skatt. I och med att Överkalix Fastighet AB sålde hotellfastigheten under året bedrivs ingen verksamhet i bolaget och det kommer att sökas i frivillig likvidation. Bolaget visar i och med förlusten vid avyttringen av hotelletfastigheten ett negativt resultat på nästan 0,8 mkr.

Fem år i sammandrag - kommunen

	Kommunen				
	2025	2024	2023	2022	2021
Folkmängd 31/12	3 183	3 201	3 162	3 160	3 252
Kommunal skattesats	22,8	22,8	22,8	22,8	22,8
Verksamhetens intäkter, mkr	84,0	79,5	71,3	73,1	83,9
Verksamhetens kostnader, mkr	-360,2	-371,8	-342,3	-344,6	325,6
Årets resultat, mkr	4,0	-14,9	0,1	0,0	15,3
Soliditet	41 %	47 %	55 %	53 %	57 %
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser	27 %	28 %	36 %	34 %	25 %
Nettoinvestering, mkr	41,7	43,1	18,4	22,3	17,9
Långfristig låneskuld, mkr	96,8	60,1	37,3	38,6	35,9
Antal anställda	306	298	296	292	295

Kommunen nådde inte fullt det budgeterade resultatet på 5,9 mkr. Dock så är resultatet 4,0 mkr plus, vilket är en stor förbättring gentemot föregående år. Det lägre lönekostnadspåslaget har underlättat på kostnadssidan samt kostnadsminskningar inom vissa områden.. Vi har dock haft ökade kostnader som har varit svårt att påverka såsom missbruksplaceringar, ekonomiskt bistånd, ökade elever på friskolan, ökat behov av stödpersonal. Intäktssidan har främst ökat grund av försäljning av mark/fastighet. Skatter och generella bidrag blev lägre än budgeterat.

2.2 Den kommunala koncernen

Bolag/utskott	Verksamhet	Privata utförare
Stiftelsen Överkalix bostäder	Stiftelsen ska tillhandahålla ändamålsenliga och energieffektiva bostäder och lokaler till privatpersoner och företag i Överkalix.	
Överkalix Värmeverk AB	Bolaget ska producera värme på ett klimatsmart och kostnadseffektivt sätt.	
Överkalix Fastighet AB	Bolagets syfte är att bedriva fastighetsförvaltning med därmed förenlig verksamhet.	
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen ansvarar för att leda, samordna, utveckla samt följa upp kommunens verksamhet som helhet. Övriga ansvarsområden redovisas under respektive utskott.	
<u>Allmänna utskottet</u>	Allmänna utskottet ansvarar för att under Kommunstyrelsen leda, samordna, följa upp och utveckla kommunens verksamhet som helhet. Övriga ansvarsområden redovisas under Kommunledningen och Tekniska kontoret.	
- Kommunledningen	Kommunledningen ansvarar för övergripande ledning och styrning. Övriga ansvarsområden är ekonomi-, personal- och organisationsfrågor, samt översiktlig planering av nyttjande av mark och vatten. Andra områden är räddningstjänst, kris och beredskap samt näringslivsutveckling.	Kollektivtrafik 5,6 mkr fr RKM. Överförmyndare 4,6 mkr fr Övertorneå kommun.
- Tekniska kontoret	Tekniska kontoret ansvarar för utveckling, byggnation och förvaltning av kommunens allmänna platser och byggnader, för renhållning, vatten och avlopp, samt väghållning. Den samlade kostverksamheten finns även här samt delar av fritidsverksamheten.	Vinterväghållning 3,3 mkr. Vägbesynning 1,6 mkr. Renhållning 3,9 mkr.
<u>Barn- och utbildningsutskottet</u>	Barn- och utbildningsutskottet svarar under kommunstyrelsen för förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola. Utöver detta ansvarar utskottet för vuxenutbildning, grundsärskola, gymnasiesärskola. Utskottet har även ansvar för biblioteksverksamheten i kommunen.	Interkommunala gymnasieplatser 13,2 mkr varav 1,9 mkr fr privata företag. Vuxenutbildning 0,5 mkr fr privata företag. Ersättning till friskola 10,7 mkr.
<u>Sociala omsorgsutskottet</u>	Sociala omsorgsutskottet ansvarar under kommunstyrelsen för vård och omsorg om äldre och funktionsnedsatta. Utskottet ansvarar även för individ- och familjeomsorg där ekonomiskt bistånd, missbruk- och beroendevård, familjerätt samt barn- och ungdomsvård ingår. Sedan 2021 har ansvaret för integration och arbetsmarknad flyttats till sociala omsorgsutskottet.	Färdtjänst från Länstrafiken 1,8 mkr. Tillfälliga kortboplatser och medicinskt färdigbehandlade från annan kommun och regionen 0,6 mkr. Missbruk placeringar 1,6 mkr varav ca. hälften från staten.
Bygg- och miljönämnden	Ansvarar för myndighetsutövning enligt Plan och bygglag, bostadsanpassning, miljöbalken, livsmedelsområdet, strålskydd, foder och animaliska biprodukter. Utöver detta ansvarar	Energirådgivning 0,5 mkr.

Bolag/utskott	Verksamhet	Privata utförare
	nämnden för tillsyn enligt tobakslagen, tar myndighetsbeslut enligt kommunens renhållningsordning samt beslut inom räddningstjänstens område som avser kommunstyrelsens verksamhetsområde.	

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Nationella och internationella skeenden

Den ekonomiska osäkerheten har ökat markant sedan slutet av förra året. Handelskonflikter och krig har försämrat de globala konjunkturutsikterna. Höjda tullar och stor osäkerhet har dämpat både världshandeln och global BNP-tillväxt.

För kommuner ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut efter två tuffa år. Den demografiska utvecklingen nationellt, med minskning i antalet barn, ger dock en svag kostnadsökning för kommunerna och ställer stora krav på anpassning. Ökat antal äldre innebär ökade behov av både sjukvård och äldreomsorg. Medicinteknisk utveckling och nya läkemedel möjliggör en utveckling som bromsar de ökade behoven av äldreomsorg i kommunerna. Kommunerna står inför stora investeringsbehov, till exempel inom krisberedskap och klimatanpassningar.

Politiska beslut och betydande avtal

- Försäljning av fastighet Bränna 9:4 (tidigare LSS-boende)
- Försäljning av fastighet Bränna 4:22 (hotellfastighet)
- Nytt attestreglemente som syftar till att tydliggöra ansvarsfördelning och rutiner för kontroll och godkännande av ekonomiska åtaganden
- Informationssäkerhetspolicy antagen för att möta kommande NIS2-direktiv
- Inköspolicy framtagen
- AI-policy framtagen
- Ny biblioteksplan upprättad
- Nya riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal
- Rivning av Brännagården

Befolkningsutveckling och demografiska förändringar

Befolkningsutveckling	2025	2024	2023	2022	2021
Total befolkning	3 183	3 201	3 162	3 160	3 252
Kvinnor	1 507	1 517	1 491	1 489	1 540
Män	1 676	1 684	1 671	1 671	1 712
Födda	17	25	22	21	21
Förskola (1-5 år)	119	109	121	126	135
Grundskola (6-15 år)	289	269	267	244	256
Gymnasium (16-18 år)	74	80	69	78	81
65 -79 år	779	807	805	797	816
80 -89 år	281	284	261	270	277
90 -	58	55	61	59	50

Befolkningen har minskat med 18 personer mellan 2024 och 2025. Det har fötts färre barn än tidigare år, men på grund av inflyttning så är det ändå fler barn i förskole- och skolålder än föregående år. Kommunen har ett flyttningsöverskott på 17 invånare (varav invandringsöverskott på 43 invånare).

Arbetsmarknad

Enligt Arbetsförmedlingens statistik per december 2025 är andelen inskrivna arbetslösa för hela riket 6,8 %. Motsvarande siffra för Överkalix kommun ligger per december 2025 på 6,5 %.

Inskrivna arbetslösa	December 2025	December 2024
Totalt	89	93
<i>Kvinnor</i>	31	34
<i>Män</i>	58	59
18 -24 år	9	8
Inrikesfödda	49	54
Utrikesfödda	40	39
Andel		
Inrikesfödda	4,5 %	4,9 %
<i>Kvinnor</i>	3,7 %	3,5 %
<i>Män</i>	5,2 %	6,0 %
18 -24 år	6,1 %	5,6 %
Utrikesfödda	13,8 %	15,0 %

Bostadsmarknad

I och med den positiva utvecklingen att familjer från Europa sedan ett par år visar intresse av att flytta till kommunen är det viktigt att det finns lediga bostäder.

Stiftelsen Överkalixbostäder har cirka 350 bostadslägenheter och vakansgraden vid utgången av 2024 var så låg som 0,6 %. Vid utgången av 2025 var vakansgraden 3,93 %. En stor del av ökningen beror på att stiftelsen förvärvat en fastighet med nio lägenheter som blir klara för uthyrning 2026. Hyresförhandlingarna resulterade i en höjning av hyrorna för bostäder med 4,88 %.

Utbildning

Ett samverkansavtal med Övertorneå kommun, Haparanda stad och Kalix kommun har upprättats.

Överkalix var årets raket i kommunalt grundskoleindex 2025 efter att ha stigit i ranking med 223 placeringar till plats 31. Grundskoleindex rangordnar alla Sveriges kommuner efter hur väl deras grundskolor presterar inom fyra centrala områden; måluppfyllelse – i vilken utsträckning elever når kunskapskraven; pedagogisk personal – tillgång till behöriga lärare och lärartäthet; övriga hälso- och studiefremjande resurser – exempelvis elevhälsa och lärverktyg; fritidshem – bemanning och förutsättningar i fritidsverksamheten.

Vård och omsorg

- Nya socialtjänstlagen har trätt i kraft första juli och inom social omsorg pågår ett omfattande omställningsarbete

- Kommunens äldreboenden och omsorgsboendet Renen blev de första diplomerade antibiotikasmarta vård- och omsorgsverksamheterna i Sverige
- Förberedelser inför byggnation av nytt särskilt boende har pågått

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Befolkningsminskning	Arbetsför befolkning minskar. Äldre oförändrad eller ökar, trycket på äldreomsorgen ökar	Kommunstyrelsen	Ökade insatser för att göra kommunen attraktiv som boendeort. Anpassning av äldreomsorg
Obalans på bostadsmarknaden	Saknas bostäder är det svårt för företag och kommun att rekrytera	Stiftelsen Överkalixbostäder Kommunstyrelsen	Planering av bostadsbyggande, framtida statistik över befolkning, inventering av tillgängliggörande av befintliga bostäder
Pandemi	En pandemi riskerar att lamslå samhällen och medföra allvarliga störningar på samhällsviktig verksamhet	Kommunstyrelsen	Rutiner för krishantering, inköp och lager smittskyddsmaterial
Cyberattacker	Dataintrång och sabotage mot kommunens IT-system som kan medföra stora störningar för verksamheterna	Kommunstyrelsen	Genomgång IT-säkerhet, handlingsplan om något inträffar
Extremväder	Klimatförändringar medför mer nederbörd och ökad risk för översvämningar från sjöar och vattendrag. Extremväder kommer bli vanligare.	Kommunstyrelsen	Identifiera risker och vidta förebyggande åtgärder
Verksamhetsrisk			
Eftersatt underhåll	Anläggningar och fastigheter har inte underhållits och kan leda till höga reparationskostnader och större investeringskostnader på längre sikt	Tekniska kontoret	Underhålls- och investeringsplaner, ökad tillsyn av befintliga anläggningar
Svårigheter att rekrytera/behålla personal	Svårigheter att rekrytera eller behålla befintlig personal får konsekvenser både för	Kommunstyrelsens verksamheter	Skapa attraktivitet för de kommunala jobben,

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
	personal samt kvaliteten på kommunens verksamheter		kompetensutveckling, friskvårdsinsatser
Finansiell risk			
Ränterisk	Ökad ränta innebär högre kostnader. Ett ökat tryck på investeringsbehov kan leda till högre skuldsättning	Den kommunala koncernen	Granskning av skuldsättning. Uppdatera policyer för räntebindning, prövning av investeringar
Låneskuld	För höga lån begränsar utrymmet för kommunkoncernen att hantera ekonomiska utmaningar på sikt	Den kommunala koncernen	Noggranna investeringskalkyler för större investeringar där alla konsekvenser beaktas
Negativa resultat	Kontinuerligt dåliga resultat urholkar likvida medel	Den kommunala koncernen	Fokus på styrning och ledningsförmåga inom samtliga verksamhetsgrenar

Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelse	Kommunen	
	2025	2024
Total avsättning i balansräkning		
Avsättning inklusive särskild löneskatt	9,1	8,9
Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	42,5	48,5
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring efter 1998	21,1	20,6
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring före 1998	20,4	22,9
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsstiftelse		
Summa pensionsförpliktelser inklusive försäkring och stiftelse	93,2	101,0
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital	33,7	43,4
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel		
Summa förvaltade pensionsmedel	33,7	43,4
Finansiering		
Återlånade medel	59,5	57,5
Konsolideringsgrad	63,8 %	57,0 %
Utredningsgrad pensioner	99 %	99 %

Hållbarhet

Externfinansierade projekt för ökad inflyttning har pågått under året och pågår fortsatt. Även en förstudie om bättre folkhälsa i Överkalix med syfte att skapa en bild av hur folkhälsoarbetet i kommunen kan utvecklas har utförts.

För att öka kunskapen om vad människor själva kan göra för att minska risken för att insjukna i cancer så testar nu Överkalix kommun ett arbetssätt med hälsoinformatörer som ett del i arbetet mot förbättrad folkhälsa.

Överkalix kommun deltar i Kompetensarena Norrbotten för att tillsammans med övriga kommuner i länet kartlägga det framtida kompetensbehovet.

Överkalix kammade hem utmärkelsen "Bäst Tillväxt 2025 i Norrbotten" vilket går till den kommun i varje län i Sverige som har störst andel företag som nyanställer, ökar sin omsättning och går med vinst under året och delas ut av kreditupplysningsföretaget Syna.

Ett Framtidsråd har inrättats för att stärka näringslivet. I Framtidsrådet samlas politiker, kommunala tjänstepersoner och företagare för att tillsammans lyfta utmaningar och möjligheter och för att lösa eller ta upp frågeställningar.

Arbetet med en ny översiktsplan är i full aktivitet. Olika former av dialoger med medborgare och andra parter har pågått. Under 2025 har det resulterat i att en struktur och faktatext för planhandlingen har tagits fram.

2.4 Händelser av väsentlig betydelse

- Överkalix Värmeverk AB har åberopat 1,4 mkr från kapitaltäckningsgarantin i deras bokslut för 2024
- Nyupptagna lån 40 mkr för att finansiera investeringar på över 43 mkr
- Ekobrottsmyndigheten utreder ett EU-projekt och besked har ännu vid årets utgång inte inkommit
- Byggnationen av nya säbo har startat
- Under året har omorganiseringar gjorts på tekniska avdelningen. Chefstjänsten för kost och lokalvård har upphört. Arbetet har istället fördelats mellan arbetsledare för respektive arbetsgrupp samt teknisk chef. Även tjänsten fordonsansvarig har avvecklats. En person har anställts till den nya tjänsten som ansvarig för fritidsanläggningar.

2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunkoncernen är det samlade begreppet för hela kommunens verksamhet. Här ingår kommunens nämnder, utskott och bolag. Kommunens uppgifter och befogenheter regleras ytterst av regeringsformen och kommunallagen.

ANSVARSTRUKTUR

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är högsta beslutande organ i Överkalix kommun. Ledamöterna i fullmäktige väljs vart fjärde år genom det allmänna valet. Det är kommunfullmäktige som tillsätter ledamöter i de nämnder/utskott som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Fullmäktige tillsätter även styrelserna i de kommunala bolagen.

Fullmäktige bestämmer även vilka uppdrag som nämnder/utskott och styrelser ska ha. För nämnderna/utskotten regleras detta i reglementen och för bolagen i bolagsordningar och

ägardirektiv. Fördelningen av uppdrag sker dels utifrån vad kommunallagen kräver, dels utifrån vad fullmäktige bedömer är lämpligt.

Nämnder

Kommunens nämnder har ansvar för att genomföra de uppdrag som fullmäktige beslutar. Nämnderna ska inom sina respektive uppdrag driva en effektiv verksamhet med god kvalitet.

Kommunfullmäktige beslutar om vilka nämnder som ska finnas. 2018 beslutades att de nämnder som behövs för att styra Överkalix kommun är kommunstyrelse, bygg- och miljönämnd samt valnämnd. I beslutet fastställdes en organisation med tre utskott under kommunstyrelsen som bereder ärenden. Från 2022 finns också en individnämnd.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens ekonomi och utveckling. Styrelsens övergripande ansvar är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämnders och bolagens verksamheter.

Enligt bestämmelserna i kommunallagen utser kommunstyrelsen också en direktör som ska ha den ledande ställningen bland de anställda samt vara chef för kommunstyrelsens förvaltning.

Utskott

Kommunstyrelsen har tre utskott; Allmänna utskottet (kommunledning och tekniska kontoret), Barn- och utbildningsutskottet och Sociala omsorgsutskottet. Utskottens främsta uppgift är att bereda ärenden till kommunstyrelsen.

Bolagen

Det är endast kommunfullmäktige som kan besluta om att kommunal verksamhet ska bedrivas i bolagsform. Kommunens bolag ingår i kommunkoncernen. Kommunfullmäktige har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för bolag där kommunen har ett ägarintresse.

Det finns för närvarande två kommunala bolag som ägs av kommunen till 100 % samt en stiftelse; Överkalix Värmeverk AB, Överkalix Fastighet AB och Stiftelsen Överkalixbostäder.

De krav som anges i styrmodellen gäller i tillämpliga delar på samma sätt för bolag som för nämnder om inget annat anges. Under 2021 togs nya ägardirektiv och ägarpolicyer fram och dessa antogs i början av 2022.

STRUKTUR FÖR STYRNING AV DEN KOMMUNALA KONCERNEN

Kommunfullmäktige beslutar om ekonomiska ramar, mål för god ekonomisk hushållning och övergripande styrdokument.

Centrala styrdokument

Kommunens centrala styrdokument består av budget, verksamhetsplan, policyer och riktlinjer.

MÅL- OCH RESULTATSTYRNING

Kommunens styrmodell bygger på mål- och resultatstyrning. Modellen ska bidra till att skapa en tydlig koppling mellan fullmäktiges övergripande mål, nämnder/utskott och det arbete som bedrivs i enskilda verksamheter.

När kommunfullmäktige beslutar om de övergripande målen görs det ur ett övergripande strategiskt perspektiv, utifrån vad som bedöms vara av stor betydelse för att närma sig kommunens vision. Nämnder/utskott beslutar sedan om egna mål som ska bidra till att fullmäktiges övergripande mål kan uppnås.

Arbetet för att uppnå målen sker i kommunens förvaltning, ute i verksamheterna. Det är kommunens medarbetare som i respektive verksamhet avgör hur arbetet ska utföras för att målen ska uppnås.

BUDGETPROCESS

Syftet med budgetprocessen är liksom i kommunens styrmodell, att bidra till en god ekonomisk hushållning med ett långsiktigt förhållningssätt där verksamhetsmål och finansiella mål uppnås. I budgetprocessen fastställer kommunfullmäktige vilka mål och uppdrag som ska gälla och hur resurser ska fördelas.

Driftbudget

Kommunstyrelsen och Bygg- och miljönämnden tar fram en omvärldsanalys i maj/juni. Analysen ska beskriva händelser och trender i omvärlden som påverkar kommunens utveckling och förutsättningar. Under en gemensam strategidag mellan politiker och tjänstepersoner ska en plattform tas fram för det fortsatta arbetet. Under hösten arbetas en budget fram som antas av kommunfullmäktige i november.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten ska vara mer långsiktig än driftbudgeten och planer tas fram under våren. I juni sammanställs dessa planer och investeringsplanen tas av kommunfullmäktige i juni.

Uppföljning under året

Verksamhetsmålen följs upp två gånger per år, i delårsbokslut och i årsredovisningen. Uppföljning av budget sker per tertial och rapporteras till kommunfullmäktige. Vid uppföljningar rapporteras periodens ekonomiska utfall, helårsprognos samt eventuella orsaker till avvikelser och åtgärdsförslag. Delårsbokslutet granskas av kommunrevisionen.

ÅRSREDOVISNING

Arbetet med den kommunala koncernens bokslut och kommunens årsredovisning pågår till och med mars. Nämnder/utskott lämnar verksamhetsberättelser till kommunfullmäktige. Årsredovisningen granskas av revisionen. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisning och beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsen och nämndernas/utskottens ledamöter.

2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa mål ska vara finansiella samt verksamhetsmässiga.

Vid en sammantagen värdering blir bedömningen att Överkalix kommun uppnår god ekonomisk hushållning. Två av fyra finansiella mål är uppnådda, en delvis uppnått och verksamhetsmålen är uppnådda eller delvis uppnådda.

2.6.1 Verksamhetsmål

De visionära målen antogs i mitten av 2024. 2025 har varit året då grunden för att arbeta mot dessa lades genom; kartläggning av folkhälsan, inrättande av framtidsråd, framtagande av energiplan, utvecklande av metoder för attraktionsarbete med mera. Verksamhetsmål har därefter utarbetats. Våra mål är långsiktiga och bedömningen om vi nått våra mål kan inte göras

förrän 2030 respektive 2040. Analysen bedöms utifrån åtgärder och aktiviteter med inriktning mot dessa mål 2025.

De visionära målen är:

Klimatmål

100% förnybar elproduktion år 2030.

50% effektivare energianvändning år 2030 jämfört med år 2005 (basår) baserat på BRP.

Klimatneutral år 2035 = 85% minskning av växthusgasutsläpp, basår 1990.

Folkhälsomål

Andelen av befolkningen med en bra självskattad allmän hälsa skall öka från 58% till 80% samt medellivslängden skall öka med fem år till år 2040.

Befolkningsmål

Befolkningen skall uppgå till minst 3 500 innevånare år 2030 och 4 000 innevånare år 2040.

Näringslivsklimat

Kommunen skall tillhöra de 25 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivsklimat år 2040.

2.6.1.1 Klimatmål

100% förnybar elproduktion år 2030.

50% effektivare energianvändning år 2030 jämfört med år 2005 (basår) baserat på BRP.

Klimatneutral år 2035 = 85% minskning av växthusgasutsläpp, basår 1990.

Verksamhetsmål

- Nyttja gemensamt energieffektivt datacenter i samverkan via E-Nämnden
- Utöka andelen e-fakturor från leverantörer
- Utöka antalet digitala kundfakturor
- Verksamheten ska utvecklas digitalt inom social omsorg
- Förenkla att nyttja kollektivtrafik i första hand när det är möjligt vid tjänsteresor
- Utforska, informera om och inspirera till möjliga lösningar för att effektivisera energianvändningen och minska utsläpp av växthusgaser
- Bidra till minskade växthusgasutsläpp genom effektiv handläggning, tillsyn och kravställning

Analys

Måluppfyllelsen bedöms som god. Vissa av verksamhetsmålen är uppfyllda och andra verksamhetsmål arbetas med enligt plan. En energiplan har tagits fram och fastställts av kommunfullmäktige vilken lägger grund för framtida utvecklingsarbete mot klimatmålen. Även inom ramarna för översiktsplansarbetet har stor vikt lagts vid att skapa förutsättningar för att uppnå klimatmålen. Genom viktiga strategiska partnerskap både i regionen och inom EU har erfarenhetsutbyten och gemensamma påverkansinsatser gjorts för att bidra till effektiviserad energianvändning och minskade växthusgasutsläpp.

2.6.1.2 Folkhälsomål

Andelen av befolkningen med en bra självskattad allmän hälsa skall öka från 58% till 80% samt medellivslängden skall öka med fem år till år 2040.

Verksamhetsmål

- Öka kommuninvånarnas engagemang och delaktighet genom att utveckla mötesplatser och skapa tydliga former för dialog och påverkan
- Sociala omsorgsutskottet ska vara en hälsosam arbetsplats som ska arbeta förebyggande och personcentrerat med stöd och omsorg till medborgare, i samverkan för att få fler att må bättre och känna livskvalitet
- Ökande nyttjandegrad fritidsanläggning och ökad tillgänglighet
- Förbättra folkhälsan genom ett ökat förebyggande tillsynsarbete inom bygg- och miljönämndens ansvarsområden som alla har en direkt eller indirekt påverkan på folkhälsan
- Utveckla kunskapsunderlag och samverkan för ett långsiktigt folkhälsoarbete

Analys

Överkalix har en stor utmaning gällande folkhälsan och vi har kommit en bit på vägen. En kartläggning av nuläget gällande folkhälsan har gjorts som ligger till grund för kommande folkhälsoarbete. Kartläggningen innefattar även evidensbaserad genomgång av vilka åtgärder som kan antas generera störst effekt för måluppfyllelse. Ett antal samarbeten har knutits till strategiska aktörer i form av Region Norrbotten och LTU för att skapa goda förutsättningar för arbetet framåt. Flera av verksamhetsmålen arbetas med och har kommit en bra bit på vägen. Måluppfyllelsen bedöms därför som god.

2.6.1.3 Befolkningsmål

Befolkningen skall uppgå till minst 3 500 innevånare år 2030 och 4 000 innevånare år 2040.

Verksamhetsmål

- Kvinnors medellön ska inte understiga männens medellön
- Vi ska vara bra på att berätta om livet i Överkalix på ett sätt som väcker nyfikenhet för blivande kommuninvånare och stolthet hos befintliga
- Vi ska arbeta proaktivt med bostadsförsörjning på både operativ och strategisk nivå
- Bidra till att underlätta kompetensförsörjningen för näringslivet samt främja inträde på arbetsmarknaden för nya kommuninvånare
- Stärka räddningstjänstens förmåga
- Förenkling av inflyttning genom digitalisering av dokument och tjänster

Analys

Under 2025 minskade befolkningen i Överkalix med 18 invånare. Detta trots att kommunen har ett inflyttningsöverskott på 17 invånare. Verksamhetsmålen avseende befolkningsmålet har gett en positiv inverkan på inflyttning till kommunen. Vi har även ett invandringsöverskott på 43 invånare vilket också bidragit till att antal personer i åldersgruppen 0-19 år ökat, trots rekordlåg barnafödande. En metod har tagits fram för attraktionsarbetet som gett god räckvidd och engagemang hos prioriterade målgrupper, vilket lägger grunden för ett långsiktigt arbete med att attrahera nya invånare till orten. Intresset för inflyttning fortsätter vara stort, där antalet intresseanmälningar till Överkalix kommuns inflyttarservice ökat markant jämfört med föregående år och måluppfyllelsen bedöms därmed som god.

2.6.1.4 Näringslivsklimat

Kommunen skall tillhöra de 25 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivsklimat år 2040.

Näringslivsklimat

Kommunen skall tillhöra de 25 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivsklimat år 2040.

Verksamhetsmål

- Förbättra infrastrukturen genom säkerställa bredbandsutbyggnad och digital infrastruktur i kommunen för att möjliggöra boende och företagande även på landsbygden
- Överkalix kommun ska ha en bra och interaktiv dialog med, god förståelse för samt professionellt bemötande av näringslivet
- Skapa ett företagsvänligt klimat där det är enkelt att bedriva verksamhet och att göra rätt

Analys

Måluppfyllelsen bedöms som god. Verksamhetsmålen är uppfyllda eller är på god väg att uppfyllas. Ett Framtidsråd har inrättats som bidrar till att stärka dialogen med näringslivet och validera insatserna för ett gott näringslivsklimat. I samarbete med Framtidsrådet har en handlingsplan som involverar hela den kommunala verksamheten har tagits fram för att stärka målarbetet.

2.6.2 Finansiella mål

Finansiella mål, fastställda av KF i budget	Utfall 2025	Måluppfyllelse
Årsresultatet ska vara 2 % av skatter och bidrag	Utfall 2025: 4,0 mkr	DELVIS
Skatten ska vara oförändrad	JA	JA
Soliditeten ska bibehållas under planperioden *	Soliditet 2024: 47 % Soliditet 2025: 41 %	NEJ
Alla investeringar ska ha en långsiktig hållbar plan/långsiktig bärkraft	JA	JA

De finansiella målen bedöms vara uppfyllda.

* Svårt att uppfylla målet i och med att vi har och kommer att ha höga investeringar kommande år.

2.7 Balanskravsresultat

Balanskravsutredning, Mkr	2025	2024	2023
Årets resultat enligt resultaträkning	4,0	-14,9	0,1
- reducereing av samtliga realisationsvinster	-2,0		
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet			
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,4		
-/+ orealiserade vinster/förluster i värdepapper			
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper			
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	2,4	-14,9	0,1

Balanskravsutredning, Mkr	2025	2024	2023
- reservering av medel till resultatreserv			
+ användning av medel från resultatreserv			
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv		13,9	
Årets balanskravsresultat	2,4	-1,0	0,1

Föregående år var balanskravsresultatet -1 mkr. Underskottet berodde på rivning av del av Brännagården och synnerliga skäl åberopades. Detta underskott berodde på omstrukturering av särskilt boendestrukturen och kommer framåt när det nya boendet tas i bruk att minska kostnaderna.

2.8 Väsentliga personalförhållanden

Den personalekonomiska redovisningen för 2025 inriktas på att framför allt beskriva förhållandet för kommunen som helhet.

PERSONAL

Antal tillsvidareanställda personer 31 december

	2025	2024	2023	2022
Allmänna utskottet inkl. Bygg- och miljönämnden	78	74	71	67
Sociala omsorgsutskottet	185	182	185	188
Barn-/utbildningsutskottet	66	66	66	64
Hela kommunen	329	322	322	319

Den 31 december var 329 personer tillsvidareanställda i kommunen, fördelat på 228 kvinnor och 101 män. Av antalet tillsvidareanställda var 69 % kvinnor och 31 % män.

Tillsvidareanställningar årsarbetare 31 december

Del- och heltidsanställningar omräknat till heltider.

	2025	2024	2023	2022
Allmänna utskottet inkl. Bygg- och miljönämnden	74,6	69,3	67,4	64,8
Sociala omsorgsutskottet	166,2	164,1	165,1	165,6
Barn-/utbildningsutskottet	64,8	64,8	63,7	61,3
Hela kommunen	305,5	298,2	296,2	291,6

Antal tillsvidareanställda heltid/deltid 31 december (sysselsättningsgrad)

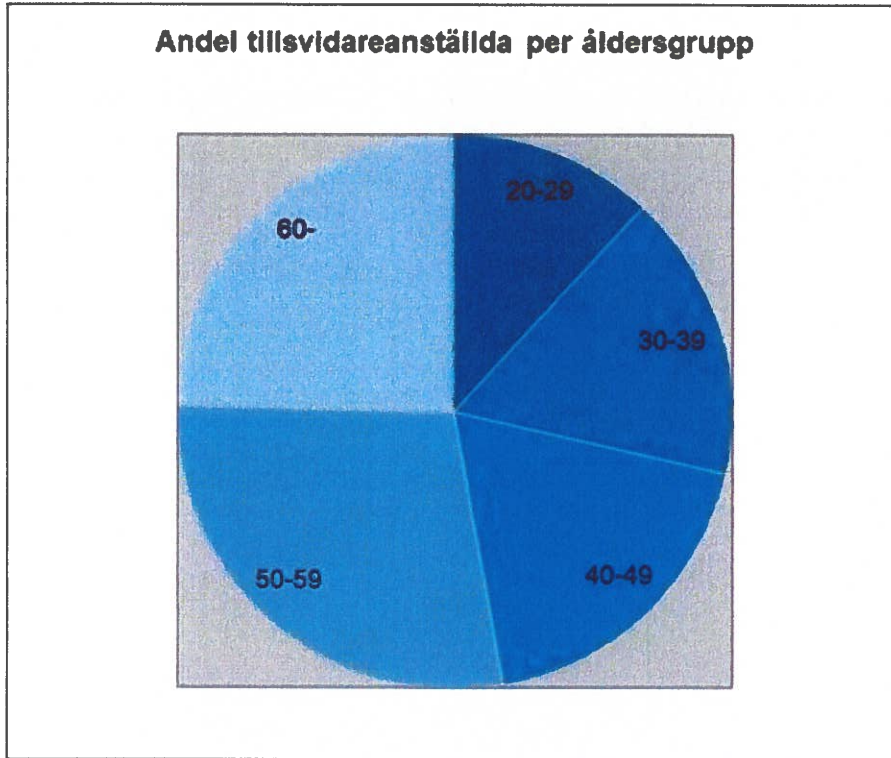
	100 %	75 -99 %	50 -74 %	-49 %
Kvinnor	152	59	17	0
Män	80	14	6	1
Totalt	232	73	23	1

71 % av kommunens tillsvidareanställda har heltid, vilket är en liten ökning jämfört med förra årets 68 %. Av kvinnorna har 67 % heltidsanställning. Motsvarande siffra bland männen är 79 %.

Ålder

Medelålder för kommunens tillsvidareanställda är 47,8 år.

PERSONALRÖRLIGHET OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Under 2025 har 37 månadsavlönade personer avslutat sin tillsvidareanställning i Överkalix kommun. Detta motsvarar 11 % av antalet tillsvidareanställda den 1 januari 2025. Medarbetare som bytt/gått till annan tillsvidaretjänst inom kommunen är inte medräknade.

Orsak	2025
Egen begäran	22
Pension	6
Uppsägning	1
Annan orsak	8
Summa	37

Pensionsavgångar

Under 2025 har 6 tillsvidareanställda avgått med avgångsorsak pension vilket motsvarar 1,8 % av antalet tillsvidareanställda den 1 januari 2025. Under 2025 var den genomsnittliga åldern för pensionsavgång 64,7 år, jämfört med 64,4 förra året.

Prognos pensionsavgångar tillsvidareanställda

Ett nytt pensionssystem har införts i Sverige. Pensionsåldrarna förskjuts uppåt så att tidigaste tidpunkt för att avgå med pension höjs från 61 till 64 år och avgångsskyldighet inträffar från 67

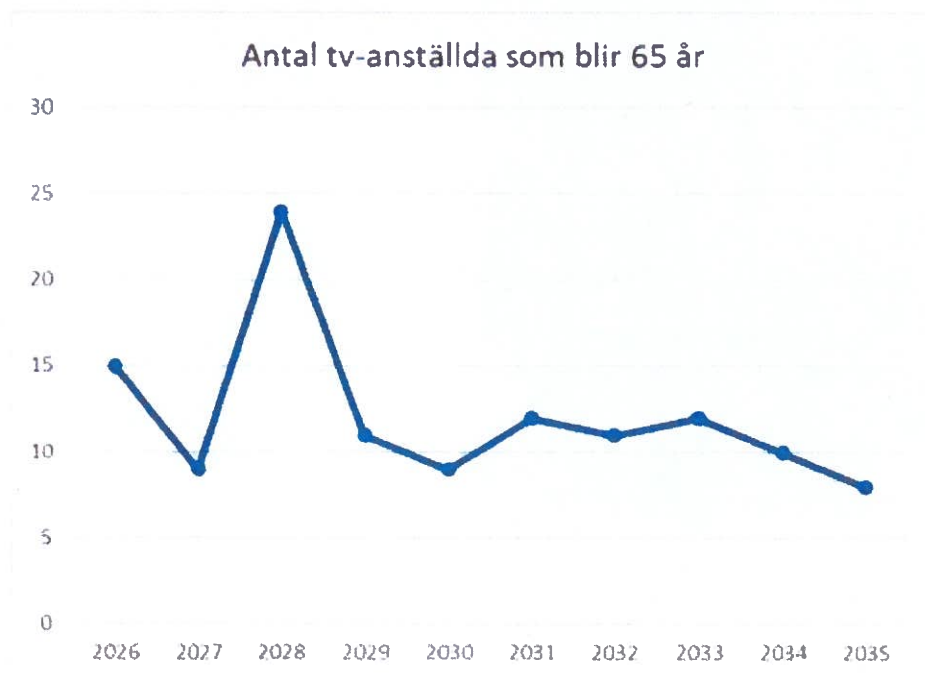

till 69 års ålder. Denna förändring kombinerat med andra ekonomiska förutsättningar antas motivera fler att stanna kvar i arbetslivet under längre tid. Nu under en tid kommer det att bli svårare än vanligt att förutsäga framtida pensionsavgångar.

Beräknat på antagande om tillsvidareanställdas pensionsavgång vid 65 års ålder så kommer 121 tillsvidareanställda att avgå med pension inom 10 år, vilket motsvarar 37 % av antalet tillsvidareanställda. Den största gruppen till antalet utgörs av personal inom vård och omsorg.

Prognos

Nedan visas tillsvidareanställda som uppnår ≥ 65 års ålder under perioden 2026-2035, inklusive de som redan aviserat pensionsavgång under 2026 oavsett ålder.

Perioden 2026-2035		
Antal tillsvidareanställda som uppnår ≥ 65 års ålder.		
Förvaltning/utskott	Antal	Andel av tv-anst i resp. område
Allmänna utskottet samt Bygg- och miljönämnd totalt	32	41 %
ekonomibiträde/kock	5	
lokalvårdare	4	
drifttekniker	3	
maskinist/yrkesarb./återvinningsarb.	4	
fastighetsskötare/vaktmästare	2	

Perioden 2026-2035		
handläggare	8	
ungdomsledare	1	
ingenjör	1	
chef	3	
IT-personal	1	
Barn- o utbildningsutskottet totalt	28	42 %
lärare	13	
förskollärare	8	
elevassistent, lärarassistent	3	
barnskötare	2	
handläggare/administratör	2	
Sociala omsorgsutskottet totalt	61	33 %
administratör	2	
sjuksköterska	3	
chef	2	
socialsekreterare	1	
undersköterska	23	
vårdare	6	
vårdbiträde	16	
personlig assistent	5	
handledare/vård	3	
Summa	121	37 %

Överkalix kommun som arbetsgivare vill att fler anställda både önskar och har möjlighet att kvarstå i arbete under längre tid. Överkalix kommuns invånare behöver den kompetens som våra medarbetare har och använder i sin arbetsvardag.

LÖN

Medianlönen för tillsvidareanställda 31 december är 31 006 kr. Medianlönen för kvinnor är 31 740 kr och för männen 29 806 kr. Kvinnors medianlön uppgick till 106 % av männens medianlön.

Lokal löneöversyn avseende 2025 har genomförts per den 1 april. Utfallet vid löneöversynsförhandlingarna 2025 för tillsvidareanställda uppgick till 3,5 %.

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaro nyckeltal (%)

	2025	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro - andel av ordinarie arbetstid	10,0	8,6	7,8	9,2
Sjukfrånvarotid kvinnor - andel av ordinarie arbetstid	11,5	10	9,2	10
Sjukfrånvarotid män - andel av ordinarie arbetstid	6,4	5,3	4,5	7,2
Långtidssjukfrånvaro - andel av total sjukfrånvarotid	56,3	52,3	38,8	47,2
Åldersgrupp -29 år - andel av ordinarie arbetstid	7,4	7,2	5,9	5,3
Åldersgrupp 30-49 år - andel av ordinarie arbetstid	8,3	8,4	7,7	9,0
Åldersgrupp 50 - andel av ordinarie arbetstid	11,6	9,1	8,3	10,1

Sjukfrånvaro (%) per område i procent av ordinarie arbetstid

Avser tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda med månadslön.

	2025	2024	2023	2022
Allmänna utskottet, Bygg- och miljönämnden	7,0	5,0	5,0	6,3
Barn- och utbildningsutskottet	11,7	6,8	9,0	10,1
Sociala omsorgsutskottet	10,7	11,1	8,6	10,1
Totalt	10,0	8,6	7,8	9,2

DISKRIMINERING – LIKABEHANDLING - LIKVÄRDIGHET

Lönekartläggning genomförs årligen. Syftet är att upptäcka, åtgärda och förhindra osakliga löneskillnader som beror på kön. Vid lönekartläggning av 2025 års löner uppgick kvinnors medellön till 105,2 % av männens medellön. Detta kan jämföras med Medlingsinstitutets siffror för 2024: 89,8 % för samtliga sektorer och 98,8 % för kommuner.

ARBETSANPASSNING OCH REHABILITERING

Arbetsanpassning är individuell och kan även genomföras i förebyggande syfte. Det kan röra sig om olika åtgärder på den egna arbetsplatsen.

Kommunen har ett antal medarbetare som är inne i en rehabiliteringsprocess, i vilken rehabiliteringshandläggare och företagshälsovård är en resurs.

Det digitala systemet för rehabilitering utgör ett bra stöd i rehabiliteringsarbetet. Systemet underlättar för chefer att utreda, hantera och följa upp både kort- och långtidsfrånvaro samt att planera in åtgärder och anpassningar. Dokumentation hanteras också i detta system.

ARBETSMILJÖ

Arbetsmiljöarbete

Det systematiska arbetsmiljöarbetet pågår i alla verksamheter. Konsekvens- och

riskbedömningar görs vid behov. Chefer och arbetsledare är nyckelpersoner för att fånga upp tidiga signaler och därmed förebygga sjukskrivningar. Åtgärder och insatser inom arbetsmiljöområdet utgör samtidigt en del av arbetet med kompetensförsörjning – att utveckla och behålla medarbetare.

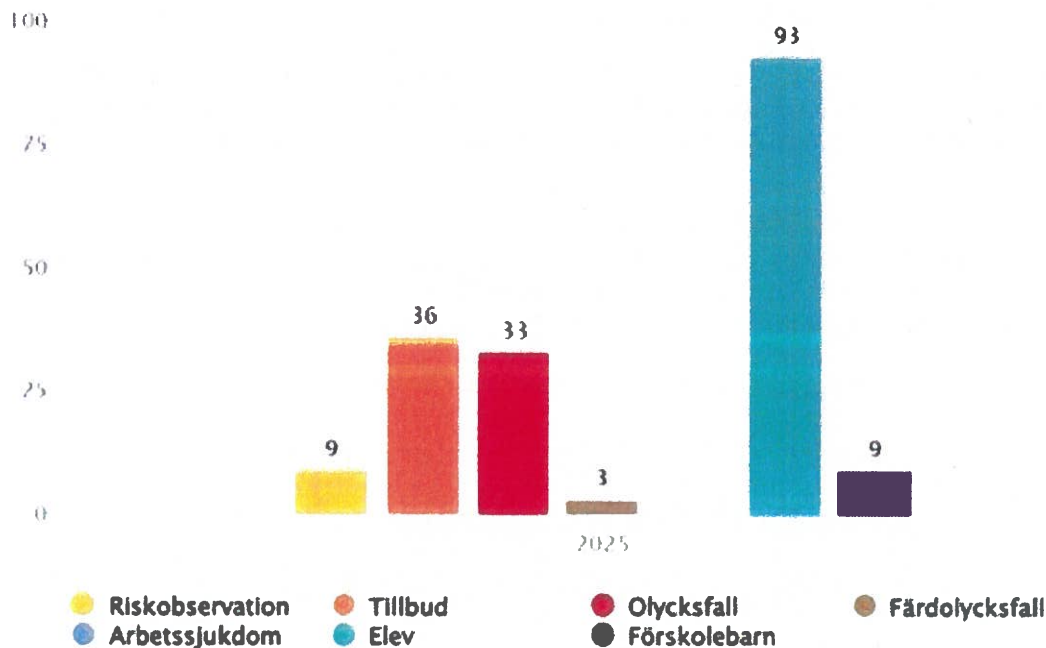
Kommunen har en central skyddskommitté och tre lokala skyddskommittéer. De lokala skyddskommittéerna innebär att arbetsmiljöarbetet kan ske närmare verksamheterna. I de olika skyddskommittéerna finns företrädare för både arbetsgivaren och arbetstagarna. Arbetstagarna företräds i form av skyddsombud och/eller företrädare för lokal facklig organisation. I kommittéerna behandlas bland annat frågor om sjukfrånvaro, handlingsplaner, anmälningar tillbud/olycksfall och rehabiliteringsverksamhet. Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp årligen enligt särskild checklista. Kommunstyrelsen informeras om arbetsmiljö vid sina sammanträden.

Vid medarbetarsamtal och regelbundna arbetsplatsträffar har varje medarbetare möjlighet att samtala om mål, arbetsmiljö och trivsel och på så sätt påverka sin arbetssituation och hur arbetet organiseras. För att säkerställa att medarbetarna har förutsättningar för att klara sina arbetsuppgifter förs dialog, exempelvis vid medarbetarsamtal, då även behov av kompetensutveckling kan tas upp.

En del i det systematiska arbetsmiljöarbetet är att följa riskobservationer, tillbud och olycksfall. Kommunen har ett digitalt system för att hantera händelserna, KIA. Nedan redovisas inrapporterade händelser under 2025.

Händelsetyp / År

183 händelser. Alla 7 val av händelsetyp visas

Hållbart medarbetarengagemang - HME

I början av 2026 genomfördes en medarbetarenkät, en s.k. HME-enkät. De nio enkätfrågorna är framtagna av SKR och används av många kommuner. I enkäten mäts såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang. Engagemang är en viktig förutsättning för organisationens förmåga att nå goda resultat. Enkätresultaten presenteras på arbetsplatsträffar och analyseras i

verksamheterna. Svarsfrekvensen ligger på 43 %. Nedan visas medelvärdet av inkomna svar, på en skala 1-5 där 5 är högsta värde.

Område	2025	2024	2023	2022
Motivation	4,1	4,1	4,0	4,0
Ledarskap	4,0	4,0	4,0	4,1
Styrning	4,0	4,1	4,1	4,1

Resultaten på varje fråga omvandlas sedan till ett index med skala 0-100. Totalindex formas som ett medelvärde av de nio frågorna. Ett högt värde indikerar en hög nivå på hållbart medarbetarengagemang.

Index	2025	2024	2023	2022
Motivation	77	78	75	76
Ledarskap	74	75	75	77
Styrning	76	78	76	77
Totalt	76	77	76	76

ÖVRIGT

Grunden för anställningsvillkoren i Överkalix kommun är reglerad i lagar samt i kollektivavtal på central och lokal nivå. Kollektivavtal påverkar bland annat lön, semester, pension och ger en rad betydelsefulla förmåner för kommunalt anställda.

Utöver detta finns andra lokala förmåner i syfte att förebygga ohälsa, attrahera, rekrytera och behålla personal, till exempel utökade möjligheter till besök i hälso- och sjukvård på arbetstid, möjlighet till friskvård - friskvårdstimme eller friskvårdsbidrag. Några verksamheter tillämpar flexetid.

Ett nytt centralt pensionsavtal trädde i kraft 1 januari 2023. Ambitionen är att det ska fasa ut det förmånsbestämda pensionsavtal som gällde för medarbetare födda innan 1986. Det kommer på kort sikt att leda till högre kostnader för pensioner men på lite längre sikt leda till mer förutsägbara pensionskostnader än med det förmånsbestämda systemet.

2.9 Förväntad utveckling

- Inför budget 2026 togs politiskt beslut om ett överskottsmål med 3%. I och med att vi har höga investeringar kommande år behöver överskottet bli högre än tidigare år.
- Kommunen arbetar med att se över hur resurser används så att vi nyttjar de resurser vi har på bästa sätt.
- Vi förändrar så att vi jobbar närmare medborgarna och att vi får största möjliga skattenytta.

3 Finansiella rapporter

3.1 Resultaträkning

Resultaträkning	Mkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
		N ot	2025	2024	2025
Verksamhetens intäkter	2	127,7	117,2	84,0	79,5
Verksamhetens kostnader	3	-397,1	-402,8	-360,2	-371,8
Avskrivningar	4	-17,5	-16,3	-13,0	-11,8
Verksamhetens nettokostnad		-286,9	-301,9	-289,2	-304,2
Skatteintäkter	5	171,2	169,0	171,2	169,0
Generella statsbidrag och utjämning	6	122,5	120,7	122,5	120,7
Verksamhetens resultat		6,8	-12,2	4,5	-14,4
Finansiella intäkter	7	1,6	1,4	1,7	1,5
Finansiella kostnader	8	-4,4	-4,4	-2,2	-2,0
Resultat efter finansiella poster		4,0	-15,2	4,0	-14,9
Extraordinära poster					
Årets resultat		4,0	-15,2	4,0	-14,9

3.2 Balansräkning

Tillgångar	Mkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
		N ot	2025	2024	2025
<u>Anläggningstillgångar</u>					
Immateriella anläggningstillgångar	9	1,1	1,5	1,1	1,5
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader o tekn. anl.tillg.	10	232,7	209,4	155,2	130,6
Maskiner och inventarier	11	82,8	78,5	67,2	61,2
Övriga materiella anl.tillg.					
Finansiella anläggningstillgångar	12	4,8	4,8	10,5	9,1
Summa anläggningstillgångar		321,4	294,3	233,9	202,4
<u>Omsättningstillgångar</u>					

Tillgångar		Kommunkoncernen		Kommunen	
Förråd/lager/exploateringsmark		5,9	7,8	2,6	2,4
Fordringar		36,8	36,8	34,2	39,1
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank		39,4	14,3	29,7	7,9
Summa omsättningstillgångar	13	82,1	58,9	66,5	49,4
SUMMA TILLGÅNGAR		403,5	353,1	300,5	251,7

Eget kapital och skulder		Kommunkoncernen		Kommunen	
Mkr	N ot	2025	2024	2025	2024
<u>Eget kapital</u>	14				
Eget kapital vid årets början		128,6	143,8	119,4	134,3
Varav resultatreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
Varav resultatjämningsreserv		10,1	24,0	10,1	24,0
Årets resultat		4,0	-15,2	4,0	-14,9
Eget kapital vid årets slut		132,6	128,6	123,4	119,4
Varav resultatreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
Varav resultatjämningsreserv		10,1	10,1	10,1	10,1
<u>Avsättningar</u>					
Avsättning för pensioner och liknande		9,1	8,9	9,1	8,9
Andra avsättningar		2,3	0,8		
Summa avsättningar	15	11,4	9,7	9,1	8,9
<u>Skulder</u>					
Långfristiga skulder	16	182,9	142,9	96,8	60,1
Kortfristiga skulder	17	76,6	71,9	71,1	63,4
Summa skulder		259,5	214,8	168,0	123,4
SUMMA EK OCH SKULDER		403,5	353,1	300,5	251,8

Panter och ansvarsförbindelser (Mkr)	N ot			2025	2024
Borgensåtaganden	18			87,7	84,0
Pensionsförpliktelser	19			34,2	39,1

Panter och ansvarsförbindelser (Mkr)	Not			2025	2024
Särskild löneskatt	19			8,3	9,5

3.3 Kassaflödesanalys

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		Kommunkoncernen		Kommunen	
Mkr	Not	2025	2024	2025	2024
Årets resultat		4,0	-15,2	4,0	-14,9
Justering för ej likviditetspåverkande poster	21	19,4	16,6	13,3	12,1
Poster som redovisas i annan sektion	22	-0,8	0,0	-1,5	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		22,6	1,4	15,8	-2,9
Ökn(+)/minskn(-) periodiserade investeringsintäkter		1,5	0,6	1,5	0,6
Ökn(-)/minskn(+) förråd och varulager		1,8	-4,3	-0,2	-1,5
Ökn(-)/minskn(+) kortfristiga fordringar		1,5	0,2	4,9	-0,7
Ökn(+)/minskn(-) kortfristiga skulder		3,2	-1,0	6,3	-1,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		30,6	-3,1	28,3	-6,0

INVESTERINGSVERKSAMHETEN		Kommunkoncernen		Kommunen	
Mkr	Not	2025	2024	2025	2024
Investering i immateriella anläggningstillgångar	23	0,0	-0,6	0,0	-0,6
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	24	-52,5	-45,9	-45,3	-42,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		8,6	0,0	3,6	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0,0	-0,4	0,0	-0,3
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande investeringsverksamheten		-44,0	-46,8	-41,7	-43,1

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	Mkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2025	2024	2025	2024
	N ot				
Nyupptagna lån	25	44,3	25,9	40,0	25,0
Amortering av långfristiga skulder		-4,0	-1,5	-2,9	-1,0
Minskning långfristig skuld		-1,9	-1,5	-1,9	-1,4
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		38,4	22,9	35,2	22,6

Kassaflöde	Mkr	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2025	2024	2025	2024
Årets kassaflöde		25,1	-27,0	21,8	-26,5
Likvida medel vid årets början		14,3	41,3	7,9	34,4
Likvida medel vid årets slut		39,4	14,3	29,7	7,9

3.4 Noter

Not 1

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder värderas till anskaffningsvärden om inte annat anges nedan.

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärden efter avdrag för planenliga avskrivningar. Fram till 2019 redovisades investeringsbidrag med ett reducerat anskaffningsvärde och tillgångarna värderas i dessa fall till nettoanskaffningsvärdet vilket ligger till grund för avskrivning. Fr.o.m. 2019 följs rekommendationen om intäktsföring av inkomsten enligt anläggningens nyttjande. Planenliga avskrivningar baseras på ursprungligt anskaffningsvärde och sker utifrån förväntad ekonomisk livslängd. Avskrivningstider bestäms med hjälp av SKR:s rekommendationer men en individuell bedömning görs ifall en investerings nyttjandetid kan tänkas avvika från föreslagen avskrivningstid. Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Immateriella anläggningstillgångar 5 år
Fastigheter och anläggningar 20, 33 och 50 år
Maskiner och inventarier 5 och 10 år
VA-anläggningar 10, 15, 25 och 33 år
Aktier, andelar och mark avskrivs ej

I kommunen påbörjas avskrivning av anläggningstillgångar månaden efter gjord investering. Vid större investeringar som pågår under längre tid påbörjas avskrivning när investeringen är klar. Vid förändrad användning eller onormalt slitage avskrivs anläggningstillgången i snabbare takt.

Lager

Värderat till lägst av anskaffningsvärde och det verkliga värdet på balansdagen.

Leasingåtaganden

Samtliga leasingåtaganden redovisades fram till och med 2025 enligt reglerna för operationell leasing. De hyresavtal som finns gällande omsorgsboende och säbo har inte klassificerats om till finansiell leasing då lokalerna har sagts upp/kommer att sägas upp inom en kortare period. Nya leasingavtal gällande bilar klassificeras som finansiell leasing om kriterierna är uppfyllda.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar som är äldre än sex månader redovisas i bokslutet som osäkra fordringar. Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffnings- och marknadsvärde.

Pensionsskuld

Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden återfinns i förvaltningsberättelsen. Kommunen har beslutat att från och med 1998 årligen betala hela det årliga intjänandet av pensionen för individuell avsättning. Under ansvarsförbindelse finns de pensionsförpliktelser som har tjänats in av arbets- och pensionstagare före 1998. Värderingen av pensionsförpliktelserna görs enligt gällande RIPS.

Koncernen Överkalix kommun

Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, endast ägda andelar av dotterföretagens resultat- och balansräkningar intas i den sammanställda redovisningen. Den sammanställda redovisningen visar koncernens förhållanden mot externa parter varför interna mellanhavanden eliminerats.

Den kommunala koncernen består av bolagen Överkalix Värmeverk AB och Överkalix Fastighet AB som ägs till 100% av Överkalix kommun samt Stiftelsen Överkalixbostäder. Sammansättningen är densamma som tidigare år.

Upplysningar om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Allmänt

Fullmäktige anvisar i budgeten resurser till nämnder för verksamhet och investeringar. Ekonomisk plan och budget beslutas av fullmäktige inför varje verksamhetsår under hösten. Därefter upprättas verksamhetsplaner med specificerade internbudgetar.

Driftbudget

Fullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som ligger under deras ansvar. Omdisponering av anslag mellan nämnder och tilläggsanslag kan beslutas av fullmäktige under året.

Investeringsbudget

Fullmäktige tilldelar nämnderna anslag för investeringar. Anslag för vissa investeringstyper så som inventarier, transportmedel och komponentbyten kan respektive nämnd fördela i sin internbudget efter behov, andra större anslag binds på varje enskilt investeringsprojekt. Ej förbrukade investeringsmedel överförs normalt inte som tilläggsanslag i nästa års budget, detta gäller ej större investeringsprojekt som löper över flera år.

Bolagen

Den löpande verksamheten i kommunens bolag finansieras med egna försäljningsintäkter.

Upplysning om tillämpade internredovisningsprinciper

Personalkostnader

Arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt kalkyleras schablonmässigt till det genomsnittliga PO-påslag som räknas ut av SKR. En justering görs dock varje månad utifrån åldersdifferentierade arbetsgivaravgifter enligt lag.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, d.v.s. kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den tillämpade internräntan är den av SKR föreslagna procentsatsen.

Hyreskostnader och vaktmästeri

Fördelas genom interndebitering. Internhyran ska utgöra fastighetsförvaltningens självkostnad.

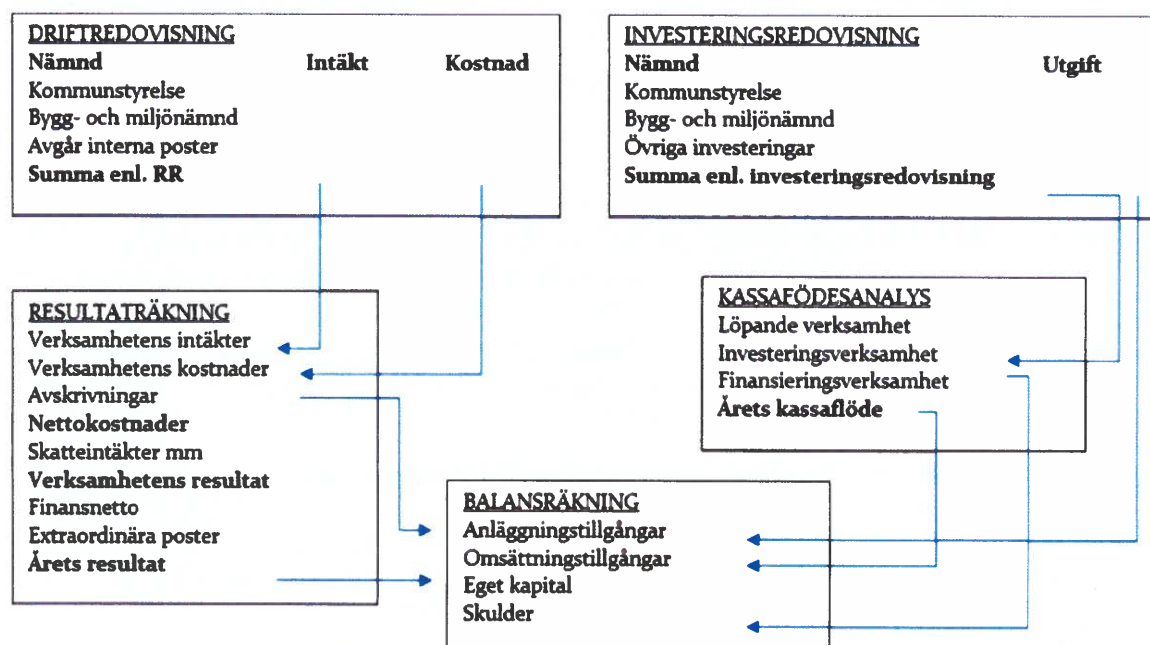
Kost och lokalvård

Fördelas genom interndebitering. Debitering sker till självkostnad, beräknad på portionspris respektive timpris på antal utförda timmar.

Gemensamma kostnader som fördelas ut genom schabloner

IT-kostnader, försäkring Övriga gemensamma kostnader Kommungemensamma ledningskostnader, löne- och ekonomiadministration, frontkontor etc. fördelas enligt schablon i RS.

Beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband mellan årsredovisningens övriga delar:

Not 2	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Verksamhetens intäkter (Mkr)				
Nämndernas intäkter	131,7	131,8	131,7	131,8
avgår interna intäkter	-49,3	-49,9	-49,3	-49,9
avgår generella statsbidrag bokade på verksamhet	-0,4	-2,4	-0,4	-2,4
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	1,9	0,0	1,9	0,0
varav bidrag och kostnadsersättningar från staten	31,8	30,7	31,8	30,7
Summa	84,0	79,5	84,0	79,5
Stiftelsen Överkalixbostäder	26,2	25,1		
Överkalix Värmeverk AB	25,1	24,4		
Överkalix Fastighet AB	5,2	0,6		
Avgår koncerninterna intäkter	-12,9	-12,3		
Summa intäkter	127,7	117,2	84,0	79,5

Not 3	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Verksamhetens kostnader (Mkr)				
Nämndernas kostnader	403,6	412,1	403,6	412,1
avgår interna kostnader	-49,3	-49,9	-49,3	-49,9
Finansieringens kostnader	5,9	9,6	5,9	9,6
varav pensionskostnader	5,5	9,1	5,5	9,1
varav övriga kostnader	0,4	0,5	0,4	0,5
Summa	360,2	371,8	360,2	371,8
Stiftelsen Överkalixbostäder	21,9	21,0		
därav skatt	0,2	0,0		
Överkalix Värmeverk AB	22,0	22,1		
därav skatt	0,0	0,0		
Överkalix Fastighet AB	5,9	0,2		
därav skatt	0,0	0,0		
Avgår koncerninterna kostnader	-12,9	-12,3		
Summa kostnader	397,1	402,8	360,2	371,8

Not 4	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Avskrivningar (Mkr)				
Immateriella anläggningstillgångar	0,4	0,3	0,4	0,3
Byggnader och mark	9,1	8,8	6,9	6,5
Maskiner och inventarier	7,9	7,2	5,7	5,1
Nedskrivning av anläggningstillgång vid utrangering	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	17,5	16,3	13,0	11,8

Not 5	Kommunen	
	2025	2024
Skatteintäkter (Mkr)		
Preliminär kommunalskatt	172,3	169,2
Slutavräkningsdifferens föregående år	0,0	-0,8
Preliminär slutavräkning innevarande år	-1,0	0,6
Summa	171,2	169,0

Not 6	Kommunen	
	2025	2024
Generella statsbidrag (Mkr)		
Inkomstutjämning	57,8	50,2
Strukturbidrag	10,8	10,7
Kostnadsutjämning	34,1	33,7
Regleringsbidrag	8,5	9,7
Bidrag för LSS-utjämning	3,7	4,3
Kommunal fastighetsavgift	7,3	7,3
Övriga generella bidrag från staten finans	0,0	2,4
Övriga generella bidrag från staten verksamhetsspecifika	0,4	2,4
Summa	122,5	120,7

Not 7	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Finansiella intäkter (Mkr)				
Utdelningar på aktier och andelar	0,2	0,1	0,2	0,1
Ränteutgifter	0,7	1,1	0,5	1,0
Borgensavgifter	0,0	0,0	0,2	0,2
Övriga finansiella intäkter	0,7	0,1	0,7	0,1
Summa	1,6	1,4	1,7	1,5

Not 8	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Finansiella kostnader (Mkr)				
Räntekostnader på lån	4,1	3,7	1,9	1,3
Finansiell kostnad från förändring av pensionsavsättningar	0,3	0,7	0,3	0,7
Övriga finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	4,4	4,4	2,2	2,0

Not 9	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Immateriella anläggningstillgångar (Mkr)				
Ingående anskaffningsvärde	2,3	1,6	2,3	1,6
Inköp	0,0	0,6	0,0	0,6
Utgående anskaffningsvärde	2,3	2,3	2,3	2,3
Ingående ack. avskrivningar	-0,8	-0,5	-0,8	-0,5
Årets avskrivningar	-0,4	-0,3	-0,4	-0,3
Utgående ack. avskrivningar	-1,1	-0,8	-1,1	-0,8
Utgående redovisat värde	1,1	1,5	1,1	1,5
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod: 5 år				

Not 10	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Mark, byggnader, tekniska anläggningar (Mkr)				
Ingående anskaffningsvärde	435,0	404,7	305,7	277,3
Inköp	41,1	30,6	34,4	28,4
Försäljningar	-12,4	0,0	-5,7	0,0
Utrangeringar	0,0	-0,3	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	463,8	435,0	334,4	305,7
<i>Varav pågående investeringar</i>	38,3	14,7	36,6	14,7
Ingående ack. avskrivningar	-225,6	-216,1	-175,1	-167,8
Årets avskrivningar	-10,1	-9,6	-7,8	-7,3
Försäljningar	4,5	0,0	3,6	0,0
Utrangeringar	0,0	0,1	0,0	0,0

Not 10	Kommunkoncernen		Kommunen	
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ack. avskrivningar	-231,1	-225,6	-179,3	-175,1
Utgående redovisat värde	232,7	209,4	155,2	130,6

Not 11	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Maskiner och inventarier (Mkr)				
Ingående anskaffningsvärde	208,7	194,3	127,9	114,1
Inköp	11,3	15,3	10,8	13,8
Försäljningar	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Utrangeringar	0,0	-0,9	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	219,8	208,7	138,5	127,9
<i>Varav pågående investeringar</i>	2,3	0,5	2,1	0,5
Ingående ack. avskrivningar	-130,3	-124,8	-66,7	-62,4
Årets avskrivningar	-7,0	-6,4	-4,8	-4,3
Försäljningar	0,2	0,0	0,2	0,0
Utrangeringar	0,0	0,9	0,0	0,0
Utgående ack. avskrivningar	-137,1	-130,3	-71,3	-66,7
Utgående redovisat värde	82,8	78,5	67,2	61,2

Not 12	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Finansiella anläggningstillgångar (Mkr)				
<u>Aktier och andelar</u>				
Överkalix Värmeverk AB	0,0	0,0	5,1	3,7
Överkalix Fastighet AB	0,0	0,0	0,1	0,1
KommunInvest ekonomisk förening	4,4	4,4	4,4	4,4
Övriga	0,4	0,4	0,1	0,1
Summa aktier och andelar	4,8	4,8	9,8	8,3
<u>Grundfondskapital</u>				
Stiftelsen Överkalixbostäder	0,0	0,0	0,7	0,7
Summa	4,8	4,8	10,5	9,1

Not 13	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Kortfristiga fordringar inkl. förråd (Mkr)				
Förråd/lager/exploateringsmark	5,9	7,8	2,6	2,4
Kundfordringar	2,0	7,1	2,0	3,7
Kommunalskattefordringar	6,0	4,1	6,0	4,1
Övriga fordringar	4,7	7,1	4,8	12,4
Upplupna riktade statsbidrag/kostnadsersättningar	2,2	0,0	2,2	0,0
Övr. Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	18,2	15,2	15,4	15,6
Fordran kommunal fastighetsavgift	3,7	3,3	3,7	3,3
Kassa och bank	39,4	14,3	29,7	7,9
Summa	82,1	58,9	66,5	49,4
Beslutade men ej erhållna riktade statsbidrag/kostnadsersättningar uppgår totalt till 2,2 mnkr. Av de upplupna riktade statsbidragen är huvuddelen hänförliga till ersättning personlig assistans (0,9 mkr).				
2024 konterades upplupna riktade statsbidrag/kostnadsersättningar under övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.				
Kommunen har tillsammans med koncernbolagen gemensam checkräkningskredit på 10 mnkr. Krediten är för närvarande outnyttjad.				

Not 14	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Eget kapital (Mkr)				
Ingående eget kapital	128,6	143,8	119,4	134,3
Årets resultat	4,0	-15,2	4,0	-14,9
Utgående eget kapital	132,6	128,6	123,4	119,4
Varav resultatreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
Varav resultatutjämningsreserv	10,1	10,1	10,1	10,1

Not 15	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Avsättningar (Mkr)				
Ingående avsättning till pensioner inkl. särskild löneskatt	8,9		8,9	
Nyintjänad pension	0,0		0,0	
Årets utbetalningar	-0,6		-0,6	
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,3		0,3	
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0		0,0	
Övrig post	0,5		0,5	
Minskning av avsättning genom försäkring	0,0		0,0	

Not 15	Kommunkoncernen		Kommunen	
Förändring särskild löneskatt på pensionskostnader	0,0		0,0	
Summa avsatt till pensioner inkl. särskild löneskatt	9,1	8,9	9,1	8,9
Obeskattade reserver	0,2	0,2	0,0	0,0
Övriga avsättningar	2,1	0,5	0,0	0,0
Summa avsättningar	11,4	9,7	9,1	8,9

Not 16	Kommunkoncernen		Kommunen	
Långfristiga skulder (Mkr)	2025	2024	2025	2024
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	168,5	129,9	82,4	47,1
Långfristig leaseingskuld	0,5		0,5	
Förutbetalda investeringsbidrag	14,0	13,0	14,0	13,0
Summa	182,9	142,9	96,8	60,1
<u>Kreditgivare</u>				
Sparbanken Nord	0,3	0,9	0,0	0,0
Kommuninvest	173,0	132,1	86,6	49,5
Nästkommande års amorteringar	-4,8	-3,0	-4,2	-2,4
Summa långfristig del till kreditgivare	168,5	129,9	82,4	47,1
<u>Förutbetalda investeringsbidrag</u>				
Ingående värden			13,0	12,8
Nya investeringsbidrag under året				
Statsbidrag Bredbandsinvestering, 40 år			0,7	0,5
Statsbidrag tankstation, 10 år			0,8	0,0
Statsbidrag säkrad vattenförsörjning 5 år			0,0	0,1
Resultatförda investeringsbidrag			-0,5	-0,5
Summa förutbetalda investeringsbidrag			14,0	13,0

Genomsnittlig räntebindning 1,98 år

Not 17	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Kortfristiga skulder (Mkr)				
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	4,8		4,2	
Leverantörsskulder	28,1	19,6	26,7	17,6
Personalens skatter, avgifter och avdrag	7,2		7,0	
Upplupna personalkostnader	16,0		15,5	
Upplupna pensionskostnader	6,6		6,5	
Kommunalskatteskulder	0,5		0,5	
Övriga kortfristiga skulder	2,8	41,3	2,4	9,9
Förutbetalda generella statsbidrag	0,0		0,0	
Förutbetalda riktade bidrag och kostnadsersättningar	0,1		0,1	
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	10,5	11,1	8,4	35,9
Summa	76,6	71,9	71,1	63,4

Not 18	Kommunen	
	2025	2024
Borgensåtaganden (Mkr)		
Överkalix Värmeverk AB	27,1	27,2
Stiftelsen Överkalixbostäder	59,6	55,8
Summa kommunala företag	86,7	82,9
Småhus och egna hem (SBAB)	0,0	0,0
Överkalix folketshusförening	1,0	1,1
Summa övriga	1,0	1,1
Summa	87,7	84,0

Not 19	Kommunen	
	2025	2024
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (Mkr)		
<u>Ansvarförbindelse för pensioner intjänade före 1998</u>		
Ingående ansvarförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl särskild löneskatt	48,5	46,2
Årets utbetalningar	-2,3	-3,3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1,5	2,7
Ändring av försäkringstekniska grunder		
Övrig post	-4,0	2,4

Not 19	Kommunen	
Minskning av ansvarsförbindelse genom tecknande av försäkring		
Stiftelse, överföring/värdeförändring, Skandikon saknar uppgifter		
Förändring av särskild löneskatt på pensionskostnader	-1,2	0,4
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl särskild löneskatt	42,5	48,5
<u>Övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar inkl särskild löneskatt</u>		
Visstidspension eller liknande	0,0	0,1
Omställningsstöd för förtroendevalda		
Övriga pensionsförpliktelser		
Summa övriga pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder/avsättningar inkl särskild löneskatt		
Utgående pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	42,5	48,6
<u>Övriga upplysningar avseende pensioner</u>		
Aktualiseringsgrad (Utredningsgrad enligt Skandikon)	99 %	99 %
Antal förtroendevalda med rätt till vistidspension	0,0	1,0
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KR. Skandikon saknar uppgifter		
Antal anställda med rätt till vistidspension	0,0	0,0
Överskottsmedel i pensionsförsäkring	3,8	2,9

Not 20	Kommunen			
Leasing (Mkr)			2025	2024
<u>Maskiner och inventarier</u>				
Totala minileaseavgifter			0,4	
Nuvärde minileaseavgifter			0,5	
Därav förfall inom 1 år			0,1	
Därav förfall inom 1-5 år			0,3	
Operationell leasing och korttidshyra kommun	2027	2026	2025	2024
Bilar	1,2	1,8	2,2	2,4
Inventarier/arbetsmaskner	1,0	1,0	1,0	0,5

Not 20	Kommunen			
Hjälpmedel (Region Norrbotten)	1,0	1,0	1,0	1,3
Datorer	0,0	0,0	0,0	0,2
Telefoner	0,4	0,4	0,4	0,0
Summa	3,7	4,2	4,6	4,4

Leasingavtal bilar tecknade innan 2025 redovisas som operationell leasing. Leasingavtal som tecknats under 2025 klassificeras som finansiell leasing i och med att kriterierna för detta uppfylls.

Hyra lokaler särskilt boende från Region Norrbotten (3,2 mkr), ej klassificerat som finansiell leasing på grund av att hyresavtal uppsagt till 2027.

Hyra lokaler omsorgsboende från Stiftelsen Överkalixbostäder (0,7mkr), ej klassificerat som finansiell leasing på grund av avsikt att säga upp lokaler.

Not 21	Kommunkoncernen		Kommunen	
Justering för ej likviditetspåverkande poster (Mkr)	2025	2024	2025	2024
Av- och nedskrivningar	17,5	16,3	13,0	11,8
Avsättningar pensioner	0,2	0,7	0,2	0,7
Övriga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplösning investeringsbidrag	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Övriga ej likviditetspåverkande poster	2,2	0,1	0,7	0,0
Summa	19,4	16,6	13,3	12,1

Not 22	Kommunkoncernen		Kommunen	
Poster som redovisas i annan sektion (Mkr)	2025	2024	2025	2024
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-0,8	0,0	-1,5	0,0
Summa	-0,8	0,0	-1,5	0,0

Not 23	Kommunkoncernen		Kommunen	
Investering i immateriella anläggningstillgångar (Mkr)	2025	2024	2025	2024
Överkalix kommun	0,0	0,6	0,0	0,6
Stiftelsen Överkalixbostäder	0,0	0,0		
Överkalix Värmeverk AB	0,0	0,0		
Överkalix Fastighet AB	0,0	0,0		
Summa	0,0	0,6	0,0	0,6

Not 24	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Investering i materiella anläggningstillgångar (Mkr)				
Överkalix kommun	45,3	42,2	45,3	42,2
Varav pågående projekt	23,4	15,2	23,4	15,2
Stiftelsen Överkalixbostäder	6,8	2,2		
Varav pågående projekt	1,7	0,0		
Överkalix Värmeverk AB	0,5	1,5		
Varav pågående projekt	0,2	0,0		
Överkalix Fastighet AB	0,0	0,0		
Summa	52,5	45,9	45,3	57,4

Not 25	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2025	2024	2025	2024
Nyupptagna lån (Mkr)				
Överkalix kommun	40,0	25,0	40,0	25,0
Stiftelsen Överkalixbostäder	4,3	0,0		
Överkalix Värmeverk	0,0	0,9		
Överkalix Fastighet AB	0,0	0,0		
Summa	44,3	25,9	40,0	25,0

Not 26	Kommunen	
	2025	2024
Uppllysning om kostnader för räkenskapsrevision (Tkr)		
Kostnader för räkenskapsrevision	275,0	167,5
Summa	275,0	167,5

Not 27								
Koncerninterna förhållanden 2025 (Mkr)								
Enhet	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning		
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	
Kommunen								
Överkalix Värmeverk AB	100 %							

Mkr	Utfall intäkt 2025	Utfall intäkt 2024	Utfall kostnad 2025	Utfall kostnad 2024	Utfall netto 2025	Utfall netto 2024	Budget netto 2025	Budget- avvikelse
<i>Justering interna poster, internränta</i>	53,8	54,0	-53,8	-54,0				
<i>Justering avskrivning</i>			-13,0	-11,8				
<i>Justering finansiella kostnader/intäkter</i>	1,7	1,5	-2,2	-2,0				
<i>Justering generellt bidrag på verksamhet</i>	0,4	2,4						
Verksamhetens intäkt/kostnad enligt RR	-84,0	-79,5	360,2	371,8				
Skatteintäkter och generella bidrag bokförd på finanssen					-293,3	-287,3	-295,4	-2,1
Resultat					-4,0	14,9	-5,9	-1,9

Kommunledning

Inom kommunledning visar kommundirektör (1,7mkr), IT-, personal- och ekonomiavdelning (2,1 mkr) samt räddningstjänst (0,2 mkr) ett budgetöverskott. Kostnaden för linjetrafiken, som budgetmässigt ligger under kommundirektör, har stigit kraftigt och visar ett underskott på -1,3 mkr. Detta underskott täcks av medel avsatta till omställningskostnader. Dessa medel har även använts till att finansiera omställningskostnader inom tekniska avdelningen. IT-avdelningen visar ett positivt resultat på grund av retroaktiv utbetalning av statsbidrag för bredbandsutbyggnaden. Kostnaden för företagshälsovården understeg budgeterat belopp, i övrigt är det personalkostnader som har varit lägre inom personal- och ekonomiavdelning.

Överförmyndarverksamheten (-0,2 mkr) och framtidsenheten (-0,7 mkr) går med underskott. Inom överförmyndarenheten har arvoden stigit något jämfört med förgående år och kostnaden för köp av överförmyndare från Övertorneå kommun överstiger budgetpost. Inom framtidsenheten är avvikelsen störst för annons- och kommunikationskostnader samt för aktiviteter inom kultur och fritid och näringsliv.

Tekniska avdelningen

Fastigheter har ett budgetunderskott på -1,7 mkr. Det som har orsakat detta är bland annat fortsatta rivningskostnader för delar av Brännagården (-1,7 mkr) samt ökade avskrivningskostnader (-0,7 mkr) i och med stora investeringar förgående år. För att parera de ökade kostnaderna ställdes stora delar av planerat underhåll in.

Det negativa budgetutfallet kan också härledas till höga entreprenadkostnader. Tillsammans överskrider kostnaderna inom verksamheterna underhåll gator/vägar, vinterväghållning och trafikbelysning budget med -1,2 mkr.

Renhållningen hade dyra kostnader för reparationer av fordon som bidrog till ett underskott (-

0,4 mkr). Inga större avvikelser inom VA-verksamheten på totalen.

Det totala underskottet dämpas av ej utnyttjad budget för inköp av konsulttjänster för uppdatering Geosecma.

Barn och utbildning

Den största avvikelserna mot budget är att det tillkommit elever på friskolan utöver de antaganden om elevantal som budgeten utgick från (-0,7 mkr). En orsak till detta är en ökad inflyttning till kommunen. Skolskjutsen visar fortsatt underskott på grund av en extratur som tillkom efter att budgeten lades, totalt landade kostnaden för denna på 0,4 mkr. Även ett ökat behov av elevassistenter/stödpersonal har lett till underskott.

Social omsorg

Underskott har uppstått på grund av stora kostnader för missbruksplaceringar (-1,4 mkr) och ökat behov av ekonomiskt bistånd (-0,8) mkr samt merkostnader inom omsorgen p-ass (-1,1 mkr). Kostnader för medicinskt färdigbehandlade och köp av kortboplatser från annan kommun (-0,6 mkr), en omställningskostnad för personal (-0,4 mkr) och kvarstående kostnad för tidigare verksamhetssystem belastar också utfallet.

För att klara det vid årets ingång ofördelade sparkravet på 2,5 mkr och för att hålla nere underskott på grund av nya ärenden inom individ- och familjeomsorgen har flertalet verksamheter hållit nere kostnader genom vakanshållningar och anpassning av bemanning utifrån behov. Medicinska Teamet har lyckats få ner kostnader genom ett minskat behov av inhyrd personal. Kostnaden för sommarbemanning landade på 1,3 mkr istället för budgeterade 3,0 mkr då man lyckades rekrytera vikarier samt andra lösningar för att slippa ta in inhyrd personal.

Jämfört med föregående år har samtliga verksamheter inom social omsorg lägre kostnader än föregående år, utöver socialchef, individ- och familjeomsorg och arbetsmarknad/integration.

Bygg- och miljönämnd

I princip samtliga kostnadsposter lägre än budgeterat. Nämnden har haft en del vakanser under året men alla tjänster är tillsatta för närvarande.

Pensioner och övrigt på finans

Utöver att intäkten för internräntan är högre än budgeterat så är det här reavinster av försäljning av fastighet och mark ligger.

Skatteintäkter och generella bidrag

Skatteavräkning för innevarande år blev negativ.

3.6 Investeringsredovisning

För upplysningar om investeringsredovisningens uppbyggnad se not 1 ovan.

Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Budget-avvikelse
43 293	41 958	8 249	51 580	183	15 195	1 524

Gemensamma lokaler och verksamheter	Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Avvikelse
<u>Fastigheter</u>							
Eget arbete investeringar	0	142	0	0		0	0
Ungdomsgården	0	15	0	0		0	0
Energieffektiviseringar	0	156	0	0		0	0
Kommunhus tak	0	2 014	0	0		0	0
Brännagården	116	526	900	700		1 484	0
Omsorgsboende	1 701	6 758	0	2 100		399	0
Grundskola	207	208	0	950		663	80
Förskola	1 877	172	0	1 700		0	-177
Busstation	5 622	34	-34	5 550		0	-106
Ny infart trygghetsboende	860	0	0	200		0	-660
Förvaltningsbyggnad	2	0	180	1 220		1 398	0
Planläggning industrimark	0	0	516	0		516	0
Ishall värmesystem	0	0	0	400		400	0
Särskilt beslut Streetbasketplan	183	0	0	0	183	0	0
Summa:	10 568	10 025	1 562	12 820	183	4 860	-863
<u>IT</u>							
Brandväggar	0	343	0	0		0	0
Tankstation statsnät	812	0	0	0		0	-812
Statsbidrag tankstation	-812	0	0	0		0	812
Fiber nytt säbo	583	0	0	0		0	-583
Teknikutrustning/ tidigare reinvestering WiFi	375	0	300	400		0	325
Switchar	619	0	66	870		0	317
Statsnät	721	174	426	0		0	-295
Bredband	2 739	6 219	0	2 400		0	-339
Investeringsbidrag bredband	-677	-490	0	0		0	677

Gemensamma lokaler och verksamheter	Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Avvikelse
Summa:	4 360	6 246	792	3 670		0	102
<u>Inventarier, maskiner, övrigt</u>							
Inventarier lokalvård	0	0	0	120		0	120
Summa:	0	0	0	120		0	120
Totalt gemensamma lokaler och verksamheter	14 928	16 271	2 354	16 610	183	4 860	-641

Inom fastigheter är den största pågående investeringen ombyggnation Renstigen, anpassning av lokaler till ny förskoleavdelning i "Föreningarnas hus" samt garage/port och parkering tillhörande busstation.

Bredbandsutbyggnaden har fortsatt 2025.

Infrastruktur, skydd mm	Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Avvikelse
<u>Räddningstjänst</u>							
Inventarier räddningstjänst	120	172	0	230		0	110
Fordon och utrustning	267	390	260	220		0	213
Summa:	387	562	260	450		0	323
<u>Gator och vägar</u>							
Gator och vägar	2 301	1 549	0	2 500		0	199
Energibesparing vägbelysning	644	421	0	700		0	56
Summa:	2 945	1 970	0	3 200		0	255
<u>Parker</u>							
Ny Wille-traktor	0	1 726	0	0		0	0
Försäljning gammal traktor 260 tkr	0	-260	0	0		0	0
Summa:	0	1 466	0	0		0	0
<u>Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning</u>							
IT-utrustning	0	0	0	70		0	70

Infrastruktur, skydd mm	Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Avvikelse
Summa:	0	0	0	70		0	70
Totalt infrastruktur, skydd mm	3 332	3 998	260	3 720		0	648

Pedagogisk verksamhet	Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Avvikelse
Inventarier grundskola	0	0	0	500		0	500
Datorer	227	95	0	0		0	-227
Staket förskola	131	200	0	0		0	-131
Totalt pedagogisk verksamhet	358	295	0	500		0	142

Vård och omsorg	Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Avvikelse
Trygghetslarm Brännagården	0	1 064	0	0		0	0
Inventarier	63	0	0	100		0	37
Digitalisering	378	773	0	500		0	122
Totalt vård och omsorg	441	1 837	0	600		0	159

Affärsverksamhet	Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Avvikelse
VA							
Eget arbete investeringar	0	379	0	0		0	0
Investeringsbidrag	0	-144	0	0		0	0
Avslutade mindre invest. 2024	0	267	0	0		0	0
Renovering VA-anläggningar	589	594	0	600		0	11
Utbyte avstängningsventiler	556	641	0	300		0	-256
Utbyte vattenledning	588	453	0	700		0	112
Pumpstation Hansavan	3 179	448	5 872	0		0	2 693
VA-anläggning Gyljen	6 252	13 420	-3 787	10 500		461	0

Affärsverksamhet	Utfall 2025	Utfall 2024	Budget fr 2024	Budget 2025	Tillägg	Överförs till 2026	Avvikelse
Ombyggnad Grelsbyns reningsverk	8 813	1 032	0	17 000		8 187	0
VA nytt säbo	1 000	2 214	0	0		0	-1 000
Anslutningsavgift nytt säbo	-500	0	0	0		0	500
Nödvattentank	167	0	0	300		133	0
Vattenmätare 22-25	759	0	0	0		0	-759
Leasingbil	657	0	0	0		0	-657
Summa:	22 060	19 304	2 085	29 400		8 781	644
Renhållning							
Förpackningsinsamling	0	125	0	0		0	0
Täckning av tipp	289	37	0	300		0	11
ÅVC-kort	896	91	1 900	350		1 354	0
Fordon	989	0	1 550	0		0	561
Inventarier container	0	0	100	100		200	0
Summa:	2 174	253	3 550	750		1 554	572
Totalt affärsverksamhet	24 234	19 557	5 635	30 150		10 335	1 216

Pumpstationen i Hansavan som påbörjades 2023 med en total budget på 6,5 mkr slutfördes för 2,7 mkr lägre än beräknat. De större investeringarna VA-anläggning Gyljen och ombyggnad Grelsbyns reningsverk fortgår 2026. Inom renhållningen är ännu ej täckning av tipp och ÅVC-kort färdigställda utan pågår även under nästa år.

3.7 VA-redovisning

Enligt Vattentjänstlagen ska vatten- och avloppsverksamhet särredovisas i bokslut. VA-avgifter ska vara avgiftsfinansierade och utgå från självkostnadsprincipen. 2025 är VA-avgifterna självfinansierade.

Information om verksamheten

Kommunens VA-försörjning är uppdelad i ett antal verksamhetsområden för vatten och avlopp. Ett verksamhetsområde är ett geografiskt område där det med hänsyn till människors hälsa eller miljön bedöms viktigt med en långsiktigt hållbar lösning för vatten och/eller avlopp. Fastigheter inom ett verksamhetsområde är en del av VA-kollektivet, vilket i praktiken äger och driver den kommunala VA anläggningen. Verksamhetsområdena i Överkalix kommun är Boheden, Brännberget, Brännaområdet, Grelsbyn, Gyljen, Gyljeheden, Hedensbyn, Norra Svartbyn, Svartbyn, Nybyn, Jockfall, Lansjärv, Sandsjärv-Tallvik, Tallvik, Vännäsberget, Ängesån, Allsån och Bladviken.

Överkalix kommunala dricksvattenförsörjning baseras på grundvattenuttag från åtta olika vattentäkter, tre i berg och fem i jordlager. Huvudvattentäkten ligger i en större isälvsavlagring.

Övriga vattentäkter i jordlagren ligger inte i någon vattenförekomst, utan ofta i mindre grundvattenmagasin i morän. Vattentäkten vid Lappberget står för skidanläggningens vattenförsörjning. Kommunen har sex vattenverk.

Totalt är ca 2 540 personer (ca 77% av befolkningen) anslutna till vattenanläggningarna. Generella åtgärdsbehov för vattenanläggningarna är att upprätta vattenskyddsområden, söka tillstånd för grundvattenuttag, utföra statusinventering följt av åtgärder på byggnader och process, uppdatera drift- och skötselinstruktioner m.m.

Överkalix kommun har fem kommunala reningsanläggningar. Den specifika volymen spillvatten uttryckt i mottagen volym per ansluten person och dygn varierar mellan olika anläggningar och ligger generellt på en hög nivå. Orsaken till detta är framför allt inläckage till ledningsnätet, s.k. tillskottsvatten. Tre reningsverk är byggda 2018-2019 och övriga reningsanläggningar är byggda på 1970-talet. Det mest omfattande åtgärdsbehovet finns på kommunens största anläggning, där åtgärder på själva reningsprocessen och byggnadsmässiga åtgärder krävs.

Stora delar av kommunens ledningsnät är byggt på 1960- och 1970-talet. I byarna finns endast ledningsnät för vatten och spillvatten, medan det i delar av tätorten även finns dagvattenledningar.

En stor del av spillvattennätet utgörs av betong- och cementledningar med dålig eller ingen tätning i skarvar. Det är även en hel del dagvatten och dräneringar inkopplade på spillvattennätet, vilket syns på de specifika flödena till avloppsreningsanläggningarna som är höga på i stort sett samtliga anläggningar. Tryckavloppsledningar är generellt utförda i polyeten (PE) eller polyvinylklorid (PVC), där stora problem finns på sträckor med PVC-ledningar.

Dricksvattennätet består till stor del av gjutjärnsledningar och galvade rör för mindre dimensioner. Även PE-ledningar finns på mer nylagda sträckor. Sträckor med galvade rör är generellt i behov av förnyelse p.g.a. läckor. Det finns ett stort generellt behov att se över och byta ut avstängningsventiler och serviceventiler, samt att inventera och rusta ett flertal pumpstationer.

Resultaträkning

mkr	
Verksamhetens intäkter	10,5
Verksamhetens kostnader	
Personalkostnader	-2,7
Övriga kostnader	-4,8
Avskrivningar	-2,2
Summa verksamhetskostnader	-9,7
Verksamhetens resultat	0,8
Räntekostnader	-0,8
Resultat efter finansiella poster	0

Balansräkning

mkr	
Anläggningstillgångar	
Vatten- och avloppsanläggningar	64,6
Ack avskrivningar	-26,1
Årets avskrivningar	-2,6
Summa anläggningstillgångar	35,9
Omsättningstillgångar	
Kundfordringar	0,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	
Summa omsättningstillgångar	0,8
Summa tillgångar	36,7
Eget kapital och skulder	
Årets resultat	0,0
Långfristiga skulder	
Övriga skulder (kommunen)	34,8
Summa långfristiga skulder	34,8
Kortfristiga skulder	
Leverantörsskulder	1,9
Summa kortfristiga skulder	1,9
Summa eget kapital och skulder	36,7

3.8 Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar: Fast och lös egendom avsedda att stadigvarande användas i verksamheterna.

Ansvarsförbindelse: en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivningar: planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens livslängd.

Avsättningar: Ekonomiska förpliktelser som är säkra, men ovissa till belopp eller tidpunkt då de ska infrias, t ex pensionsförpliktelser.

Eget kapital: Kommunens egna kapital utgör den del av de totala tillgångarna som finansierats med egna medel.

Förutbetalda kostnader: Kostnader betalda innevarande år som avser kommande år (fordran).

Förutbetalda intäkter: Intäkter erhållna innevarande år som avser kommande år (skuld).

Kortfristiga fordringar och skulder: Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Likviditet: Betalningsberedskap på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).

Långfristiga fordringar och skulder: Fordringar och skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Löneskatt: skatt på pensionsförmåner till anställda.

Nettokostnader: Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Omsättningstillgångar: Tillgångar som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordringar och lager. Dessa tillgångar kan på kort tid omsättas till likvida medel.

Soliditet: Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, dvs. graden av egna finansierade tillgångar.

Upplupna kostnader: Kostnader som betalas kommande år och avser innevarande år.

Upplupna intäkter: Intäkter erhålls kommande år och avser innevarande år.

Kommunstyrelsen

Ks § 45

Dnr 2026-000155

Klimatrelaterad riskanalys

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att föreslå kommunfullmäktige besluta om att anta klimatrelaterad riskanalys som planeringsunderlag för översiktsplan 2040

Sammanfattning av ärendet

Kommunen ska i sin översiktsplan redogöra för sin syn på klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion. Av översiktsplanen ska det även framgå hur dessa risker kan minska eller upphöra. Innehållskravet syftar till att kommunen på en övergripande strategisk nivå ska kunna identifiera geografiska områden där det finns risk för skador på den byggda miljön och var det till exempel kan vara lämpligt med mer detaljerade riskutredningar och anpassningar.

Framtidenheten har därför tagit fram en klimatrelaterad riskanalys för Överkalix kommun som beskriver riskerna för höga temperaturer, översvämning och erosion. Planeringsunderlaget kan användas som vägledning och stöd i lämplighetsbedömningar för fortsatt utveckling utifrån de klimatscenarier som beskrivs i analysen.

Anpassningar kan prioriteras utifrån den sammanvägda hotbilden omfattande mycket hög och hög risk för klimatrelaterad påverkan. Hotbilden viktas med en eller flera klimatrisker enligt ovan som sammanfaller med en eller flera objekt på den geografiska platsen tex bostäder, samhällsservice och andra höga värden.

Analysen har kunnat genomföras med hjälp av tillgängliga geologiska, geotekniska och topografiska underlag och karteringar som nationella myndigheter och länsstyrelser tillhandahåller.

Simulering har gjorts för att få en översvämningskartering där nationella karteringar saknas.

Allmänna utskottet beslutar

Kommunstyrelsen

Föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta om
att anta klimatrelaterad riskanalys som planeringsunderlag för
översiktsplan 2040

Beslutsunderlag

Klimatrelaterad riskanalys för Överkalix kommun
Allmänna utskottets protokoll 20260316 § 40

Handläggare, telefon

Klimatrelaterad riskanalys

Förslag till beslut

Framtidenheten föreslår kommunfullmäktige besluta om

att anta klimatrelaterad riskanalys som planeringsunderlag för
översiktsplan 2040

Bakgrund och ärendebeskrivning

Kommunen ska i sin översiktsplan redogöra för sin syn på klimatrelaterade risker för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion. Av översiktsplanen ska det även framgå hur dessa risker kan minska eller upphöra. Innehållskravet syftar till att kommunen på en övergripande strategisk nivå ska kunna identifiera geografiska områden där det finns risk för skador på den byggda miljön och var det till exempel kan vara lämpligt med mer detaljerade riskutredningar och anpassningar.

Framtidenheten har därför tagit fram en klimatrelaterad riskanalys för Överkalix kommun som beskriver riskerna för höga temperaturer, översvämning och erosion. Planeringsunderlaget kan användas som vägledning och stöd i lämplighetsbedömningar för fortsatt utveckling utifrån de klimatscenarier som beskrivs i analysen.

Anpassningar kan prioriteras utifrån den sammanvägda hotbilden omfattande mycket hög och hög risk för klimatrelaterad påverkan. Hotbilden viktas med en eller flera klimatrisker enligt ovan som sammanfaller med en eller flera objekt på den geografiska platsen tex bostäder, samhällsservice och andra höga värden.

Analysen har kunnat genomföras med hjälp av tillgängliga geologiska, geotekniska och topografiska underlag och karteringar som nationella myndigheter och länsstyrelser tillhandahåller. Simulering har gjorts för att få en översvämningsskartering där nationella karteringar saknas.

Beslutsunderlag

- Klimatrelaterad riskanalys för Överkalix kommun

Konsekvenser avseende ekonomi, jämställdhet, miljö samt barnperspektivet

Påverkar samtliga konsekvenser. Det genom att identifiera platser där sannolikhet för klimatrelaterade risker finns enligt de scenarier som SMHI presenterar och kunna påbörja kommunens strategiska klimatanpassningsarbete. Det kan innebära fördjupade studier, analyser och karteringar för att ta fram strategier, vägledningar och prioriterade klimatanpassningar. Översiktsplanen siktar på att belysa utvecklingens lämplighet i förhållande till klimatriskerna på platsen.

Den klimatrelaterade riskanalysen har en nära koppling till kommunens risk- och sårbarhetsanalys som också är värdefull för hållbar robust och trygg utveckling. Den klimatrelaterade riskanalysen kan användas som planeringsunderlag, informationsunderlag och vägledning för fler verksamheter i kommunorganisationen.

Jessica Wennberg
Framtidschef

Martina Tamrell
Fysisk planerare

Kommunstyrelsen

Ks § 35

Dnr 2026-000160

Lokal Handlingsplan suicidprevention Överkalix kommun 2026 - 2030

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att föreslå kommunfullmäktige att anta lokal Handlingsplan suicidprevention Överkalix kommun 2026-2030

Sammanfattning av ärendet

Dödsfall genom suicid är den yttersta konsekvensen av ett psykiskt lidande som är outhärdligt för den som är drabbad. Suicid leder också ofta till ett stort lidande och försämrad hälsa för närstående och andra berörda.

Denna handlingsplan som är framtagen av berörda chefer inom kommunens Socialtjänst, Hälsocentral och Närpsykiatri vid Kalix sjukhus, beskriver det gemensamma arbetet i Överkalix kommun för att förebygga suicid och suicidförsök samt för att främja psykisk hälsa. Syftet är även att öka kunskapen om riskgrupper och bakomliggande faktorer för suicid, detta för att bättre kunna identifiera och stödja personer som befinner sig i riskzon. Planen utgår ifrån den läns gemensamma handlingsplanen för psykisk hälsa och suicidprevention i Norrbotten. Handlingsplanen ska bidra till att uppnå prioriterade mål i den av regeringen beslutade strategin "Det handlar om livet" inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Strategin sträcker sig mellan åren 2025 – 2034 och har följande övergripande mål:

- En förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen
- Färre liv förlorade i suicid
- Minskade påverkbara skillnader i psykisk hälsa
- Minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd.

Sociala omsorgsutskottet föreslås besluta att till kommunfullmäktige ge förslag om att anta handlingsplanen.

Kommunstyrelsen

Sociala omsorgskottet beslutar

Att Föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anta lokal Handlingsplan suicidprevention Överkalix kommun 2026-2030

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Handlingsplan suicidprevention
Lokal handlingsplan suicidprevention
Sociala omsorgskottets protokoll 20260319 § 28

Handlingsplan Suicidprevention i Överkalix kommun

Dödsfall genom suicid är den yttersta konsekvensen av ett psykiskt lidande som är outhärdligt för den som är drabbad. Suicid leder också ofta till ett stort lidande och försämrad hälsa för närstående och andra berörda.

Denna handlingsplan som är framtagen av berörda chefer inom kommunens Socialtjänst, Hälsocentral och Närpsykiatri vid Kalix sjukhus, beskriver det gemensamma arbetet i Överkalix kommun för att förebygga suicid och suicidförsök samt för att främja psykisk hälsa. Syftet är även att öka kunskapen om riskgrupper och bakomliggande faktorer för suicid, detta för att bättre kunna identifiera och stödja personer som befinner sig i riskzon. Planen utgår ifrån den läns gemensamma handlingsplanen för psykisk hälsa och suicidprevention i Norrbotten. Handlingsplanen ska bidra till att uppnå prioriterade mål i den av regeringen beslutade strategin ”Det handlar om livet” inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Strategin sträcker sig mellan åren 2025 – 2034 och har följande övergripande mål:

- En förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen
- Färre liv förlorade i suicid
- Minskade påverkbara skillnader i psykisk hälsa
- Minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd.

Sociala omsorgsutskottet föreslår besluta att till kommunfullmäktige ge förslag om att anta handlingsplanen.

Handlingsplan suicidprevention

Överkalix kommun

2026 - 2030

Innehållsförteckning

Uppdrag och utgångspunkter.....	1
Bakgrund.....	1
Nollvision	2
Nationell statistik	2
Statistik Norrbotten.....	3
Risk och skyddsfaktorer	3
Suicidprevention	4
Samverkan och samordning.....	5
Länssamverkan.....	5
Mål	6
Målområden	6
Åtgärder	6
Uppföljning	7
Aktuell information	8
Stödfunktioner	8
Definitioner	9
Riskgrupper.....	10
Myter och stigma	11

Uppdrag och utgångspunkter

Denna handlingsplan beskriver det gemensamma arbetet i Överkalix kommun för att förebygga suicid och suicidförsök samt för att främja psykisk hälsa. Syftet är även att öka kunskapen om riskgrupper och bakomliggande faktorer för suicid, detta för att bättre kunna identifiera och stödja personer som befinner sig i riskzon.

Handlingsplanen är framtagen av berörda chefer inom kommunens Socialtjänst, Hälsocentral och Närpsykiatri vid Kalix sjukhus. Andra parter vars synpunkter har inhämtats är: personal och chefer inom folkhälsa, skola/elevehälsa, integration och arbetsmarknad, äldreomsorg, individ och familjeomsorg, öppenvård, hälsocentral, ambulans och psykiatri. Andra inbjudna har varit representanter för: församling, polis, räddningstjänst och Jägarförbundet. Ytterligare parter har bjudits in men har ej deltagit. Vid sammankomsterna har olika behov framkommit såsom exempelvis: information om vars man kan vända sig, professionernas uppdrag, vad kan man göra/hur ska man agera, utbildningsbehov till enskilda, olika professioner och även gemensamma utbildningar för berörda.

Handlingsplanen innehåller åtgärder som berörda aktörer i Överkalix kommun ska genomföra – för att öka kunskaper och förstärka/utveckla samverkan mellan berörda parter. Planen utgår ifrån den länsgemensamma handlingsplanen för psykisk hälsa och suicidprevention i Norrbotten. Handlingsplanen ska bidra till att uppnå prioriterade mål i den av regeringen beslutade strategin ”Det handlar om livet” inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Strategin sträcker sig mellan åren 2025 – 2034 och har följande övergripande mål:

- En förbättrad psykisk hälsa i hela befolkningen
- Färre liv förlorade i suicid
- Minskade påverkbara skillnader i psykisk hälsa
- Minskade negativa konsekvenser på grund av psykiatriska tillstånd.

Bakgrund

Dödsfall genom suicid är den yttersta konsekvensen av ett psykiskt lidande som är outhärdligt för den som är drabbad. Suicid leder också ofta till ett stort lidande och försämrad hälsa för närstående och andra berörda. Personer med en psykisk sjukdom har en förhöjd risk för suicid. En tredjedel av alla som tar sitt liv har en aktuell kontakt med den psykiatriska hälso- och sjukvården, men betydligt fler har haft kontakt med annan hälso- och sjukvård. Lidandet kan ha orsakats av att man drabbats av svår sjukdom (såväl psykisk som fysisk) eller av olika trauman och livshändelser som lett till att man inte upplever att livet är värt att leva. Alkoholmissbruk är vanligt förekommande vid många självmord i synnerhet bland män. Generellt sett ökar impulsiviteten och aggressionen vid alkoholintag, vilket kan leda till förhastade beslut i en situation av upplevd kris och lidande.

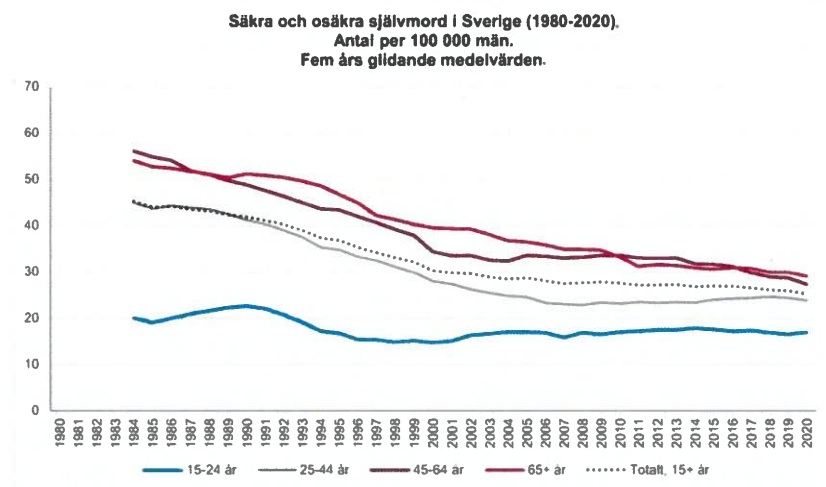
Suicidproblematik innebär inte enbart ett lidande för den suicidnära personen utan också för dennes familj och andra närstående. Att leva under hotet av suicid är stressande och sorgen efter ett självmord är oftast mer traumatisk och av annan karaktär än efter dödsfall på grund av sjukdom eller olyckor. Sorgen kompliceras av känslor av skam, skuld och av de tabun avseende suicid som finns i samhället. För att minska risken för suicid behöver berörda aktörer samverka och arbeta systematiskt och förebyggande.

Nollvision

Sverige har sedan år 2008 en nollvision avseende självmord, men trots det är det så många som fyra personer per dag som tar sitt liv i Sverige. Självmord är den vanligaste dödsorsaken i Sverige bland unga personer, 15-24 år, och bland män 15-44 år.

Nationell statistik

I Sverige var antalet fullbordade suicid per år som högst under 1970-talet men har sedan dess minskat. Under år 2024 dog 1 230 personer av säkert fastställda suicid i Sverige. Av dessa var 859 män och 371 kvinnor, 10 var barn under 15 år. Främsta anledningen till att suicidtalet minskar är att självmord minskar bland personer i åldersgrupperna 45–64 och 65+. Män 65+ år är dock fortfarande den grupp som har de högsta självmordstalen, följt av män i åldrarna 45-64 år. Hos den yngre befolkningen, 15-24 år ser man inte några signifikant minskande självmordstal, utan snarare en ökning och även bland kvinnor i åldersgruppen 25-44 år. Antal suicid varierar mellan glesbygds- och så kallade storstadskommuner. Åren 2012–2016 var antalet suicid i storstäderna i genomsnitt hälften så höga som i avlägset belägna landsbygdskommuner. Men bara för män. För kvinnor var suicidtalerna i princip likartade oberoende av kommuntyp.

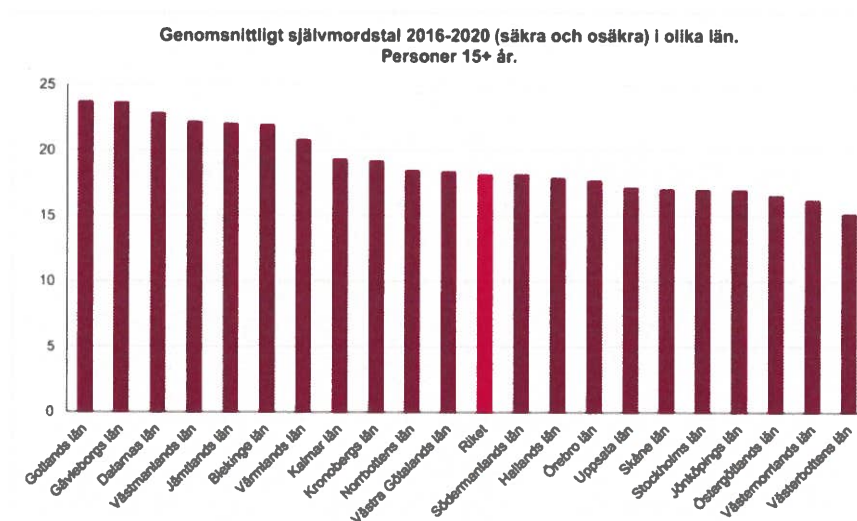

Säkra och osäkra självmord i Sverige (1980-2020). Antal per 100 000 män. Fem års glidande medelvärden. Foto: Bianca Blazevska

Statistik Norrbotten

I Norrbottens län ligger antal suicid fortsatt något över riksgenomsnittet. Under perioden 2010–2023 tog 586 personer, 15 år och äldre sitt liv i Norrbotten, ca 42 personer per år. År 2024 avled 35 personer i Norrbotten genom självmord. I Överkalix kommun var det 8 personer som avled genom självmord under perioden 2010–2023. På grund av det låga antalet görs ingen fördelning i underkategorier såsom kön, ålder, självmordsmetod osv. Det är enligt Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP) rimligt att anta att samma förhållanden som gäller för Norrbotten i stort även gäller för Överkalix.

I Norrbotten jämfört med riket som helhet var självmord bland män vanligare, medan självmord bland kvinnor var något ovanligare. Det som verkligen utmärker Norrbotten jämfört med resten av riket är de ovanligt höga självmordstalen bland unga 15–24 år, (högst i landet) och de låga självmordstalen bland äldre +65+ år, näst lägst i landet. Norrbotten är, tillsammans med Västerbotten, de enda regionerna i landet där unga 15–24 år har ett högre genomsnittligt SM-tal (antalet självmord per 100 000 invånare) än äldre +65 år.

Risk och skyddsfaktorer

Faktorer som tycks kunna skydda mot suicid är bland annat:

- Goda, stabila relationer och stödjande sociala nätverk.
- God självkänsla och tilltro till sig själv och till möjligheterna att kunna påverka och förändra den egna situationen.
- Upplevelse av mening och sammanhang i livssituationen
- Hälsosamma levnadsvanor såsom regelbunden fysisk aktivitet och goda sömnvanor.
- Personer som aktivt söker hjälp eller har en god problemlösningsförmåga och strategier för att hantera sin psykiska smärta är mindre benägna att ta sitt liv

Riskfaktorer för suicid

- De enskilt starkaste riskfaktorerna för suicid är tidigare självmordsförsök och psykisk sjukdom. Men bakom suicidalt beteende finns ofta ett brett spektrum av riskfaktorer som tillsammans gör att en person hamnar i risk för suicid
- Psykiatriska faktorer som allvarlig depression, ångesttillstånd, personlighets-, ät- och traumarelaterade störningar, samt skadligt bruk och beroende av alkohol och narkotika
- Biologiska eller genetiska faktorer som sårbarhet eller familjehistoria med suicid
- Faktorer relaterat till negativa livshändelser som förlust av en närstående, en relation, ett arbete, status eller pengar; en större besvikelse; mobbning eller kränkning
- Psykologiska faktorer som konflikter, våld eller erfarenheter av fysisk misshandel eller sexuellt utnyttjande i barndomen samt känslor av hopplöshet och ensamhet
- Miljöfaktorer som tillgång till medel och metoder för suicid (t.ex. skjutvapen, giftiga gaser, läkemedel och narkotika)
- Sociala faktorer som ofrivillig ensamhet och isolering och ekonomiska svårigheter såsom överskuldsättning.

Suicidprevention

Förebyggande arbete, eller prevention, handlar om att förebygga ohälsa och främja hälsa. Målet med det förebyggande arbetet är att det ska leda till ökad jämlikhet i hälsa. För att arbeta förebyggande måste man utgå från de faktorer i människors livsvillkor och levnadsvanor som går att påverka. Ett förebyggande arbete skapar möjligheter för att nå invånare innan problem uppstår, vilket i bästa fall ger skyddande effekter livet ut. Ökad sårbarhet för negativa reaktioner på livskriser och motgångar grundläggs tidigt. Barn och unga är därför viktiga målgrupper för insatser som riktar sig brett.

Ett framgångsrikt förebyggande arbete med att förhindra suicid behöver utspela sig på flera samhällsarenor och på olika nivåer. Bakom suicidhandlingar finns en komplex problematik och ett brett spektrum av riskfaktorer. Genom att undanröja möjligheten att genomföra en självmordshandling, eller öka chansen att upptäcka den i tid, kan man rädda liv – exempelvis genom att ha ett suicidförebyggande perspektiv på offentliga platser och utomhusmiljöer där självmord också kan förekomma. Självmordspreventiva insatser som består av flera olika delar i en så kallad multikomponent strategi, har större chans att nå resultat, under förutsättning att åtminstone en av komponenterna är effektiv. Exempelvis kan en kunskapshöjande insats göras i kombination med en striktare alkoholtillsyn. Synergieffekter kan då uppnås och ge ett bättre utfall än varje enskild insats för sig.

För ett effektivt suicidpreventivt arbete krävs både generella och specifika kunskaper i suicidprevention, samt förståelse för hur problemet tar sig uttryck ur ett brett perspektiv. Om yrkesverksamma inte har relevant kompetens och tillgång till metoder och rutiner för att upptäcka risk för suicid är det svårt att identifiera riskpersoner eller våga lyfta frågan. Regelbunden utbildning om självmord, myter, sambandet mellan självmord och psykisk ohälsa samt riskfaktorer och riskgrupper är därför väsentlig.

Även kunskap om vikten av att våga fråga om självmordstankar är central.

Samverkan och samordning

Ett förebyggande arbete med suicidprevention kräver samverkan mellan flera olika parter i hela kommunen – kommuninvånare, skolan, socialtjänst, regionen, blåljus verksamhet, församling, föreningar och organisationer, personal inom andra kommunala verksamheter och externa aktörer. Det kräver även samverkan mellan olika professioner för bästa lösning. Genom en operativ samverkansstruktur för tidig upptäckt av riskpersoner kan berörda med gemensamma krafter sätta in stöd på rätt plats vid rätt tillfälle för personer i nöd/suicidnära personer

För att gå från samverkan till samordning krävs att olika berörda aktörer möts med regelbundenhet och får kunskap om varandras verksamhet, såväl möjligheter som begränsningar med olika roller. Ett sådant arbete kan bland annat att bedrivs inom fysisk planering för att förebygga suicid, genom att samla ansvariga förvaltningar, räddningstjänst, Trafikverk med mera för att tillsammans identifiera "särskilda" offentliga platser/miljöer för suicid och se hur dessa kan åtgärdas och hur nya inte ska uppkomma. Det handlar också om att med gemensamma krafter skapa ökad trivsel och trygghet i våra offentliga miljöer, vilket både förebygger suicid, brott och olyckor.

När olyckan väl är framme krävs att samhället sluter upp. Det kan handla om elevhälsoteam som behöver arbeta som kristeam då en elev eller lärare har suiciderat, eller om arbetsgivaren som möter sina anställda med en upprättad krisplan om en medarbetare eller "klient" har suiciderat. Det kan också vara blåljuspersonal som ger efterlevande anhöriga information om vart de kan vända sig inom regionen vid behov av vård för sin sorg och sitt mående, alternativt behov av annat stöd hos kommunen. Att arbeta med gemensam händelseanalys, vilket idag sker inom vården, är också viktigt för att lära av erfarenheten och förebygga en liknande situation.

Länssamverkan

Länets kommuner och Region Norrbotten har en omfattande samverkan på såväl politisk som tjänstepersonsnivå. I länet finns en befintlig arbetsgrupp för psykisk hälsa arbetet. I denna finns representanter för barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri, primärvård, kommunernas missbruks-beroendevård, socialpsykiatri, individ och familjeomsorg, elevhälsa samt brukarorganisationer m.fl.

Syftet med det länsgemensamma arbetet är:

- Att genom samverkan och samordnade insatser främja den psykiska hälsan hos länets invånare och att med stöd av forskning och utifrån identifierade behov i länet arbeta för förebyggande och tidiga insatser i syfte att minska psykisk ohälsa och suicid. Insatserna inkluderar stöd till anhöriga, närstående och efterlevande.
- Att samordnat och i samverkan erbjuda vård och omsorg till individer med psykisk ohälsa och till dem som befinner sig i en suicidal process.

Mål

Överkalix kommun ska på ett genomtänkt sätt förebygga suicid och suicidförsök genom kunskap och engagemang samt främja för psykisk och fysisk hälsa vilket även ska vara jämlik och jämställd. Arbetet ska vila på vetenskaplig grund, praktisk erfarenhet och vara en del i ett livslångt lärande. Detta arbete är viktigt för alla enskilda kommunmedborgare, anställda, arbetsgivare, politiker, föreningar, organisationer, professioner inom ex. sjukvård, blåljusverksamhet, socialtjänst, församlingar med flera och främst för dem som befinner sig i riskgrupp och deras närstående.

Målområden

1. Förebyggande/hälsofrämjande arbetssätt
2. Minska medel och metoder
3. Öka medvetenheten och kunskapen
4. Samverkan och samordning
5. Tidig upptäckt och ett individanpassat stöd
6. Stöd till överlevare, efterlevande och personal.

Åtgärder

Universella (alla)

- Information för att öka kunskap om psykisk hälsa, suicid, suicidprevention, efterlevande stöd – till allmänhet, inklusive aktörer som föreningar, andra arbetsgivare med flera.
 - Via sociala medier, inbjudan till möten
 - Föräldrastödsgrupper, BVC, barnomsorg, skola etcetera
- Vid samhällsplanering ska kunskap om säkra miljöer beaktas
 - Inhämta kunskap från professioner och andra aktörer inom ämnet
- Utbildningar för kommunala chefer och personal inom övriga kommunala verksamheter
- Arbeta för att arbetsgivare vid medarbetarsamtal behandlar frågor om psykisk hälsa
- Arbeta för att verksamheter upprättar rutiner för hantering av händelser som rör psykisk ohälsa/suicid hos medarbetare, elever med flera.

Selektiva (målgrupper och professioner)

- Riktade insatser till berörda målgrupper – information, uppsökande och förebyggande arbete. Innefattar även närstående till den som har en anhörig som har psykisk ohälsa samt stöd till efterlevande som mist en anhörig genom suicid.
- Gemensamma utbildningar/erfarenhetsutbyten för berörda professioner (region, socialtjänst, skola, polis, blåljusverksamhet)
- Utbildning till berörda personalkategorier såsom exempelvis plan och miljö, äldreomsorg, arbetsmarknad/integration med flera.

Indikerade (enskilda ärenden)

- Samverkan mellan socialtjänst och region (hälsocentral och psykiatri vid Kalix eller annat sjukhus som berörs). Lokal överenskommelse finns mellan parterna.
 - Ska ske genom aktörsmöten, modellen samordnad individuell plan (SIP).
- Samverkan mellan socialtjänst, skola och aktuella verksamheter inom regionen
 - Ska ske genom aktörsmöten, modellen Norrbus och via Skolsocialt team.
- Socialtjänsten ska erbjuda insatser för personer i riskgrupp och närstående

Uppföljning

Handlingsplanen ska gälla under perioden 2026-2030 och ska antas av Sociala omsorgsutskottet och kommunfullmäktige. Planen ska följas upp årligen, revideras vid behov – vid uppföljning görs även val av åtgärder som ska genomföras nästkommande år.

Ansvarig för planen är kommunens Framtidsenhet. Socialtjänstens Individ- och familjeomsorg ansvarar för revidering av plan och planering av årliga åtgärder mellan berörda parter. Uppföljning av planen ska ske inom kommunens samverkansråd ”Trygghet och hälsa”, organiserad under Framtidsenheten. I rådet deltar kommunala tjänstemän från olika verksamheter, politiker, regionsrepresentanter, friskolan och polisen, Vid behov ska ytterligare parter delta, för att planen på bästa sätt ska beaktas inom samtliga områden.

Ansvariga för samverkan och gemensamma åtgärder mellan region och socialtjänst gällande suicidprevention är chefer inom: Socialtjänst IFO, hälsocentral och närpsykiatri i Kalix Hälsocentral, eventuell specialistsjukvård, socialtjänst och skolrepresentanter är ansvariga för samverkan och åtgärder som berör enskilda ärenden som rör barn och unga.

Aktuell information

[Psykisk hälsa och suicidprevention - Regeringens handlingsplan för genomförandet av den nationella strategin inom området psykisk hälsa och suicidprevention för perioden 2025–2026 - Regeringen.se](#)

[Nationellt centrum för suicidforskning och prevention | Karolinska Institutet](#)

[Nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention — Folkhälsomyndigheten](#)

[Suicidprevention — Folkhälsomyndigheten](#)

[Länsgemensam analys och handlingsplan för psykisk hälsa i Norrbotten 2021](#)

[Länsgemensam handlingsplan suicidprevention Norrbotten](#)

[Handlingsplan för samverkan gällande missbruk och beroendevården i Norrbottens län](#)

[Överenskommelse om samarbete för personer med psykisk- och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt för individer med missbruk/beroende av alkohol, droger och spel](#)

[Rekommendationer för suicidpreventiva insatser | RESPI](#)

Stödfunktioner

[Hjälp och råd - Suicide Zero](#)

[Stödlista till dig som förlorat någon i självmord - Suicide Zero](#)

[Självordslinjen - Mind](#)

[Om Spes | Riksförbundet för Suicidprevention och Efterlevandestöd](#)

Definitioner

Utgångspunkten är att suicid ska ses som en psykologisk olycka. Det innebär att fokus flyttas från individen till miljöerna och sammanhangen som individen vistas i. Det minskar skam och stigmatisering som suicid förknippas med.

Suicid är en medveten, uppsåtlig, självförvållad, livshotande handling som leder till döden. Ett annat ord för självmord.

Suicidförsök är ett livshotande eller skenbart livshotande beteende i avsikt att sätta sitt liv på spel eller göra intryck av en sådan avsikt som inte leder till döden.

Suicidprevention kan till exempel vara utbildning, informationsinsatser, metodutveckling, begränsning av medel och metoder, efterlevandestöd för att förhindra och minska antalet suicidförsök och suicid.

Psykisk ohälsa kan handla om allt från tillfälliga psykiska besvär av oro, nedstämdhet eller sömnbesvär till svårare psykiska sjukdomar som ångest eller depression. Det som kännetecknar psykisk ohälsa är att den påverkar välbefinnandet och hur man fungerar i vardagen.

Prevention eller förebyggande arbete, handlar om att förebygga ohälsa och främja hälsa. Målet med det förebyggande arbetet är att det ska leda till ökad jämlikhet i hälsa. För att arbeta förebyggande måste man utgå från de faktorer i människors livsvillkor och levnadsvanor som går att påverka. Ett framgångsrikt förebyggande arbete med att förhindra suicid (suicidprevention) behöver utspela sig på flera samhällsarenor och på olika nivåer.

Riskgrupper

Kön och HBTQI - unga personer som identifierar sig som homo-, bi- transpersoner eller queer (HBTQI+) genomför fler självmordsförsök än unga som identifierar sig som heterosexuella. Stigma, diskriminering och minoritetsstress bidrar till ökad psykisk ohälsa och suicidrisk. Många upplever också avsaknad av stöd från familj och samhälle.

Nationella minoriteter, såsom samer, romer, sverigefinnar och tornedalingar, kan ha en högre risk för suicid på grund av flera faktorer. Diskriminering, marginalisering och förtryck har skapat känslor av utanförskap och psykisk stress, särskilt bland samer, där unga män har förhöjd suicidrisk. Historiskt trauma och social isolering kan också bidra till ökad sårbarhet. För att minska suicidrisken krävs insatser för att motverka diskriminering, stärka kulturell stolthet och förbättra tillgången till rätt vård och stöd.

Ofrivillig ensamhet och isolering är något som var fjärde svensk över 16 år lever med. Den ofrivilliga ensamheten påverkar den psykiska hälsan, men även den fysiska hälsan negativt. Ett sätt att råda bot på den är genom mer uppsökande arbete, främst gentemot unga vuxna och gentemot äldre män, vilka är de två grupper som lider mest av den.

Psykisk ohälsa, suicidförsök och missbruk - personer med psykisk ohälsa, såsom depression, bipolär sjukdom, ångest och schizofreni samt missbruksproblematik, löper högre risk för suicid eftersom dessa tillstånd kan skapa en känsla av hopplöshet och en oförmåga att se lösningar på problem. Tidigare suicidförsök är en av de starkaste riskfaktorerna för framtida suicid, då det ofta signalerar allvarlig psykisk ohälsa och bristande coping strategier.

Efterlevande efter suicid, särskilt nära anhöriga som partner, föräldrar eller barn, kan vara en riskgrupp för suicid på grund av den djupa sorg och trauma som följer med förlusten. Den känslomässiga belastningen, känslor av skuld, skam och oförmåga att förstå vad som hände, kan leda till allvarliga psykiska problem. Vidare kan de ha svårigheter att bearbeta sorgen och finna stöd, vilket gör att deras egen suicidrisk kan öka.

Ekonomi - socioekonomiskt utsatta personer kan vara en riskgrupp för suicid på grund av de stressfaktorer som följer med ekonomisk osäkerhet, arbetslöshet och fattigdom. Dessa faktorer kan leda till känslor av hopplöshet, förtvivlan och låg självkänsla. Brist på resurser och socialt stöd förvärrar också situationen och kan leda till social isolering och psykisk ohälsa.

Myter och stigma

Suicidtankar

En vanlig myt är att om man frågar ifall någon har suicidtankar, så kan det leda till att personen begår suicid. Det är i själva verket tvärtom – genom att våga fråga om en person har tankar eller för avsikt att ta sitt liv, så kan man rädda liv. Det är oerhört vanligt med psykisk ohälsa av olika grad, men trots det undviker många att föra det på tal, vilket leder till att många är ensamma med sina tankar och planer. Genom att våga fråga och våga lyssna kan vi lätta på trycket och tillsammans hitta vägar ur ohälsan och hjälpas åt att bryta stigmat. En annan myt är att de som talar om suicid inte gör det, det stämmer inte. Det bör tas på stort allvar, då det är en riskfaktor att tala om suicid och många gör upprepade försök. Ytterligare en myt är att självmord är en rationell handling. Det är det inte, utan det kan vara många små saker som gör att det tippar över för en person en viss dag, varför självmord bör ses som ett psykologiskt olycksfall.

Gladare innan

Det är ingen myt att vissa som har suicidtankar kan verka gladare innan självmordet. Det beror på att till synes oöverstigligen problem som man inte hittat en lösning till har fått en lösning i suicid, varför personen ifråga kan verka lättad och glad. Förändrat beteende hos en person till det sämre eller till det bättre är därmed en varningsklocka

Ryktesspridning

När någon trots allt begått självmord är det många som undviker att prata om personen som dog. Det är farligt för då kan det spridas rykten om självmordet. Ett barn till en förälder som begått självmord kan tro att självmordet var dennes fel alternativt kan en partner till en person som har suiciderat känna sig otroligt ensam. Att lämna en efterlevande anhörig ensam i sin sorg utan något stöd kan leda till en ökad risk för psykisk ohälsa eller rent av suicid för den som är kvar. En omgivning som dömer en som begått självmord genom att tala nedvärderande om hen, hjälper inte efterlevande. Låt istället överlevande/ efterlevande släktingar och vänner få prata om sina förlorade kära. Lasta dem inte för deras handlingar utan säg att de inte såg någon annan utväg då de var sjuka av sorg/olycka.

Ansvarsfull kommunikation

Media såsom tidningar, radio, TV, webbplatser, sociala medier med flera behöver tänka till kring hur de skriver om suicid. En rapportering bör vara enkel och utan värderingar, där man undviker att gå in på miljö eller metod, för att inte "inspirera" andra till att göra samma sak, eftersom det finns risk för smittoeffekter. Om ämnet tas upp, så bör det alltid följas av information om vart man kan vända sig om man mår dåligt.

Kommunstyrelsen

Ks § 37

Dnr 2025-000522

Avgifter sociala omsorgsutskottets verksamhetsområde år 2026

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att avgift för transport av återlämnat hjälpmedel utgår

Att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta avgift för hembesök till 390 kr

Avgiftsbefrielse ska gälla för följande målgrupper*;

- Patient som är psykiskt funktionshindrad p g av psykos, bipolär sjukdom eller neuropsykiatrisk diagnos.
- Barn och ungdomar under 20 år.
- Palliativ vård i livets slutskede som ges i hemmet.
- Patienter med psykisk störning och missbruk, s k dubbeldiagnos, som behandlas av case-manager inom psykiatrin ska inte betala avgift för sjukvårdande behandling

*denna information har fallit bort i redaktionell uppdatering av tidigare underlag.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har skickat tillbaka frågan om;

Att utreda avgifter transport för återlämning av hjälpmedel, hembesöksavgift, samt palliativ vård i livets slutskede och därefter inkomma med svar på frågan till kommunstyrelsens nästkommande sammanträde 7 april 2026

Återkoppling

Avgift för hembesök; Att besöka hälsocentralen efter en kallelse är förenat med en avgift i de flesta fall. Bedömningen är att det ska likställas med det, då dessa besök vanligen sker på uppdrag av hälsocentralen.

Avgiftsbefrielse ska gälla för följande målgrupper*;

Kommunstyrelsen

- Patient som är psykiskt funktionshindrad p g av psykos, bipolär sjukdom eller neuropsykiatrisk diagnos.
 - Barn och ungdomar under 20 år.
 - Palliativ vård i livets slutskede som ges i hemmet.
 - Patienter med psykisk störning och missbruk, s k dubbeldiagnos, som behandlas av case-manager inom psykiatrin ska inte betala avgift för sjukvårdande behandling
- *denna information har fallit bort i redaktionell uppdatering av tidigare underlag.

Beslutsunderlag

Underlag till beslut om avgifter 2026

Avgift måltider daglig verksamhet

Kommunfullmäktiges protokoll 20260223 § 9

Beslutet ska skickas till
Ekonomiavdelning

Handläggare, telefon

Jenny Liljebäck, 0926-74150

Tjänsteskrivelse gällande avgifter inom sociala omsorgsutskottets område.

Kommunfullmäktige har skickat tillbaka frågan om;

Att utreda avgifter transport för återlämning av hjälpmedel, hembesöksavgift, samt palliativ vård i livets slutskede och därefter inkomma med svar på frågan till kommunstyrelsens nästkommande sammanträde 7 april 2026

Återkoppling

Avgift för hembesök; Att besöka hälsocentralen efter en kallelse är förenat med en avgift i de flesta fall. Bedömningen är att det ska likställas med det, då dessa besök vanligen sker på uppdrag av hälsocentralen.

Avgiftsbefrielse ska gälla för följande målgrupper*;

- Patient som är psykiskt funktionshindrad p g av psykos, bipolär sjukdom eller neuropsykiatrisk diagnos.
- Barn och ungdomar under 20 år.
- Palliativ vård i livets slutskede som ges i hemmet.
- Patienter med psykisk störning och missbruk, s k dubbeldiagnos, som behandlas av case-manager inom psykiatrin ska inte betala avgift för sjukvårdande behandling

**denna information har fallit bort i redaktionell uppdatering av tidigare underlag.*

Avgift för transport för återlämning av hjälpmedel: Utskottet valde inför 2024 att införa avgift för transport av returnerat hjälpmedel. Det finns ingen information som säger att kommunen inte kan ta ut avgift för detta, men avgiften kan tas bort, då det är självklart att ett hjälpmedel ska returneras och risk finns att det inte sker då det medför en avgift.

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Niclas Hökfors

Sedan kommunfullmäktige beslutade om att gå i borgen för en ekonomisk förening som ska bygga ett nytt Särskilt boende har det gjorts omfattande arbeten för att förbereda byggstarten.

- Man har rivit delar av Brännagården.
- V-A ledningar har flyttats.
- Länstrafikens parkering har flyttats.
- Länstrafikens garage har rivits och ett nytt har byggts upp.
- En annan byggnad har flyttats.
- Jord som innehåller arsenik har forslats bort.
- Detaljplanen har ändrats.

Allt detta kostar pengar och mina frågor blir då: Hur mycket har varje punkt kostat? Hur har detta bokförts?

I höstas beslutade kommunfullmäktige att sälja tomten som SÄBO:t ska byggas på till den ekonomiska föreningen men då hade föreningen inte klart med banklånen, så de fick ett lån av kommunen på köpesumman tills finansieringen är klar.

Är finansieringen klar?

Har de betalat lånet?

Dessutom måste värmeverkets kulvert flyttas och jag förutsätter att den kostnaden inte ska drabba värmeverkets kunder.

Gunnar Liljebäck / Centerpartiet.

Interpellation 2026-04-16

Beslutsgången budget 2026 inom skolans verksamhetsområde.

På kommunstyrelsen 7/4 fick vi i kommunstyrelsen en genomgång av skolläningen på hur de har gått tillväga i processen samt vilken information de anger har gett och när.

Där lyfter de tydligt att beslutet att minska på skolans budget är taget redan i september 2025.

Politiken i kommunstyrelsen hade upp budget kring skolan oktober inför november fullmäktige. Där återremitterades budgeten med motivering att det en risk och konsekvensanalys behövde förtydligas. Slutgiltigt beslut togs i december fullmäktige där budgeten beslutades.

Kan kommunstyrelsens ordförande Niklas Hökfors beskriva beslutsgången i denna process?

Stefan Granlund Centerpartiet

Risk- och sårbarhetsanalys för Överkalix kommun: klimatrelaterade risker i fysisk planering

2026-03-09

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ORDLISTA	2
2. INLEDNING OCH BAKGRUND	3
2.1. Syfte och mål	3
2.2. Övergripande kontext	3
2.3. Lagstiftning och styrning	4
2.3.1. Lagstiftning	4
2.3.2. Vägledningar och myndighetsstöd	4
2.3.3. Koppling till kommunala och regionala styrdokument.....	4
2.4. Avgränsningar	6
2.5. Läsanvisning	6
3. UTGÅNGSPUNKTER.....	8
3.1. Klimatrisker-och sårbarhet	8
3.2. Klimatrisker i Överkalix	8
3.3. Skyddsvärda objekt och samhällsviktiga funktioner.....	9
4. DATA OCH METOD	11
4.1. Datainsamling och källor	11
4.2. Identifiering av hot och riskfaktorer	13
4.3. Identifiering av skyddsvärda objekt	15
4.4. Metod	17
4.4.1. Förbehandling av geometrier	17
4.4.2. Överlagringsanalys.....	17
4.5. Osäkerheter	18
5. RESULTAT	19
5.1. Riskområden	21
5.1.1. Orter med mycket hög risk.....	22
5.1.2. Orter med hög risk	22
5.1.3. Inzoomade kartor	25
5.1.3.1. Detaljerad karta: Boheden	26
5.1.3.2. Detaljerad karta: Bränna	27
5.1.3.3. Detaljerad karta: Grelsbyn.....	28
5.1.3.4. Detaljerad karta: Lansjärv	29
5.1.3.5. Detaljerad karta: Svartbyn	30
5.1.3.6. Detaljerad karta: Tallvik.....	31
5.1.3.7. Detaljerad karta: Vännäsberget	32
5.2. Tematiska Sårbarheter	32
5.2.1. Temperatur och värmeböljor.....	32
5.2.1.1. Tematiska sårbarheter för temperatur och värmeböljor	33
5.2.1.2. Prioriterade åtgärdsbehov för temperatur och värmeböljor	34
5.2.2. Översvämning.....	34
5.2.2.1. Tematiska sårbarheter för översvämning.....	35
5.2.2.2. Prioriterade åtgärdsbehov för översvämning.....	36
5.2.3. Ras, skred och erosion	36
5.2.3.1. Tematiska sårbarheter för erosion	37
5.2.3.2. Prioriterade åtgärdsbehov för erosion	37
6. SLUTSATS.....	39
7. KARTBILAGOR	39
7.1. A3 kartan över resultat och sammanvägda risker.....	40
7.2. A3 kartan över erosion.....	41
7.3. A3 kartan över temperatur	42
7.4. A3 kartan över översvämning	43
8. KÄLLOR.....	44

1. ORDLISTA

100-årsregn: Ett statistiskt beräknat flöde eller regn med en återkomsttid på 100 år.

Beredskap: Förmågan att förebygga, motstå och hantera allvarliga störningar och kriser i samhället, samt att upprätthålla grundläggande samhällsfunktioner vid extraordinära händelser.

Erosion: En naturlig process där jord, sediment eller bergmaterial successivt bryts ned och transporteras bort genom vatten, is eller vind.

GIS (Geografiskt informationssystem): Ett system för insamling, lagring, analys och presentation av geografiskt relaterad information.

Klimatanpassning: Åtgärder som syftar till att minska sårbarheten i samhälle och miljö till följd av nuvarande och framtida klimatförändringar, genom att förebygga skador och ta tillvara möjliga positiva effekter.

Klimatfara: En potentiellt skadlig klimatrelaterad händelse eller process.

LIS-område (landsbygdsutveckling i strandnära lägen): Område som pekas ut i översiktsplanen för att möjliggöra landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Översiktsplan (ÖP): Ett strategiskt planeringsdokument enligt plan- och bygglagen som redovisar kommunens långsiktiga inriktning för mark- och vattenanvändning samt hur risker och allmänna intressen ska beaktas.

Översvämning: När vatten tillfälligt täcker mark som normalt är torrlagd, till följd av höga flöden i vattendrag, sjöar eller hav, eller genom högt grundvattenstånd.

Ras: En snabb och plötslig rörelse av jord eller bergmaterial nedför en slänt, ofta utlöst av erosion, höga vattennivåer eller förändrade markförhållanden.

Risk: En kombination av sannolikheten för att en oönskad händelse inträffar och de konsekvenser som händelsen kan medföra för människor, miljö, samhällsfunktioner eller ekonomiska värden.

Riskområde: Ett geografiskt avgränsat område där en eller flera faror sammanfaller med skyddsvärda objekt eller samhällsviktiga funktioner, vilket innebär förhöjd risk.

Risk- och sårbarhetsanalys (RSA): En systematisk analys som identifierar risker och sårbarheter i samhället samt bedömer konsekvenser och hanteringsförmåga, i syfte att stärka beredskap och förebygga allvarliga störningar.

Samhällsviktig funktion / samhällsviktig verksamhet: Verksamheter, tjänster eller infrastrukturer som är nödvändiga för att samhället ska fungera även vid störningar, exempelvis el- och vattenförsörjning, transporter, vård, omsorg och räddningstjänst.

Skred: En långsammare rörelse av jordmassor än ras, vanligtvis i finkorniga jordarter såsom lera eller silt, som kan orsaka sättningar och skador på bebyggelse och infrastruktur.

Skyddsvärda objekt: Objekt, områden eller funktioner som har särskild betydelse för människors liv och hälsa, miljö, kulturarv, samhällsfunktioner eller ekonomi och som därför bör skyddas mot olyckor och klimatrelaterade risker.

Sårbarhet: I vilken grad ett samhälle, system eller objekt påverkas negativt av en händelse och dess förmåga att förebygga, motstå och återhämta sig från störningar.

Värmebölja: En sammanhängande period med ovanligt höga temperaturer som kan innebära risker för människors hälsa samt påverka byggnader, infrastruktur och energisystem.

2. INLEDNING OCH BAKGRUND

De globala klimatförändringarna kan påverka norra Sverige genom förändrade nederbördsmängder, högre dygnsmedeltemperaturer, förhöjda vattennivåer och mer frekventa extrema vädersituationer. Detta leder till en ökad sårbarhet för bebyggelse, infrastruktur, samhällsviktiga funktioner och näringsliv. För kommunerna innebär utvecklingen ett större ansvar att beakta klimatrelaterade risker och anpassa planeringen till nya förutsättningar.

Denna risk- och sårbarhetsanalys har tagits fram som ett kunskapsunderlag till Överkalix kommuns översiktsplan. Genom att identifiera riskområden och analysera deras konsekvenser för människor, miljö, kulturvärden och samhällsviktiga verksamheter skapas ett beslutsunderlag som stöd för en långsiktigt hållbar och klimatanpassad samhällsplanering.

2.1. Syfte och mål

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att identifiera och bedöma de risker som kan påverka Överkalix kommuns långsiktiga planering. Analysen ska visa hur klimatrelaterade hot som översvämning, ras, skred, erosion och värmeböljor kan påverka människor, miljö, bebyggelse och samhällsviktiga funktioner.

Målet är att integrera riskhantering och klimatanpassning i den fysiska planeringen, så att beslut om mark- och vattenanvändning baseras på aktuell kunskap om risker och sårbarheter.

Analysen har inriktats på följande riskområden:

- Temperaturförändringar, med fokus på värmeböljor och dess påverkan på hälsa och infrastruktur,
- Översvämning, utifrån flöden i Kalixälven, Ängesån, Lina älv och sjöar med 100-årsflöden som grund,
- Erosion, ras och skred, särskilt i älvdalar och områden med lera, silt eller isälvssediment, samt
- Verksamhetsrisker, där skyddsvärda objekt och samhällsviktiga funktioner bedömts utifrån deras exponering för klimatrelaterade hot.

2.2. Övergripande kontext

Överkalix kommun ligger i norra delen av Norrbottens län och präglas av ett storskaligt och varierat landskap med vidsträckta skogar, sjöar och älvdalar. Kalixälven och Ängesån älv är de dominerande landskapselementen och utgör viktiga natur- och kulturmiljöer. I anslutning till Kalixälven, Ängesån ligger Överkalix huvudsakliga bebyggelseområden som tillsammans med älvarna utgör viktiga värden.

Klimatförändringarna påverkar förutsättningarna för samhällsplaneringen i kommunen. Enligt SMHI:s regionala klimatscenarier väntas årsmedeltemperaturen stiga, nederbörden öka och perioder med extremväder bli vanligare. Dessa förändringar medför ökade påfrestningar på infrastruktur, bebyggelse och naturmiljöer.

Kommunens bebyggelsemönster består av centralorten Överkalix samt mindre byar och spridd landsbygdsbebyggelse. Flera områden med utvecklingspotential har identifierats som LIS-områden (landsbygdsutveckling i strandnära lägen). Dessa områden har goda förutsättningar för turism, rekreation och boendeutveckling, men kräver noggranna bedömningar av stabilitet och översvämningrisk.

Planeringsförutsättningarna präglas av behovet att förena utveckling och säkerhet. Överkalix står inför utmaningen att möjliggöra lokal tillväxt och attraktiva boendemiljöer samtidigt som klimatrelaterade risker förebyggs. Riskhantering och klimatanpassning är därför centrala delar av den strategiska översiktsplaneringen.

2.3. Lagstiftning och styrning

Arbetet utgår från gällande lagstiftning och nationella riktlinjer för klimatanpassning, däribland Plan- och bygglagen (PBL), Miljöbalken och regeringens nationella strategi för klimatanpassning. Analysen följer också vägledningar från Boverket, MCF (MSB), SGI, SGU och SMHI, som anger hur riskhantering bör integreras i den fysiska planeringen.

2.3.1. Lagstiftning

- **Plan- och bygglagen (PBL, 2010:900)** ställer krav på att översiktsplaner ska redovisa risker för olyckor, översvämningar och erosion samt ange hur riskerna kan minskas eller upphöra. Planeringen ska främja en långsiktigt hållbar mark- och vattenanvändning och beakta både nuvarande och framtida klimatförhållanden.
- **Miljöbalken (MB, 1998:808)** anger att mark- och vattenområden ska användas för det ändamål som är mest lämpligt ur en samlad ekologisk, social och ekonomisk synpunkt. Hänsyn ska tas till människors hälsa, säkerhet och till natur- och kulturvärden. Enligt 6 kap behöver klimataspekten integreras i planeringen både utifrån klimatanpassning och eventuella risker och olyckor till följd av klimatförändringar.
- **Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning (Regeringen, 2023/24:97)** betonar vikten av lokala riskbedömningar, integrerad klimatanpassning i fysisk planering samt samverkan mellan stat, regioner och kommuner.

2.3.2. Vägledningar och myndighetsstöd

- **Myndigheten för civilt försvar (MCF):** *Klimatanpassning i fysisk planering* (2021) och *Vägledning för riskhantering i översiktsplanering* (2020). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har bytt namn till Myndigheten för civilt försvar (MCF) 1 januari 2026. Källor redovisas enligt namnutgivelse medan myndighetshänvisning görs till MCF.
- **Statens geotekniska institut (SGI):** Metodstöd för bedömning av ras-, skred- och erosionsrisker i fysisk planering (2020).
- **Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI):** regionala klimatindikatorer och scenarier för Norrbottens län.
- **Sveriges geologiska undersökning (SGU):** underlag för jordarter, grundvatten och geologisk stabilitet.
- **Naturvårdsverket:** Klimat i strategisk miljöbedömning.

2.3.3. Koppling till kommunala och regionala styrdokument

- Regional handlingsplan för anpassning till förändrat klimat, Norrbottens län anger regionala mål och prioriteringar för klimatanpassning.
- Kommunala styrdokument

Tabell 1: Kommunala planer

Kommunala planer	Antagen och hänvisning	Aktualitet
Översiktsplan Planeringsstrategi Uppdrag om att ta fram ny översiktsplan	Sammanträdesprotokoll 2008-02-25 Kf § 9. Dnr: - Sammanträdesprotokoll 2024-04-29 Kf § 39. Dnr: 2024-000274 Sammanträdesprotokoll 2024-10-21, Kf § 73. Dnr: 2024-000585	Det pågår ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan för utvecklingen fram till år 2040 och beräknas vara klar att lyftas för antagande 2026-2027.
Detaljplanering	I kommunen finns cirka 85 gällande detaljplaner.	Klimatanpassning implementeras i tillämpliga delar löpande vid upprättande av nya eller ändring av befintliga detaljplaner.
Riktlinjer för bostadsförsörjning 2023-2026	Sammanträdesprotokoll 2023-09-04 Kf § 45. Dnr: 2023-000275, Dnr: 2025-000107	Nya mål, visioner och behov i bostadsplaneringen föranleder revidering i Handlingsplanen för bostadsförsörjning. Arbetet beräknas kunna påbörjas 2025-2026.
Riktlinjer för markanvisning och exploateringsavtal	Sammanträdesprotokoll 2025-04-28 Kf § 21. Dnr: 2025-000107	
Beredskapsplan för risk och sårbarhetsanalys	Sekretessbelagd	Arbete pågår med att ta fram ny plan där intentionen är att en del av planen kan offentliggöras. Planen beräknas vara klar att lyftas för antagande år 2026.
VA-plan 2021	Sammanträdesprotokoll 2021-06-07 Ks § 87. Dnr: 20-204 Dnr: 413-2021	Behov av revidering beräknas uppstå när ny översiktsplan vunnit laga kraft.
Vattentjänstplan 2024-2028	Sammanträdesprotokoll 2024-04-29, Kf § 38. Dnr: 2024-000098	Behov av revidering beräknas uppstå när ny översiktsplan vunnit laga kraft.
Plan för avfallsförebyggande och renhållningsförordning 2018-2022	Sammanträdesprotokoll 2018-06-25, Kf § 40. Dnr: 2018-000361	Ny lagstiftning träder i kraft 2027-01-01 som föranleder att en ny plan behöver tas fram.
Strategisk plan mot budget		

2.4. Avgränsningar

Omfattningen av riskanalysen utgår från de krav som Plan- och bygglagen (PBL) ställer på översiktsplanens innehåll. Analysen inriktas på klimatrelaterade risker och deras påverkan på befintlig och planerad bebyggelse i Överkalix kommun. De risker som behandlas är värmebölja, översvämning, ras, skred och erosion.

Begreppet *klimatrelaterad* avser händelser som uppstår till följd av processer kopplade till ett förändrat klimat. Risker som orsakas av mänskliga aktiviteter ingår inte i analysen.

Analysen har översiktlig karaktär och fungerar som ett vägledande planeringsunderlag. För områden med höga risknivåer eller betydande osäkerheter bör fördjupade geotekniska och hydrologiska utredningar genomföras inför detaljplanering och bygglovsprövning.

2.5. Läsanvisning

Rapporten är strukturerad för att ge en tydlig bild av arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen för Överkalix kommun samt fungera som ett vägledande underlag för den fysiska planeringen.

Kapitel 1 redogör för analysens syfte, bakgrund och övergripande planeringskontext. Kapitel 2 beskriver de teoretiska utgångspunkterna och centrala begrepp som ligger till grund för risk- och sårbarhetsbedömningen. I kapitel 3 redovisas de data, metoder och analyssteg som har använts för att identifiera, värdera och sammanställa klimatrelaterade risker.

Kapitel 4 presenterar analysens resultat och visar hur riskerna fördelar sig geografiskt inom kommunen. Resultaten redovisas utifrån de tre huvudsakliga riskområdena: temperatur och värmeböljor, översvämning samt ras, skred och erosion, tillsammans med tillhörande sårbarheter och identifierade åtgärdsbehov.

I kapitel 5 sammanfattas analysens övergripande slutsatser och rekommendationer för fortsatt planering och klimatanpassning. Kapitel 6 och 7 innehåller kartbilagor respektive källförteckning.

På nästa sida, bild 1: flygfoto från Boheden, vy över Djupträsket mot Bränna

3. UTGÅNGSPUNKTER

3.1. Klimatrisker-och sårbarhet

Inom den fysiska planeringen definieras *risk* som en kombination av sannolikheten för att en händelse inträffar och de konsekvenser den kan medföra. Ett *riskområde* avser i detta sammanhang ett geografiskt avgränsat område som kan påverkas av klimatrelaterade hot och där en oönskad händelse kan leda till negativa konsekvenser för människors hälsa, miljön, kulturarvet eller ekonomisk verksamhet (MSB, SGI, 2021).

Begreppet *sårbarhet* beskriver ett samhälles eller systems förmåga att motstå, hantera och återhämta sig efter en störning. Ett samhälle är sårbart när en händelse kan orsaka skador på människor, miljö eller samhällsfunktioner och där återhämtningsförmågan är begränsad (MSB M. f., 2016).

Risk uppstår endast när en fara eller ett hot sammanfaller med ett skyddsvärt objekt. Om ett hot föreligger utan skyddsvärda objekt, eller om skyddsvärda objekt finns utan hot, föreligger ingen risk.

Enligt Plan- och bygglagen (PBL, 2010:900) ska översiktsplanen redovisa sådana risker och ange hur de kan förebyggas eller begränsas. Analysen syftar därför till att identifiera både hot och skyddsvärda objekt inom Överkalix kommun, i enlighet med MCF:s definitioner, och därefter sammanställa dessa i en geografisk analys för att fastställa områden med potentiell riskexponering.

3.2. Klimatrisker i Överkalix

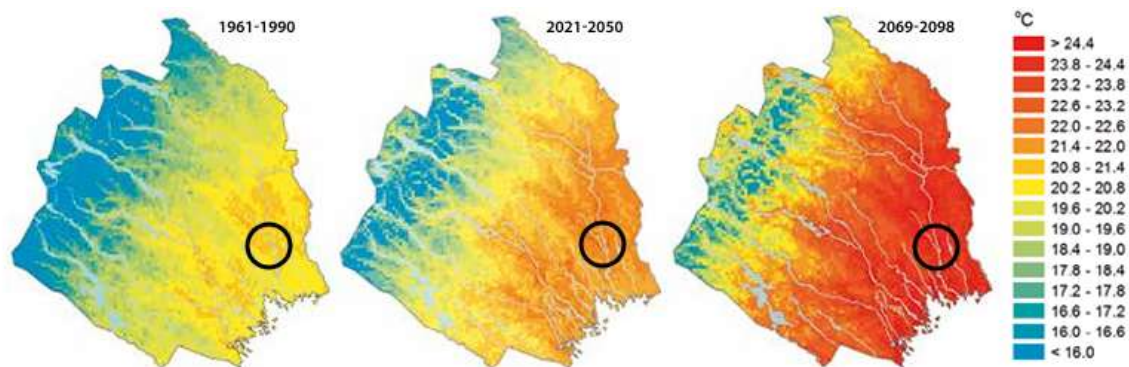
Klimatet i Norrbottens län förändras i snabb takt och påverkar redan i dag både naturmiljöer och samhällsstrukturer. Enligt SMHI:s regionala klimatscenarier (RCP 4.5 och RCP 8.5) beräknas årsmedeltemperaturen i länet öka med 4–6 grader fram till seklets slut (2071–2100) jämfört med perioden 1961–1990. Nederbörden förväntas öka med 15–25 %, samtidigt som vintrarna blir kortare och mildare med fler perioder av regn och isbildning. Vegetationsperioden beräknas förlängas med upp till 60 dagar (SMHI, 2024).

För Överkalix kommun innebär dessa förändringar ökade risker för extrem nederbörd, översvämning och erosion i älvdalar och strandnära områden.

Bild 2: Översvämningssdrabbad vägkorsning på centralorten, Bränna

Längre perioder av värme och torka under somrarna kan också leda till påfrestningar på vattenresurser, jordbruk och skogsbruk. Klimatförändringarna påverkar markstabilitet, vägar och byggnader genom mildare vintrar och växlande temperaturer. Kartorna visar den beräknade högsta dygnsmedeltemperaturen, beräknad som medelvärde för 30 år.

Figur 1: 30-års medelvärden av högsta dygnsmedeltemperatur °C (SMHI, Framtidsklimat i Norrbottens län – enligt RCP-scenarier , 2015)

Kulturmiljöer - Klimatförändringarna medför även konsekvenser för länets och kommunens kulturmiljöer. Enligt rapporten *Klimatförändringarnas påverkan på Norrbottens kulturmiljöer* (Länsstyrelsen Norrbotten, 2019) är många kulturhistoriskt värdefulla byggnader, kyrkomiljöer och fornlämningar särskilt utsatta för klimatrelaterad påverkan. I Överkalix berörs främst kulturmiljöer i älvdalarna, där erosion, höga flöden och översvämning kan undergräva marken kring kyrkogårdar, byggnadsminnen och äldre gårdsmiljöer.

De klimatrelaterade risker för Överkalix kommun är:

- **Temperaturförändringar och värmeböljor** – längre och varmare somrar påverkar människors hälsa, byggnaders funktion och energisystemens kapacitet, samtidigt som risken för skogs- och markbränder ökar.
- **Översvämning** – ökade flöden i Kalixälven och Ängesån kan leda till översvämningar i låglänta områden och påverka infrastruktur och bebyggelse.
- **Ras, skred och erosion** – ökad markmättnad och kraftiga tjällossningar kan leda till släntskador, särskilt längs älvbrinkar.
- **Torka** – längre torrperioder påverkar jord- och skogsbruk samt vattenförsörjning.
- **Snö, is och vind** – mildare vintrar med växlande temperaturer påverkar byggnader, vägnätets funktion och elförsörjning.

3.3. Skyddsvärda objekt och samhällsviktiga funktioner

I risk- och sårbarhetsanalyser används begreppen skyddsvärda objekt och samhällsviktiga funktioner för att identifiera vilka delar av samhället som är särskilt betydelsefulla att skydda mot klimatrelaterade och andra störningar. Enligt Myndigheten för civilt försvar ((MSB), 2023) avser samhällsviktig verksamhet sådana funktioner, anläggningar eller resurser som upprätthåller grundläggande samhällsservice, trygghet och säkerhet för befolkningen.

I denna analys omfattar skyddsvärda objekt; byggnader, områden eller infrastrukturer som bedöms ha ett särskilt värde för kommunens funktion, trygghet eller identitet.

Skyddsvärda objekt och samhällsviktiga funktioner i Överkalix kommun;

- **Bebyggelse och samhällsservice:** bostadsområden, skolor, vårdcentral, sjukhus, äldreboenden och kommunala förvaltningsbyggnader.
- **Teknisk infrastruktur:** vägar, el- och telenät, vatten- och avloppsanläggningar, avfallsanläggningar, samt energiförsörjning.
- **Kulturmiljöer och byggnadsminnen:** kyrkomiljöer, hembygdsgårdar, äldre jordbrukslandskap, fornminnen och bebyggelse med kulturhistoriskt värde längs Kalixälven och Ängesån.
- **Miljö- och naturvärden:** vattenskyddsområden, naturreservat, Natura 2000-områden och ekosystem med betydelse för klimatanpassning och biologisk mångfald.
- **Ekonomiska tillgångar och verksamheter:** industriverksamhet, jord- och skogsbruk samt områden för turism och besöksnäring.

4. DATA OCH METOD

I juni 2021 redovisade Statens geotekniska institut och Myndigheten för civilt försvar ett gemensamt regeringsuppdrag med syftet att identifiera riskområden i Sverige där klimatförändringar kan öka risken för ras, skred, erosion och översvämning (MSB, SGI, 2021). Uppdraget hade till mål att skapa en nationell överblick över klimatrisker, med särskilt fokus på att identifiera regionöverskridande områden där riskerna är komplexa och kräver samverkan mellan kommuner, länsstyrelser och statliga myndigheter för att kunna förebyggas.

I rapporten redovisas de metoder, analyser och underlag som använts för att identifiera tio nationella riskområden. Analysen omfattar även en bedömning av de verksamheter som riskerar att exponeras vid klimatrelaterade händelser och som därmed kan medföra särskilt allvarliga konsekvenser för människors hälsa, miljön, kulturarvet eller ekonomisk verksamhet.

Detta klimat- och sårbarhetsanalys för Överkalix kommun utgår från nämnda regeringsuppdrag men anpassar metoder, analyser och datagrund till regional och lokal nivå. Syftet är att ge en översiktlig men systematisk bedömning av klimat- och markrelaterade risker inom hela kommunen. Analysen fokuserar på risker kopplade till temperaturförändringar, översvämning, ras, skred och erosion, i syfte att stödja den fysiska planeringen och skapa ett robust underlag för beslut om framtida mark- och vattenanvändning.

Det bör noteras att översvämningar orsakade av skyfall omfattas inte av denna analys. Överkalix ligger inte inom SGU:s täckningsområde för detaljerade data om jordarter och eroderbarhet, vilket innebär att specifikt erosionsunderlag saknas. För att ändå kunna bedöma erosions- och stabilitetsförhållanden har tillgänglig information om jordskred och ravinbildning använts, kompletterad med jordartskartor och höjddata. Detta ger ett översiktligt underlag för att identifiera områden med förhöjd risk för skred och markinstabilitet.

Tillgängliga dataunderlag för torka, snö, is och vind är inte tillräckligt detaljerade för att möjliggöra en geografiskt noggrann analys inom ramen för denna analys. Dessa klimatrisker har därför inte inkluderats i den kartbaserade analysen, men bör beaktas i den fortsatta planeringen och vid behov utredas vidare i kommande skeden.

Metoden omfattar följande huvudmoment:

- Datainsamling och kvalitetsgranskning av relevanta kart- och statistikunderlag
- Identifiering av hot och riskfaktorer
- Identifiering av skyddsvärda objekt och samhällsviktiga funktioner
- GIS-baserad riskanalys genom överlagring av risklager och objektlager
- Samlad riskklassning och framtagande av riskkartor
- Tematisk sårbarhetsanalys

4.1. Datainsamling och källor

Analysen baseras på öppna och myndighetsgodkända datakällor kompletterade med kommunens egna planeringsunderlag. Datamängderna har delats in i två huvudgrupper: verksamhetsobjekt, som omfattar både specifika verksamheter och geografiska områden, samt olika typer av klimatfaror. Datamängderna beskrivs nedan samt redovisas i Tabell.

Tabell 2: Klimatfaror och verksamhetsobjekt

Klimatfara	Ansvarig aktör	Klimat indikator	Källa
Översvämning (Kalixälven)	MCF	100-årsregn	Översvämningsskartering utmed Kalixälven, (MSB, Översvämningsskartering utmed Kalixälven, Sträckan från Männikönsaari till mynningen i Östersjön, 2015-11-17)
Översvämning (Ängesån)	Överkalix kommun	Komplettering av MCF:s 100-årsregn för Ängesån. Analysen har genomförts utifrån höjdmodellen.	Kommunens egen analys, 2025
Temperatur	MCF	Värmekartering, max temperatur 30-35°C, och +36°C	(MSB, Värmekartering, 2017-2024)
Ras och skred	Skogsstyrelsen i samverkan med SGI och Trafikverket	Instabila slänter	(Skogsstyrelsen, 2024)
	Skogsstyrelsen i samverkan med SGI och Trafikverket	Ravin vid vattendrag	(Skogsstyrelsen, 2024)
Erosion	SGU	Jordskred raviner	(SGU, Jordskred och raviner, 2023)
	Jordart	Lera-silt, Isälvsediment, älvsediment, sand, postglacial sand-grus	(SGU, Jordarter 1:250 000, Nordligaste Sverige, 2023)
Skyddsvärda objekt, verksamhetsobjekt	Ansvarig aktör	Typ av objekt	Källa
Bostadsområde	Lantmäteriet, Statistiska centralbyrån (SCB)	Byggnad med "bostad" som objekttyp, små- och tätorter	Fastighetskartan, 2025
Livsmedelsbutik och produktion	Lantmäteriet, Jordbruksverket	Butiker, jordbruksområde, produktionsplats för djur	Fastighetskartan, 2025
Tekniska försörjningssystem	Lantmäteriet, Energimyndigheten, Kommun	Kraftledning, transformatorområde, mast, distributionsbyggnad, miljöcentral, avloppsnät, vindkraftverk, fjärrvärmenät	Fastighetskartan, 2025 Riksintresse för energi, 2025 Överkalix kommun egna data, 2025

Transport	Lantmäteriet	Färjeled, vägled	Fastighetskartan, 2025
Vattenskydd	Sveriges geologiska undersökning (SGU), Kommun	Grundvattenförekomster, vattendistributionsnät	Grundvattenförekomster, 2025 Överkalix kommun egna data, 2025
Kulturområde	Riksantikvarieämbetet (RAA), Länsstyrelsen, Lantmäteriet	Byggnadsminne, kulturmiljöprogram, kulturmiljövård riksintresse, kyrkor, fornlämningar	Fastighetskartan, 2025
Naturområde	Naturvårdsverket, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen	Biotopskydd, höga naturvärden, Natura 2000, naturreservat, naturvård, naturvårdsavtal, nyckelbiotop, skyddsvärda statliga skogar, sumpskog, våtmarksinventering	
Rekreationsområde	Lantmäteriet, Länsstyrelsen, Kommun	Bibliotek, fritidsområde, camping, idrottsplats, friluftsliv, riksintresse, park, torg	Fastighetskartan, 2025 Överkalix kommun egna data, 2025
Område av ekonomisk betydelse	Lantmäteriet, Kommun	Skog, industriområde	Fastighetskartan, 2025
Byggnad med skyddsrum	Myndigheten för civilt försvar (MCF), Lantmäteriet	Byggnad, skyddsrum	Fastighetskartan, 2025
Viktig beredskapsfunktion	Lantmäteriet	Kommunala tjänster, polis, räddningstjänst, statliga myndigheter, sjukhus	Fastighetskartan, 2025
Befolknings	Ansvarig aktör	Typ av data	Källa
Befolkningsstatistik	Statistiska centralbyrån (SCB), Kommun	Folkmängd	

4.2. Identifiering av hot och riskfaktorer

Att identifiera och jämföra klimatrelaterade risker med olika tidsförlopp, sannolikhet och konsekvensnivåer är en komplex del av analysarbetet. I denna analys har fokus lagts på klimatfaror som är relevanta för Överkalix kommuns geografiska och klimatologiska förutsättningar.

Översvämningar från vattendrag och sjöar utgör en central risk, särskilt längs Kalixälven och Ängesån. Dessa händelser präglas ofta av stor geografisk utbredning och längre varaktighet, vilket kan påverka infrastruktur, bebyggelse och tekniska försörjningssystem under längre perioder (SMHI, 2017). Översvämningrisk baseras på beräkningar av 100-årsflöden för Kalixälven (MSB, 2015-11-17) och kompletterande 100-årsregn för Ängesån. För Ängesån har

kartläggningen genomförts med stöd av kommunens höjdmödel för att identifiera potentiellt översvämmade områden. Höga flöden motsvarande ett 100-årsflöde har tilldelats faktor 1.

Ras och skred är händelser som uppkommer när markens stabilitet försämras, exempelvis vid kraftig nederbörd, snösmältning eller förändrade grundvattennivåer. Erosion utgör en långsammare process som kan försvaga slänter och strandzoner. I Överkalix är erosion längs älvarna en relevant faktor som på sikt kan påverka både bebyggelse och infrastruktur. Riskerna är särskilt kopplade till områden med lutande topografi och erosionskänsliga jordarter. (MSB, SGI, 2021). Ras och skred, som har kortvarig men ofta betydande påverkan, tilldelades faktor 1, medan erosion, som är en långsammare process med kumulativa effekter, tilldelades faktor 0,5.

Extrema värmeperioder väntas bli vanligare även i norra Sverige, vilket gör värmeböljor till en relevant klimatfara för Överkalix. Temperaturer över 30–35 °C används som riktvärde eftersom dessa nivåer enligt Folkhälsomyndigheten och SMHI kan innebära hälsorisker, särskilt för äldre, barn och personer med kroniska sjukdomar. Höga temperaturer kan även påverka byggnaders inomhusklimat, öka behovet av kylning, försämra arbetsmiljön i utomhusmiljöer samt belasta energi- och vattenförsörjningssystem. Samtidigt ökar risken för skogs- och markbränder, särskilt under längre torra perioder. Temperaturer mellan 30 och 35 °C har tilldelats faktor 0,5, medan temperaturer på 36 °C eller högre har tilldelats faktor 1.

Tabell 3: Klimatfaror med faktor

KLIMATFARA	KLIMAT INDIKATOR	FAKTOR
Temperatur	Mellan 30 - 35 °C	0,5
	36 °C och mer	1
Vattendrag och sjöar	100 års flöde	1
Ras skred och erosion	Instabila slänter	1
	Ravin vid vattendrag	1
	Raviner (Jordskred raviner)	1
	Jordart: Isälvsediment, älvsediment, sand, postglacial sand-grus, lera-silt	0,5

Denna metod och poängsättning ger en överskådlig och jämförbar bild av klimatrelaterade hot och gör det möjligt att identifiera områden med hög exponering. Metoden innebär dock förenklingar. Samma viktning betyder inte att klimatfarorna är likvärdiga i sannolikhet eller konsekvens. En översvämning kan exempelvis inträffa relativt ofta och ge kortvariga och lokala effekter, medan erosion är en långsam process som successivt kan leda till omfattande påverkan över tid.

Viktningen ska därför ses som ett stöd för den samlade bedömningen, inte som en exakt risknivå. För specifika områden och planeringsärenden kan mer detaljerade analyser av sannolikhet och konsekvens behövas.

4.3. Identifiering av skyddsvärda objekt

De verksamhetsobjekt som ingår i analysen utgör samhällsviktiga funktioner och skyddsvärda miljöer som valdes ut inom ramen för regeringsuppdraget (Structor Vatten & Miljö Uppsala AB, 2025) (Lunds universitet, 2023).

Underlagen består av geografiska data i form av polygoner, punkter och linjer. I de fall samma objekt förekommit med både polygon- och punktgeometri har polygonrepresentationen prioriterats, då den ger en mer exakt avgränsning. Punktdata som överlappat polygoner har därför rensats bort för att säkerställa en enhetlig och tillförlitlig databas inför GIS-analysen.

För kvarvarande punktobjekt tillämpades en buffert på 15 meter, vilket syftar till att fånga ett rimligt påverkansområde vid klimatrelaterade händelser. För objekt i kategorin förorenad mark (MIFO riskklass 1) användes en buffert på 50 meter, i linje med etablerad metodik för att inkludera potentiella exponeringszoner. För verksamheter med geometrityp linjer infördes en buffertzona om 25 meter efter genomförandet av det första steget i GIS-analysen.

I regeringsuppdraget analyserades verksamheter och tilldelades poäng för att möjliggöra en prioritering, där högre poäng motsvarar högre prioritet. Bedömningen baserades på kriterier kopplade till människors liv och hälsa, miljö och kulturmiljö, samhällsekonomi samt funktioner som är centrala för samhällets fortsatta drift och trygghet. Poängsättningen genomfördes av arbetsgruppen kopplad till regeringsuppdraget, med deltagande från SGI, MCF, SMHI, Naturvårdsverket, SGU och representanter från länsstyrelserna. Den totala poängen användes därefter för att gruppera verksamheterna i tre viktningsskolor (1–3). Klassindelningen utgör ett stöd för att rangordna vilka verksamhetsobjekt som är mest betydelsefulla att skydda i planeringsarbetet. Verksamheter i de högsta klasserna bedöms kunna medföra allvarliga konsekvenser för ekonomiska, sociala och ekologiska värden vid klimatrelaterade händelser såsom ras, skred, erosion eller översvämning. Urvalet av verksamheter i denna analys har anpassats till Överkalix kommuns lokala förutsättningar och återspeglar funktioner som är särskilt viktiga för kommunens samhällsservice, infrastruktur och lokala utveckling.

Syftet med viktningen är att underlätta identifieringen och avgränsningen av särskilda riskområden genom att tydligt prioritera de verksamheter som är mest centrala för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner.

Resultaten av verksamheternas viktning presenteras i Tabell .

Tabell 4: Viktning av verksamheter

Människors hälsa	Miljö: skyddat område	Miljö: anläggning	Ekonomisk verksamhet	Kulturarv	Vikt-klass
<p>Bostadsområden och områden med sammanhållen bebyggelse</p> <p>Sjukhus</p> <p>Grundvattenförekomster</p> <p>Vatten-, dagvatten- och avloppsanläggning</p> <p>Brandstation</p>	<p>Vattenskyddsområde</p>	<p>Reningsverk</p> <p>Avloppsreningsverk</p> <p>Deponier och avfallsanläggningar</p>			3
<p>Transportled</p> <p>Polisstation</p> <p>Kommunala verksamheter och statliga myndigheter</p> <p>Skyddsrum</p> <p>Barnomsorg och utbildning</p> <p>Äldreboenden</p> <p>LSS-boende</p>	<p>Värdefulla områden</p> <p>Skyddad natur</p>		<p>Elförsörjningsproduktion</p> <p>anläggningar (värmeverk, vindkraftverk, kraftverk)</p> <p>Livsmedelsbutiker och livsmedelsproduktion</p>	<p>Riksintresse kulturmiljövård</p>	2
<p>Information och kommunikation</p>	<p>Naturvårdsavtal</p>		<p>Byggnader, industri, ekonomimark, skog</p> <p>Elförsörjningsdistribution</p>	<p>Byggnadsminnen</p> <p>Kyrkor</p> <p>Bibliotek</p> <p>Fornminnen</p>	1

4.4. Metod

Analysen syftar till att identifiera områden där samhällsviktiga verksamheter och andra skyddsvärda objekt är särskilt exponerade för klimatrelaterade risker. Arbetet genomfördes i GIS med hjälp av geospatiala och statistiska metoder. Genom överlagring av klimatindikatordata och verksamhetsdata, följt av en geografisk sammanställning, har riskmönster beräknats och visualiserats.

Riskanalysen baseras på ett rutnät där varje cell motsvarar 400 × 400 meter. För varje cell har en riskpoäng beräknats enligt formeln:

$$\text{Riskpoäng} = \text{klimatfaktor} \times \text{verksamhetsvikt}$$

De sammanlagda riskpoängen har därefter klassificerats i fem risknivåer, från mycket låg till mycket hög risk.

4.4.1. Förbehandling av geometrier

Inför överlagringsanalysen bearbetades geodata som rör riskexponering. Om samma verksamhet förekom både som punkt och polygon behölls polygonen för att undvika dubbelräkning. Buffertzoner tillämpades för att fånga närhetseffekter: 15 meter för punktobjekt, 25 meter för linjeobjekt och 50 meter för miljöfarlig verksamhet i riskklass 1. För erosionsrelaterade objekt som instabila slänter och raviner, användes en buffert på 10 meter.

4.4.2. Överlagringsanalys

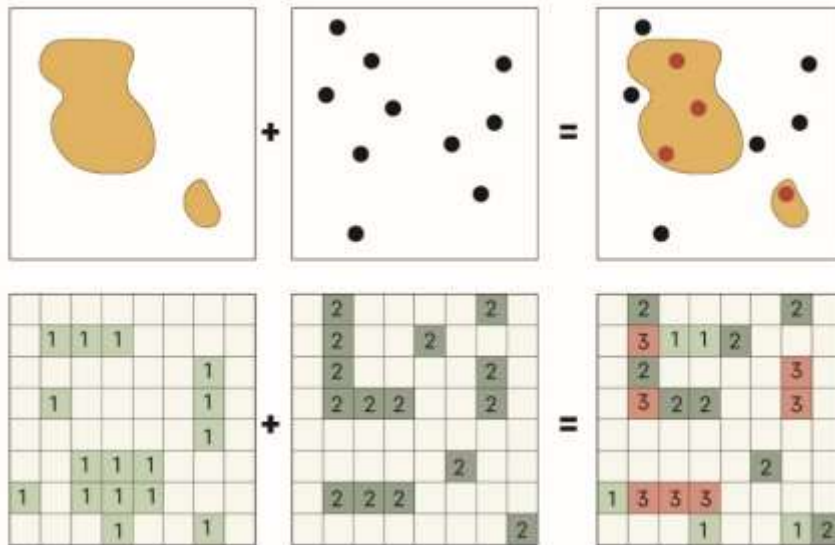
Överlagringsanalysen användes för att identifiera vilka verksamhetsobjekt som exponeras för klimatrelaterade faror. Analysen genomfördes genom att buffrade verksamhetsobjekt överlagras med respektive klimatfara. När ett objekt överlappar med ett klimatlager betraktas det som exponerat.

För varje träff beräknas en justerad riskpoäng genom att kombinera objektets samhällsvikt med klimatfaktorn enligt formeln:

$$\text{Justerad vikt} = \text{klimatfaktor (0,5 eller 1)} \times \text{verksamhetsvikt (1-3)}$$

Vid överlagringen tilldelas verksamhetsobjektet en justerad viktningspoäng beroende på vilken klimatfara objektet träffas av. Exempelvis får ett sjukhus (viktklass 3) som exponeras för en klimatfara med en faktor 0,5 en sammanvägd viktningspoäng på 1,5. Dessa datalager användes som indata i den efterföljande geografisk sammanställning av viktningspoäng.

Den geografisk sammanställningen genomförs i ett rutnät med cellstorlekar 400 × 400 meter för att identifiera och jämföra koncentrationer av exponerade verksamhetsobjekt. Exponerade objekt klipps mot rutnätet så att varje träff tilldelas den cell där den är lokaliserad. Därefter summeras de justerade riskpoängen inom varje cell. Celler där flera klimatfaror och samhällsviktiga verksamheter sammanfaller får därmed högre totalsummor, vilket möjliggör att avgränsa områden med särskilt hög samlad risk.

Figur 2: Metod

För områden som uppvisade förhöjda risknivåer har en analys på objekt- och verksamhetsnivå genomförts för att möjliggöra en mer detaljerad lokalisering av risker, baserad på MCF:s hot- och riskkartor.

4.5. Osäkerheter

Alla modeller innehåller osäkerheter, och detta behöver beaktas när resultaten tolkas. Denna analys bygger på olika kartunderlag för klimatrelaterade risker, och dessa underlag har varierande kvalitet och säkerhet. Det finns därför en viss osäkerhet i hur exakt riskområdena kan avgränsas. För mer detaljerad information om respektive underlags osäkerheter hänvisas till källmaterialet.

5. RESULTAT

Detta kapitel redovisar resultaten från riskanalysen och visar vilka delar av Överkalix kommun som är mest sårbara för klimatrelaterade risker. Syftet är att ge en överskådlig bild av var i kommunen klimatpåverkan kan leda till störst konsekvenser för människor, bebyggelse, infrastruktur och miljö. Analysen pekar ut de områden där flera risker sammanfaller och där det finns behov av särskild hänsyn eller vidare utredningar i den fortsatta planeringen.

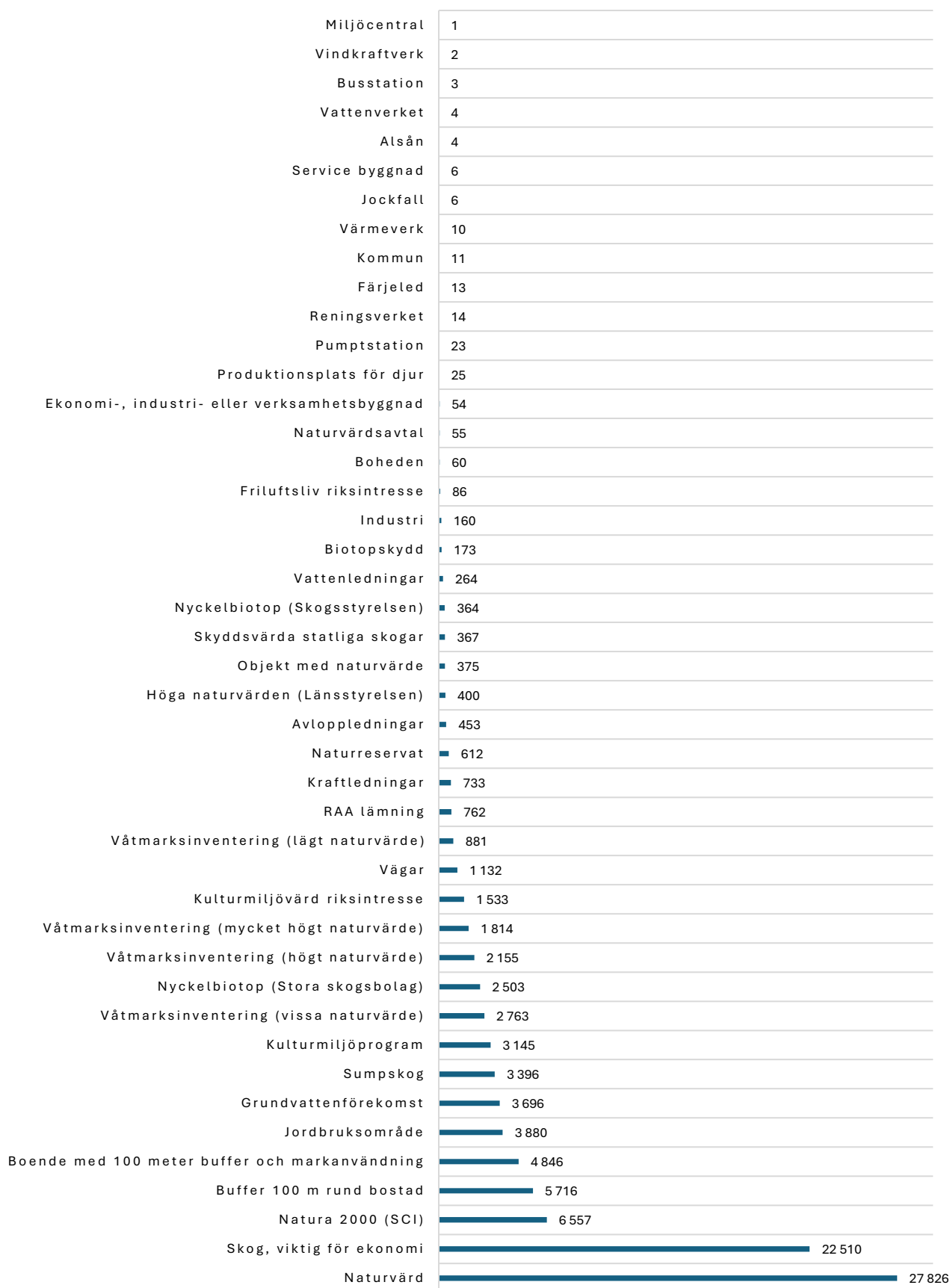
Resultaten har bearbetats genom aggregering av viktningspoäng och klassificerats i fem risknivåer (Tabell 5).

Tabell 5: klassifikation av fem risknivåer

Poängintervall	Riskenivå
0 – 10	Mycket låg risk
10,1 – 40	Låg risk
40,1 – 60	Medelhög risk
60,1 – 100	Hög risk
100,1 – 320	Mycket hög risk

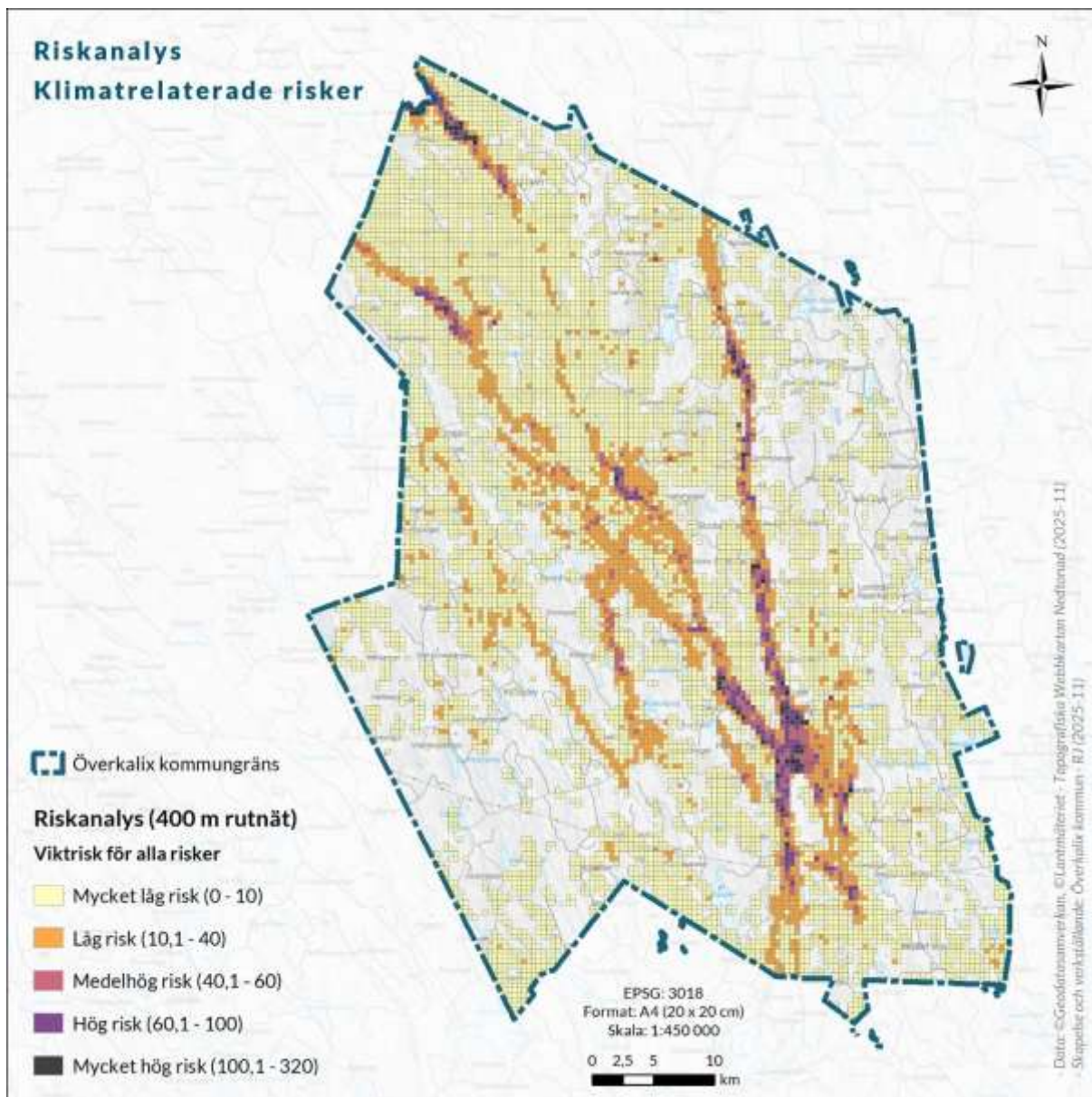
Efter överlagringsanalysen mellan klimatfaktorer och skyddsvärda objekt identifierades totalt cirka 99 393 exponerade objekt inom Överkalix kommun. Resultaten visar att flera skyddsvärda objekt berörs, framför allt skogsområden, jordbruksmark, bostadsområden samt områden med höga naturvärden, inklusive Natura 2000-områden.

Figur 3: Antal skyddsvärda objekt per typ

5.1. Riskområden

Analysen visar att klimatrelaterade risker i Överkalix kommun varierar både geografiskt och i omfattning. Flera orter uppvisar en kombination av översvämning, erosion, ras, skred och temperaturpåverkan, vilket innebär att flera riskfaktorer förstärker varandra. De mest utsatta platserna är områden där känsliga jordarter, vattennära lägen och samhällsviktiga funktioner sammanfaller.

På vissa orter återfinns områden som uppnår den högsta riskklassen, medan andra delar av samma ort hamnar i kategorin hög risk. Detta beror på variationer i de skyddsvärda objekternas värde, den lokala markens sårbarhet och de specifika klimatfaktorer som påverkar platsen.

5.1.1. Orter med mycket hög risk

I *Bränna*, *Brännaberget* och *Grelsbyn* bedöms risken för översvämning vara särskilt hög. Även centrala Överkalix uppvisar en kombinerad exponering för översvämning, ras, skred och höga temperaturer, vilket berör både värdefulla naturområden och tätbebyggda bostadsmiljöer.

I *Tallvik* identifieras risker kopplade till ras, skred och översvämning, främst inom områden med höga naturvärden. Längs älven vid *Mjölän* och *Svartbyn* finns en tydlig risk för ras och skred i postglaciala sand- och grusavlagringar, i kombination med översvämningensrisk. Dessa områden omfattar värdefulla naturmiljöer samt lokala grundvattenförekomster som kan påverkas vid klimatrelaterade händelser. Även om kommunens huvudsakliga grundvattenmagasin inte är lokaliserat till *Mjölän* eller *Svartbyn* kan långvariga torrperioder och höga temperaturer påverka lokala grundvattenförekomster och ytvatten.

I *Kangis* dominerar översvämningens- och erosionsrisker som påverkar bostadsområden, jordbruksmark, skog och väganläggningar. Även i *Hedensbyn* och *Svedjan* framträder liknande mönster där jordbruksmark, bostadsbebyggelse, värdefulla naturmiljöer samt ekonomibyggnader och kulturhistoriska lämningar kan påverkas vid höga flöden eller markrörelser.

I *Gyljen* är översvämningensrisken framträdande och berör ett område med höga naturvärden, våtmarker, skog och jordbruksmark. Här sammanfaller även flera skyddsvärda objekt, såsom grundvattenförekomster, riksintresse för kulturmiljövård och produktionsplatser för djurhållning.

I *Nybyn* och *Björkholmen* är risken för översvämning särskilt tydlig i områden med älv sediment och sandiga jordarter som lätt påverkas av höga vattenflöden. Här finns även värdefulla naturmiljöer, bland annat nyckelbiotoper, biotopskydd och jordbruksmark som bidrar till landskapets ekologiska och ekonomiska värden.

I *Rödupp* är översvämningensrisken tydligt kopplad till jordbruksmark och kulturmiljöer av högt värde. Områdets underlag av lera, silt och älv sediment gör marken extra känslig för mättnad och erosion vid höga flöden.

Längs älven vid *Vinnäset västra* dominerar erosionsrisker som hotar värdefulla kulturmiljöer. Liknande förhållanden finns vid *Ansvar västra*, *Ansvar östra* och *Mjölamyrviken*, där omfattande erosion kombineras med återkommande översvämningensrisker. Dessa områden sammanfaller med värdefullt kulturområde.

I *Lansjärv* förekommer både översvämning och erosion, vilket kan påverka jordbruksmark, bostadsbebyggelse, skogsområden av ekonomisk betydelse samt grundvattenförekomster och vägar.

5.1.2. Orter med hög risk

Utöver de områden som uppvisar mycket hög risknivå har analysen identifierat flera platser i kommunen med hög samlad risk.

I *Byträsk* bedöms risken för översvämning och erosion som betydande, samtidigt som området är känsligt för höga temperaturer på grund av jordbruksmark och marker utan trädvegetation. Här finns dessutom värdefulla kulturmiljöer och våtmarker med mycket höga naturvärden.

Ytterläningen uppvisar risker för både översvämning och erosion som berör bostadsområden, skog, jordbruksmark och grundvattenförekomster. Området rymmer även värdefulla kulturmiljöer och registrerade fornlämningar (RAÄ).

I *Lombheden* samverkar flera riskfaktorer, erosion, översvämning och höga temperaturer, som kan påverka bostäder, jordbruksmark, vägar, kraftledningar och grundvattenresurser. Även skogsområden och kulturmiljöer med höga värden berörs.

Mjölan uppvisar risker för både översvämning och erosion som kan påverka bostäder, skog, vägar, kraftledningar och grundvattenförekomster. Området omfattar även värdefulla naturmiljöer med betydelse för biologisk mångfald.

I *Hultet* är översvämningsrisken framträdande, särskilt inom områden med höga kultur- och naturvärden, skogsmark och våtmarker.

Boheden berörs av översvämningsrisker som kan påverka bostadsområden, jordbruksmark, vattenskyddsområden och kulturmiljöer. Även skogsmark och ledningsinfrastruktur kan påverkas vid höga vattennivåer.

I *Vislakt* förekommer översvämningsrisker i rekreationsområden, grundvattenförekomster, värdefulla natur- och kulturmiljöer, fornlämningar samt färjeled.

Svartbyn påverkas av höga temperaturer, risk för ras och skred i postglaciala sand- och grusavlagringar samt en påtaglig översvämningsrisk. Dessa faktorer berör främst jordbruksmark och områden med höga naturvärden.

I *Grelsbyn* förekommer risker för både översvämning och erosion. Området omfattar grundvattenförekomster, naturvårdsområden och bostadsbebyggelse, samt en pumpstation som kan påverkas vid höga vattennivåer.

Bränna och *Brännaberget* uppvisar en kombinerad exponering för översvämning, ras, skred och höga temperaturer, vilket påverkar både värdefulla naturområden, bostadsbebyggelse och teknisk infrastruktur, inklusive en pumpstation.

I *Kangis* bedöms risken vara hög till följd av översvämning och erosion, som kan påverka både bostadsområden, jordbruksmark, skogsmark, vägar, grundvattenförekomster och värdefulla naturmiljöer. Hällan uppvisar liknande riskmönster med översvämning och erosion. Här finns bostadsbebyggelse, jordbruksmark, skogsmark och vägar som kan påverkas vid höga vattennivåer. Området omfattar även grundvattenförekomster, kulturmiljöer av högt värde och registrerade fornlämningar (RAÄ).

I *Tallvik* samverkar flera riskfaktorer vilket påverkar ett brett spektrum av samhällsfunktioner. Området omfattar industriområden, avlopps- och vattenledningar, pumpstationer, jordbruksmark, skog och väginfrastruktur. Här finns även kommunala anläggningar med viktiga beredskapsfunktioner samt naturmiljöer med höga värden.

I *Hedensbyn* förekommer risker för både översvämning och erosion, som kan påverka bostadsområden, jordbruksmark, skogsområden av ekonomisk betydelse och industriella anläggningar.

I *Svedjan* är risken främst kopplad till erosion och översvämning, där bostadsområden, jordbruksmark, skog, naturmiljöer och teknisk infrastruktur kan påverkas. Liknande förhållanden återfinns i *Gyljen*, där erosion, översvämning och höga temperaturer samverkar.

Här finns jordbruksmark, bostäder, grundvattenförekomster och kulturmiljöer av riksintresse, liksom våtmarker med höga naturvärden.

I *Vännäsberget* identifieras kombinerade risker för översvämning, erosion och höga temperaturer. Området omfattar jordbruksmark, bostäder, grundvattenförekomster, pumpstationer och naturmiljöer med mycket höga värden, samt kulturhistoriska lämningar.

Nybyn och *Björkholmen* påverkas av erosion och översvämning i anslutning till jordbruksmark och värdefulla naturområden. I *Nybyn* finns dessutom livsmedelsproduktion och pumpstationer.

I *Holmfors* och *Lilla Edet* är riskerna kopplade till översvämning och erosion. Dessa områden omfattar jordbruksmark och värdefulla naturmiljöer.

I *Stråkan*, *Rödupp* och *Vinnäset* samverkar erosion, översvämning och temperaturpåverkan. Här finns bostadsområden, jordbruksmark och kulturmiljöer.

I *Lillselet östra* och *Ansvar* förekommer en kombination av erosionsrisk och mindre översvämningspåverkan, främst i anslutning till områden med värdefulla naturmiljöer.

I *Mjölamyrviken* samverkar översvämningsrisk, höga temperaturer och mindre erosionspåverkan. Området omfattar både jordbruksmark och värdefulla naturmiljöer.

I *Jockfall* utgör kombinationen av översvämning och erosion en tydlig riskfaktor. Dessa förändringar kan beröra både lokala ekonomiska verksamheter och naturmiljöer med höga värden.

Lansjärv uppvisar en mer komplex riskbild där erosion, översvämning och höga temperaturer påverkar flera samhällsfunktioner samtidigt. Området omfattar bostäder, jordbruksmark, skogsmark, kulturmiljöer, naturområden med höga värden, vägar, avloppssystem och grundvattenförekomster.

I *Ängesån* samverkar erosion, översvämning och höga temperaturer, vilket påverkar bostäder, jordbruksmark och grundvatten. Eftersom reningsverket ligger i området krävs särskild hänsyn i planeringen.

Tabellen visar platser med mycket hög risk och hög risk, sorterade efter befolkning.

Orter med både mycket hög och hög risk (folkmängd)	Orter med hög risk (folkmängd)
Bränna (788)	Vännäsberget (167)
Talvik (475)	Boheden (46)
Svartbyn (270)	Stråkan (28)
Grelsbyn (178)	Vislakt (19)
Gyljen (148)	Ängesån (10)
Nybyn (141)	Ytterlänningen (9)
Lansjärv (80)	Vinnaset östra (8)
Hedensbyn (77)	Holmfors (8)
Brännaberget (63)	Lillselet östra (7)
Rödupp (37)	Lilla Edet (4)
Kangis (31)	Byträsk (4)
Hällan (25)	Lombheden (4)
Svedjan (23)	
Mjölamyrsviken (8)	

Mjölan (8) Björkholmen (7) Ansvar östra (5) Vinnäset västra (2) Ansvar västra (2)	
---	--

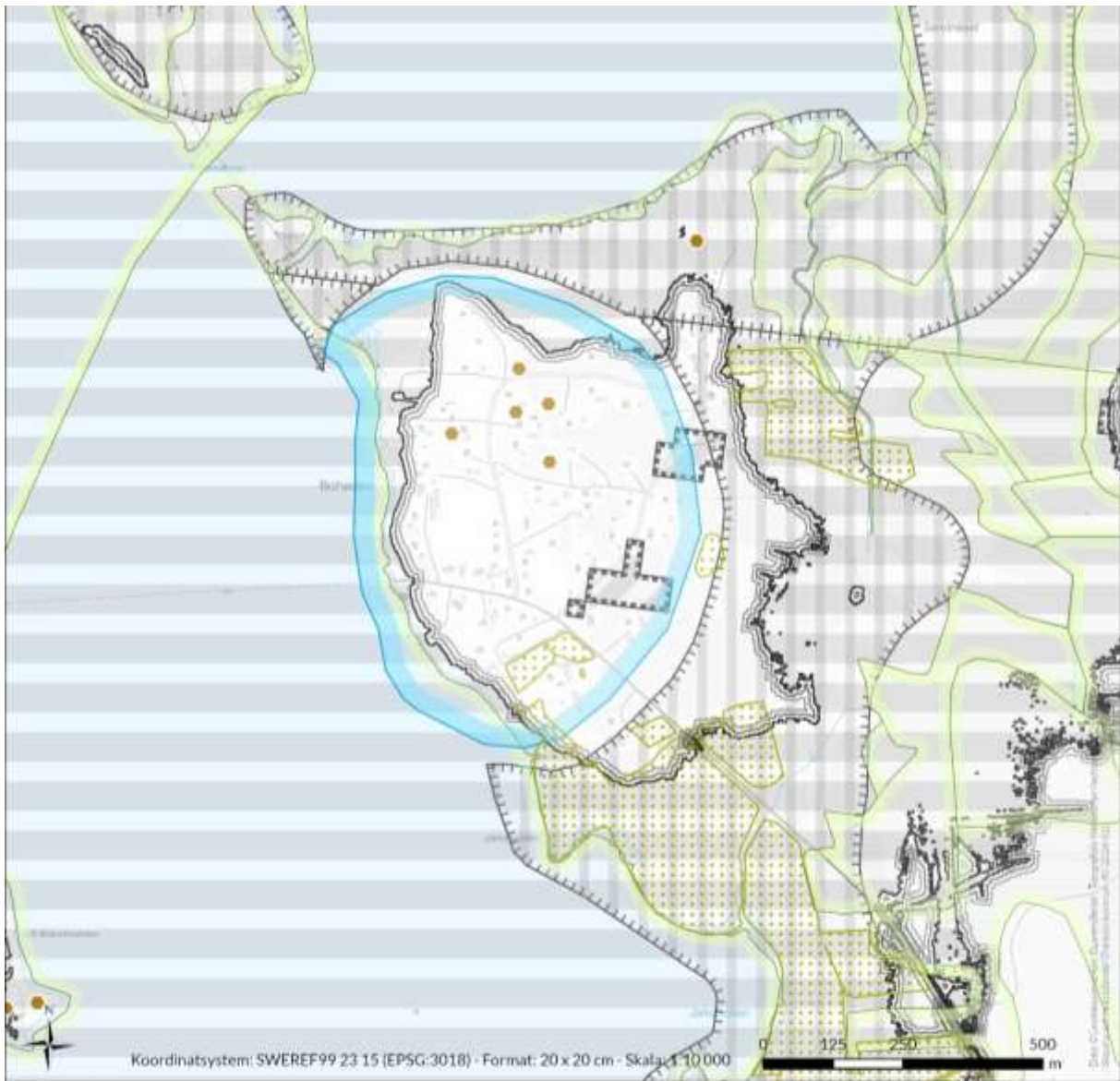
5.1.3. Inzoomade kartor

För att tydligare illustrera identifierade risker på lokal nivå redovisas nedan inzoomade kartor på vissa orter i kommunen, se även kap 3 "metod", avsnitt 3.1 - 3.3.

Kartorna beskriver dels de generella riskmönstren inom kommunen, dels tre tematiska klimatrisker:

- Temperatur och värmeböljor
- Översvämningar
- Ras, skred och erosion

5.1.3.1. Detaljerad karta: Boheden

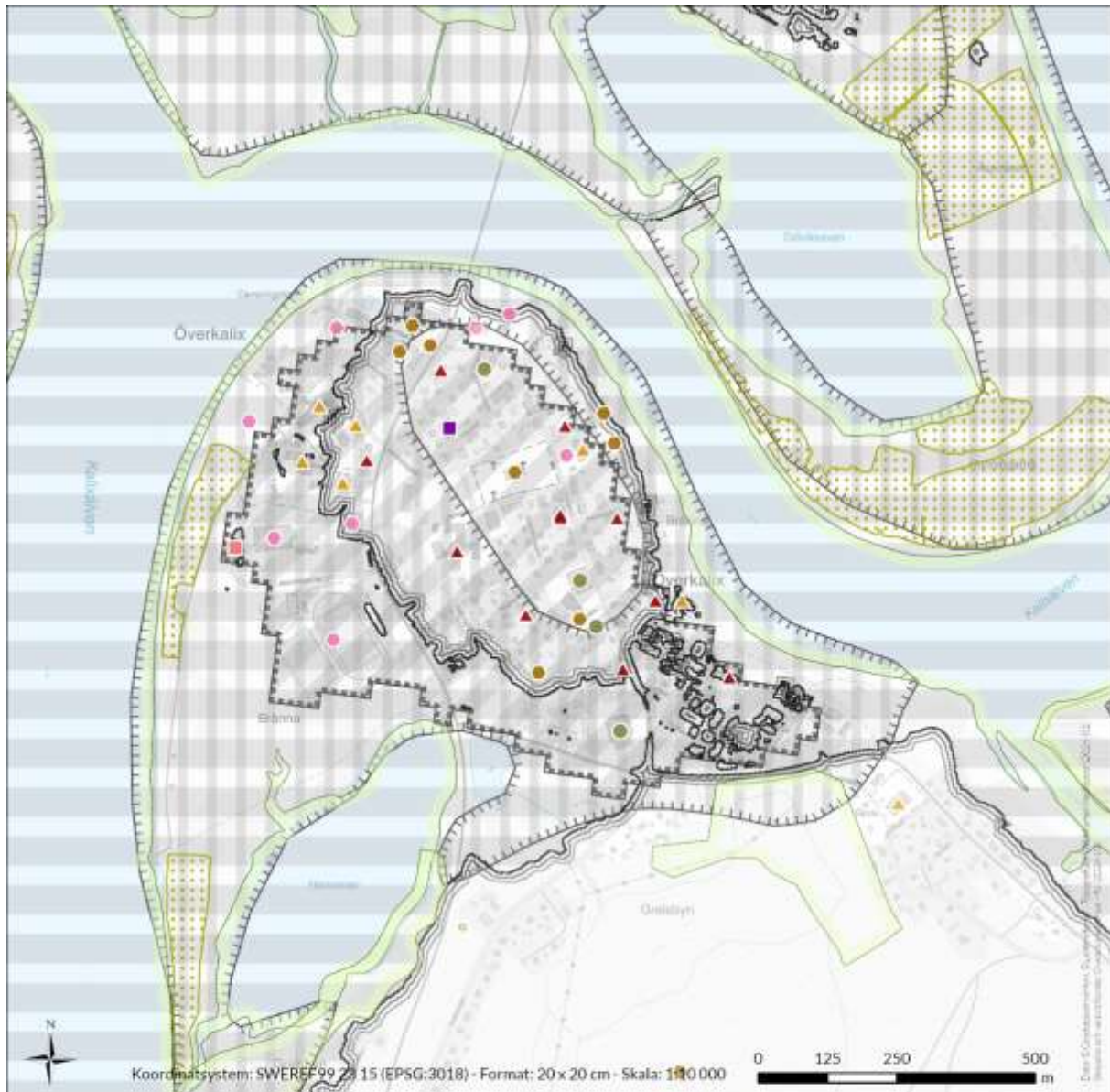
Skyddsvärda objekt

- Värdefullt kulturområde
- ▨ Livsmedelsproduktion
- ▨ Värdefullt naturområde
- ▨ Vattenskyddsområden

Hot

- ▨ Ras, skred, erosion
- ▨ Översvämning och skyfall
- ▨ Temperatur, värmebölja

5.1.3.2. Detaljerad karta: Bränna

Skyddsvärda objekt

- Värdefullt kulturområde
- Värdefullt rekreationsområde
- ▲ Människors hälsa | LSS-boende
- ▲ Kommunal tjänst

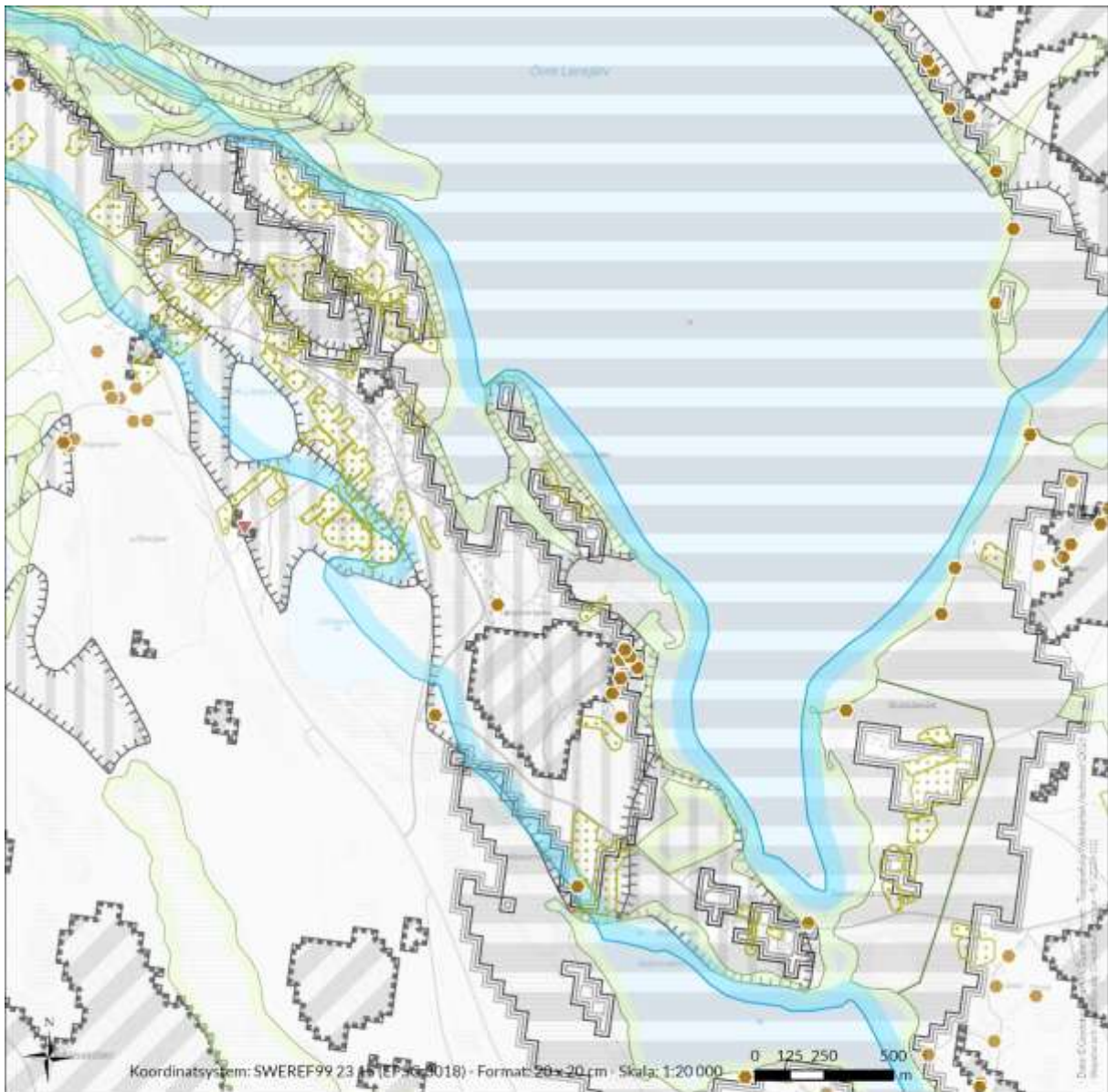
- Livsmedelsbutik
- Energi- och telekommunikationsförsörjning
- Värmeförsörjning
- Livsmedelsproduktion

Värdefullt naturområde

Hot

- Ras, skred, erosion
- Översvämning och skyfall
- Temperatur, värmebölja

5.1.3.4. Detaljerad karta: Lansjärv

Skyddsvärda objekt

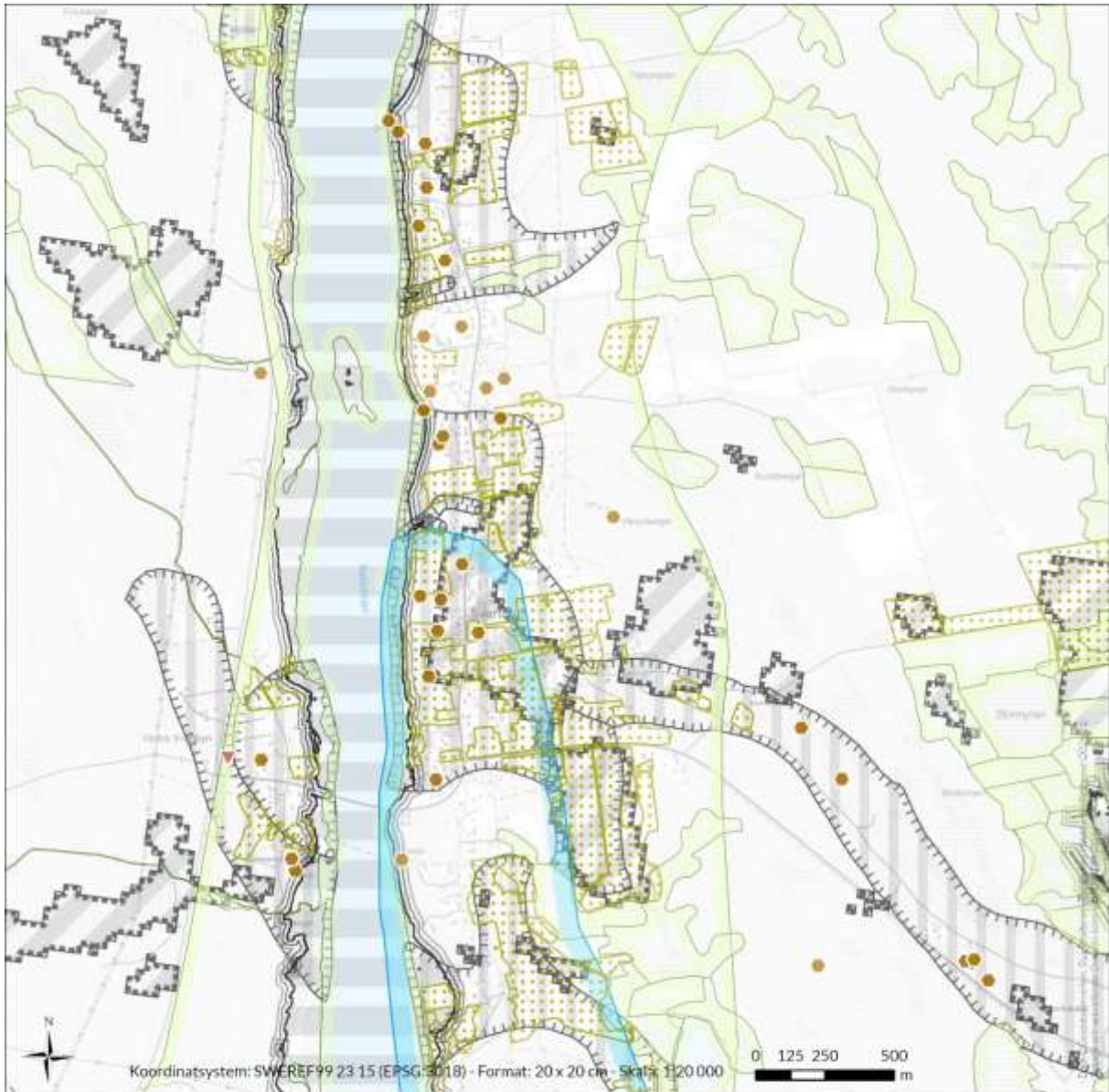
- Värdefullt kulturområde
- ▼ Ekonomisk verksamhetsbyggnad

- Livsmedelsproduktion
- Värdefullt naturområde
- Vattenskyddsområden

Hot

- Ras, skred, erosion
- Översvämning och skyfall
- Temperatur, värmebölja

5.1.3.5. Detaljerad karta: Svartbyn

Skyddsvärda objekt

- Värdefullt kulturområde
- ▼ Ekonomisk verksamhetsbyggnad

- ▨ Livsmedelsproduktion
- ▨ Värdefullt naturområde
- ▨ Vattenskyddsområden

Hot

- ▨ Ras, skred, erosion
- ▨ Översvämning och skyfall
- ▨ Temperatur, värmebölja

5.1.3.6. Detaljerad karta: Tallvik

Skyddsvärda objekt

- Värdefullt kulturområde
- Värdefullt rekreationsområde
- ▲ Människors hälsa | LSS-boende
- ▲ Kommunal tjänst

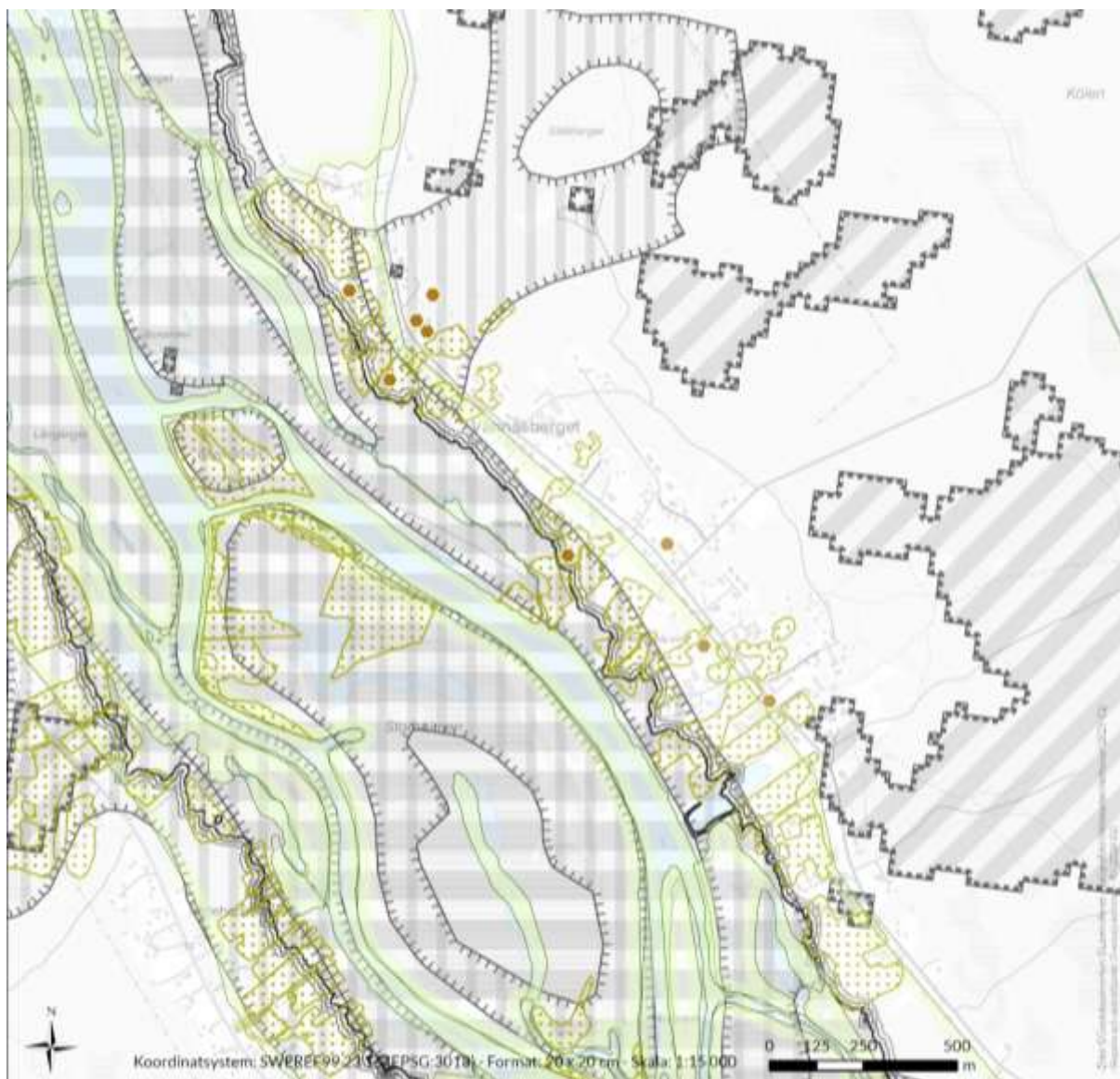
- Livsmedelsbutik
- Energi- och telekommunikationsförsörjning
- Livsmedelsproduktion
- Industriområde

Värdefullt naturområde

Hot

- Ras, skred, erosion
- Översvämning och skyfall
- Temperatur, värmebölja

5.1.3.7. Detaljerad karta: Vännäsberget

Skyddsvärda objekt

- Värdefullt kulturområde
- ▨ Livsmedelsproduktion
- ▨ Värdefullt naturområde

Hot

- ▨ Ras, skred, erosion
- ▨ Översvämning och skyfall
- ▨ Temperatur, värmebölja

5.2. Tematiska Sårbarheter

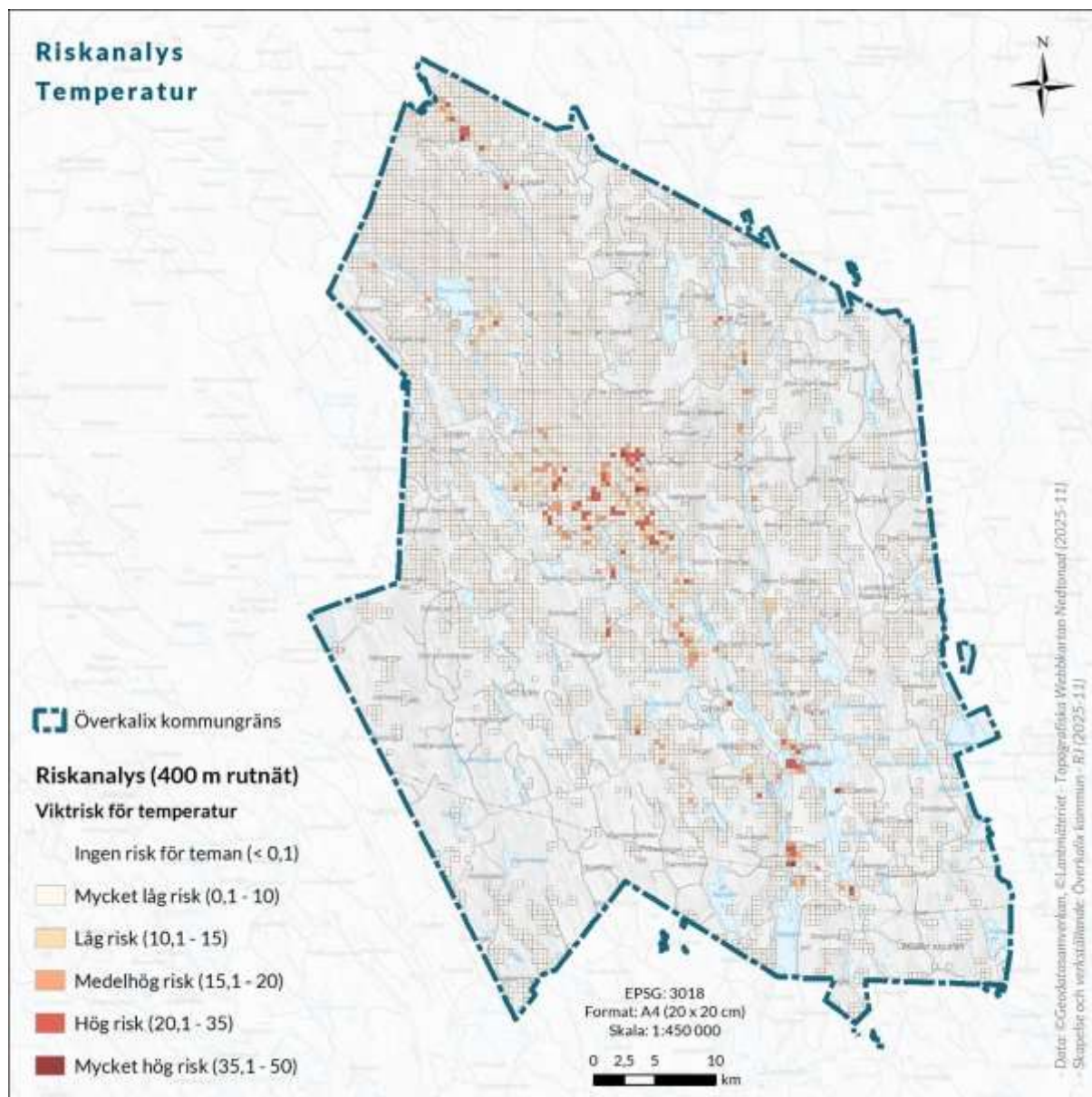
De tematiska sårbarheterna belyser hur olika delar av samhället påverkas av specifika klimatrelaterade risker.

5.2.1. Temperatur och värmeböljor

Analysen visar att flera orter och områden i Överkalix kommun uppvisar höga samlade risknivåer där temperaturrisker ingår. Detta gäller särskilt Ängesån, Ansvar östra och västra, Björkholmen, Bränna, Brännaberget, Bredseludden, Byträsk, Grelsbyn, Gyljen, Kalixälv, Kangis,

Lansjärv, Lombheden, Mjölamyrviken, Mjölan, Nybyn, Rödupp, Storbäcken, Stråkan, Svartbyn, Tallvik, Vännäsberget och Vislakt.

I dessa områden samverkar temperaturrisker med andra klimatrelaterade hot, såsom översvämning och erosion, vilket kan förstärka konsekvenserna för befolkning, bebyggelse, samhällsviktig infrastruktur och naturmiljö.

5.2.1.1. Tematiska sårbarheter för temperatur och värmeböljor

Befolkning och hälsa: Värmeböljor utgör en hälsorisk, särskilt för äldre, barn, personer med kroniska sjukdomar och andra värmekänsliga grupper. I Överkalix, där andelen äldre är relativt hög, kan långvariga värmeperioder innebära ökad belastning på vård- och omsorgsverksamheter samt ökat behov av stödinsatser.

Byggd miljö och samhällsservice: Den byggda miljön består till stor del av äldre bebyggelse med begränsade möjligheter till svalka vid höga temperaturer. Skolor, förskolor samt vård- och omsorgsboenden är särskilt sårbara då verksamheterna ofta bedrivs i lokaler som inte är

anpassade för värme. Tät bebyggelse med låg andel grönstruktur kan förstärka lokala värmeeffekter.

Energi och infrastruktur: Höga temperaturer kan leda till ökad efterfrågan på el, exempelvis genom fläktar och portabla kylsystem. Samtidigt kan längre torra perioder påverka vattenresurser och ställa ökade krav på dricksvattenförsörjningen. Även om vattenbrist historiskt inte varit ett stort problem i kommunen, kan förändrade klimatförhållanden innebära nya påfrestningar på vattenförsörjningssystemen.

Naturmiljö: Förlängda perioder med höga temperaturer och torka kan öka risken för skogs- och markbränder, särskilt i skogsdominerade områden. Värme och torka påverkar även vegetation, jordbruksmark och ekosystemens motståndskraft. Minskad markfukt kan på sikt bidra till ökad erosion och påverka den biologiska mångfalden.

5.2.1.2. Prioriterade åtgärdsbehov för temperatur och värmeböljor

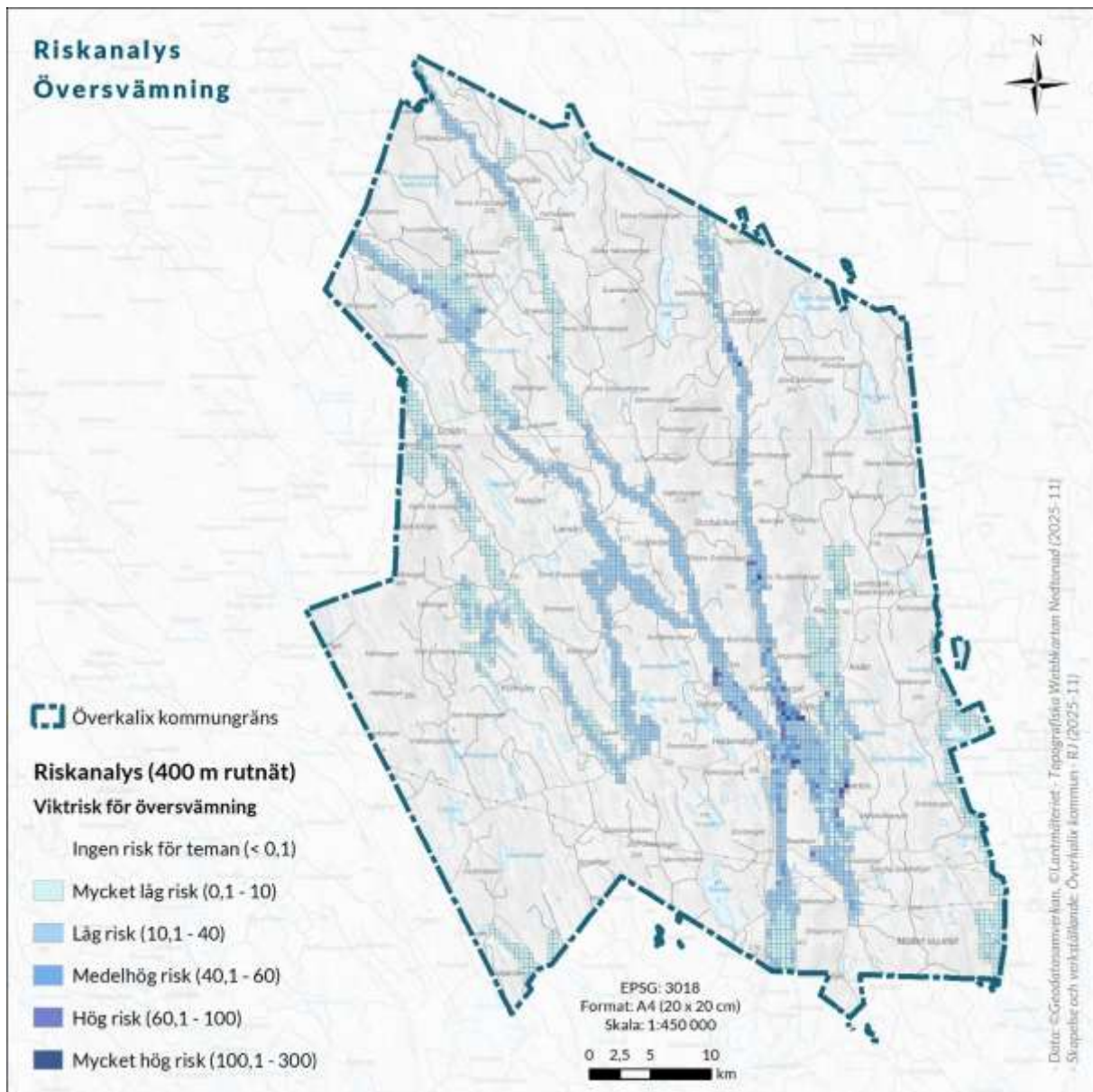
För att minska sårbarheten kopplad till temperaturökningar och värmeböljor bör följande åtgärdsinriktningar prioriteras i tillhörande planeringsprocess:

- Värmeböljor bör beaktas vid lokalisering och utformning av ny bebyggelse, särskilt för känsliga verksamheter såsom vård, omsorg, skolor och förskolor.
- Bevarande och utveckling av grönområden, träd och vattenmiljöer bör prioriteras för att minska lokala värmeöar och förbättra mikroklimatet i bebyggda miljöer.
- Kommunens planering bör stödja åtgärder som förbättrar inomhusklimatet i befintliga lokaler för samhällsservice och bostäder där sårbarheten är störst.
- Kommunala verksamheter ska ha beredskap för värmeböljor, i linje med nationella vägledningar, inklusive rutiner för information och skydd av särskilt utsatta grupper.
- Planeringen ska bidra till att el- och vattenförsörjning är robusta och dimensionerade för ökade belastningar vid längre perioder av höga temperaturer.

5.2.2. Översvämning

Översvämningsrisker utgör en central sårbarhet i Överkalix kommun, särskilt i älvnära och låglänta områden. Analysen visar att cirka 45 orter med bofast befolkning berörs av områden som klassas som hög eller mycket hög risk för översvämning.

De påverkade objekten omfattar ett brett spektrum av skyddsvärden, däribland naturvårdsområden, värdefulla natur- och kulturområden, jordbruksmark och livsmedelsproduktion, bostadsområden, skog av ekonomisk betydelse samt grundvattenförekomster. Även samhällsviktig infrastruktur som vägar, elförsörjning, avloppssystem och färjeleder påverkas eller riskerar att påverkas vid höga vattennivåer.

5.2.2.1. Tematiska sårbarheter för översvämning

Bebyggelse och planering: Strandnära bebyggelse, inklusive vissa LIS-områden, är särskilt utsatt och kan påverkas vid höga vattennivåer. Detta gäller både befintlig bebyggelse och områden som kan bli aktuella för framtida utveckling.

Samhällsviktig infrastruktur: VA-anläggningar, vägar och kollektivtrafik kan få nedsatt funktion eller skadas, vilket kan leda till störningar i viktiga samhällstjänster. Även tekniska system för el och kommunikation kan indirekt påverkas genom översvämmad mark.

Miljö och natur: Översvämningar kan innebära risker för miljö och natur genom spridning av föroreningar från förorenade områden och genom påverkan på våtmarker och strandnära ekosystem.

Kulturmiljö: Kulturmiljöer och fornlämningar i strandzoner är särskilt känsliga, då skador ofta är svåra att åtgärda i efterhand.

Näringsliv: Näringslivsverksamheter, främst jordbruk och turism i dalgångar och älvnära lägen, är också sårbara. Skador på jordbruksmark kan påverka livsmedelsproduktion, medan översvämningar i rekreations- och besöksområden kan minska områdets tillgänglighet och attraktionskraft.

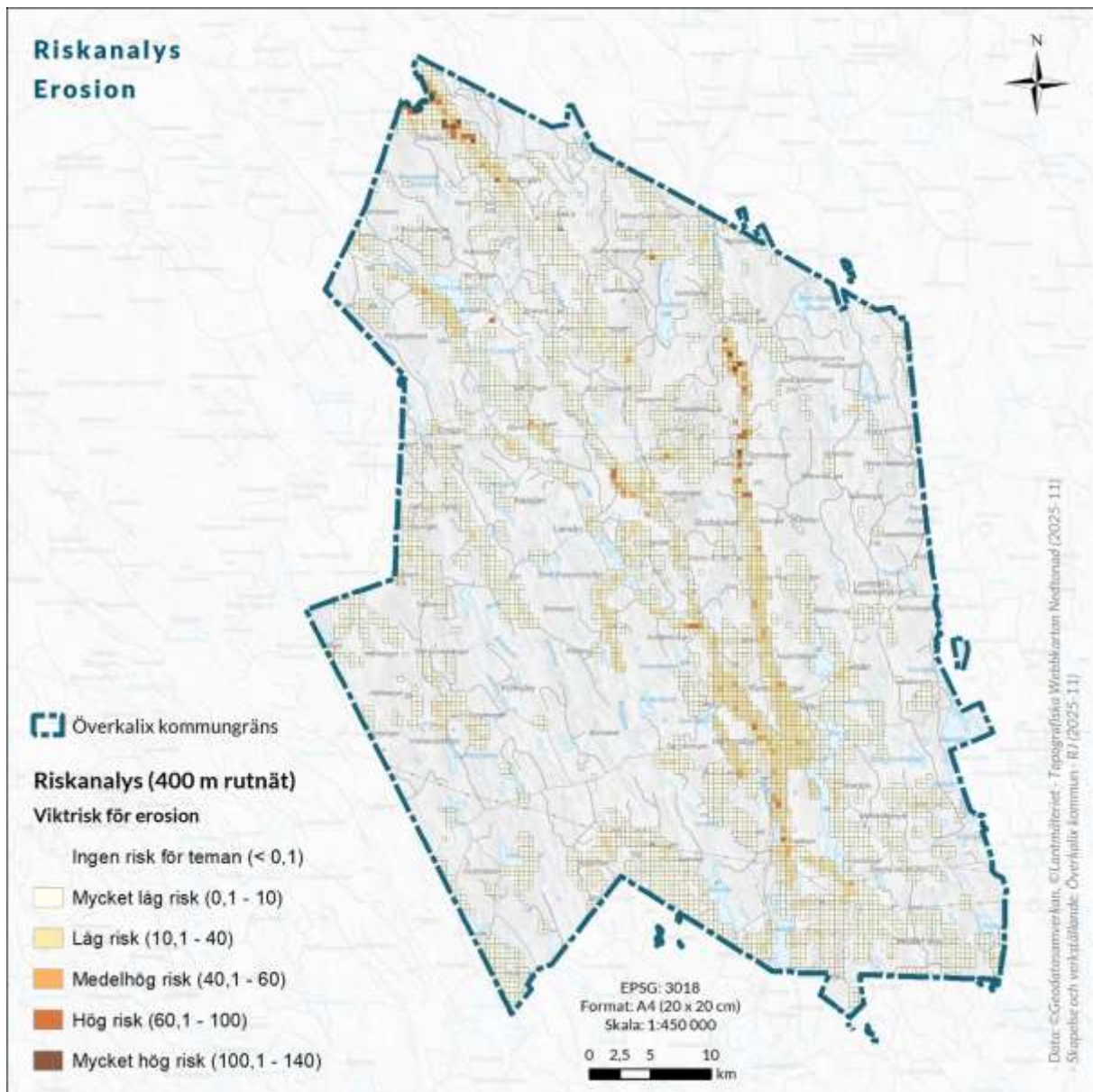
5.2.2.2. Prioriterade åtgärdsbehov för översvämning

För att minska sårbarheten kopplad till översvämningar är rekommendationer är följande åtgärdsinriktningar prioriteras i tillhörande planeringsprocess:

- Översvämningsrisker ska beaktas vid lokalisering av ny bebyggelse, och ny exploatering bör i första hand undvikas i identifierade riskområden, särskilt i strandnära lägen och lågt belägna områden.
- Vid planering inom eller i anslutning till riskområden bör krav ställas på anpassad höjdsättning, byggnadens utformning samt behov av fördjupade hydrologiska och geotekniska utredningar.
- Samhällsviktig infrastruktur såsom VA-anläggningar, vägar, ledningar och tekniska försörjningssystem ska lokaliseras och utformas så att deras funktion kan upprätthållas även vid höga vattennivåer.
- Naturbaserade lösningar, såsom skyddszoner längs vattendrag, våtmarker och naturliga översvämningsytor, bör bevaras och utvecklas för att dämpa flöden och minska konsekvenserna av översvämningar.
- Befintlig bebyggelse i utsatta områden bör ges förutsättningar för riskreducerande åtgärder, exempelvis genom anpassning av dagvattenhantering, skydd av källare och tekniska installationer samt förstärkning av slänter där så krävs.
- Planeringen ska ta hänsyn till kulturmiljöer och naturvärden i strandzoner.

5.2.3. Ras, skred och erosion

Sårbarheten för ras, skred och erosion i Överkalix kommun är främst kopplad till älvnära lägen med erosionskänsliga jordarter.

5.2.3.1. Tematiska sårbarheter för erosion

Bebyggelse som är placerad i eller nära älvbrinkar, inklusive vissa LIS-områden längs Kalixälven, kan påverkas av pågående erosion och förändrade vattennivåer. Även kulturmiljöer och fornlämningar i strandzoner är sårbara. Lokala vägar, elnät och fiberkablar är särskilt utsatta i dessa områden, där markrörelser kan leda till avbrott i viktiga försörjningssystem.

5.2.3.2. Prioriterade åtgärdsbehov för erosion

För att minska sårbarheten kopplad till ras, skred och erosion bör följande åtgärdsinriktningar prioriteras i tillhörande planeringsprocess:

- Risker för ras, skred och erosion ska beaktas vid all planering i älvnära lägen, slänter och områden med kända instabila jordarter.
- Ny bebyggelse och ny infrastruktur bör i första hand undvikas i områden med identifierad instabilitet eller hög erosionskänslighet. Där exploatering ändå provas ska krav ställas på fördjupade geotekniska utredningar.

- Befintlig bebyggelse och infrastruktur i riskutsatta områden bör ges förutsättningar för stabiliserande och riskreducerande åtgärder.
- Samhällsviktiga funktioner ska lokaliseras och utformas så att risken för skador vid markrörelser minimeras.
- Planeringen ska ta särskild hänsyn till kulturmiljöer, fornlämningar och värdefulla naturmiljöer i riskområden.
- Naturliga skyddande strukturer, som vegetation i slänter och strandzoner, bör bevaras och där möjligt förstärkas för att minska erosion och bidra till långsiktig markstabilitet.

6. SLUTSATS

Risk- och sårbarhetsanalysen visar att klimatrelaterade risker i Överkalix kommun främst berör älvnära och låglänta områden där översvämning, erosion samt ras- och skredrisk sammanfaller med bebyggelse och samhällsviktig infrastruktur.

Analysen visar vidare att flera orter innehåller delområden med hög eller mycket hög risk, där bostäder, tekniska försörjningssystem, kulturmiljöer och naturvärden påverkas samtidigt. Särskilt känsliga är platser där VA-anläggningar, pumpstationer, vägar och annan kritisk infrastruktur är lokaliserade inom riskområden. Dessa funktioner är avgörande för kommunens vardagliga drift, krisberedskap och civila försvar.

En viktig slutsats är att många av de identifierade riskerna är kopplade till den befintliga bebyggelsestrukturen. I flera fall ligger bebyggelse och infrastruktur i lägen där riskerna inte kan undanröjas, utan i stället behöver hanteras genom anpassning, skyddsåtgärder och långsiktig planering.

Ny bebyggelse och ny samhällsviktig verksamhet bör i första hand lokaliseras till områden med låg eller mycket låg risk. I områden med hög eller mycket hög risk krävs restriktivitet och tydliga ställningstaganden. Där exploatering ändå provas ska krav ställas på fördjupade utredningar och anpassade lösningar som säkerställer långsiktig funktion och säkerhet.

Särskild försiktighet ska iaktas vid lokalisering av nya verksamhets- och industriområden. Sådan markanvändning ska inte tillåtas i lägen där översvämning eller andra klimatrelaterade händelser kan medföra risk för utsläpp av miljöfarliga ämnen eller spridning av föroreningar. Översiktsplanen ska därmed tydligt styra riskfylld verksamhet bort från klimatutsatta områden.

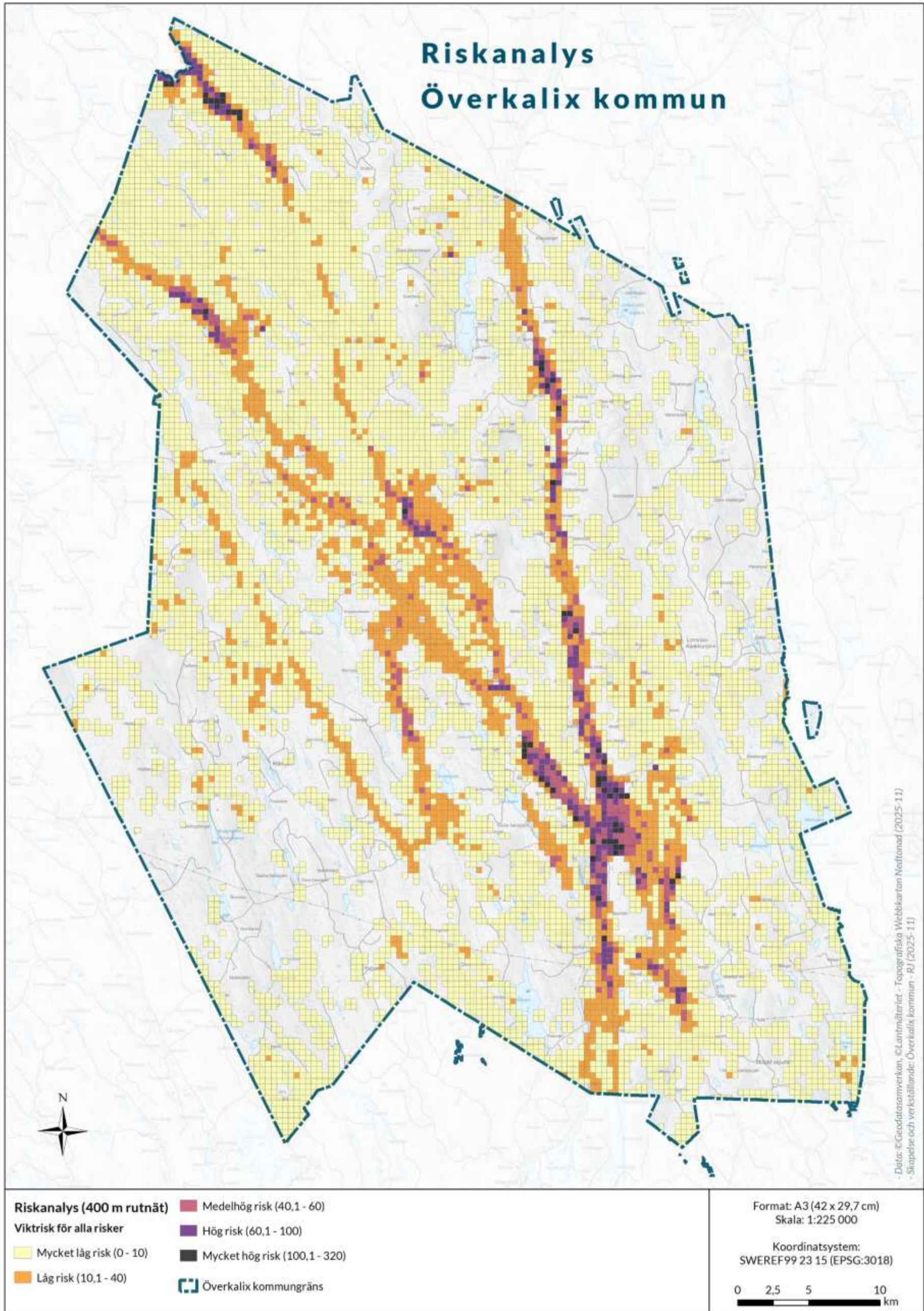
Översiktsplaneringen ska därför utgå från strategin att säkra befintliga värden och undvika att nya risker byggs in i samhällsstrukturen. Klimatanpassning är en förutsättning för kommunens långsiktiga robusthet, krisberedskap och civila försvar. Vid avvägningar mellan utveckling och risk ska skydd av liv och hälsa ges högsta prioritet, särskilt för bostäder samt vård- och omsorgsverksamheter. Därefter bör samhällsviktiga funktioner, såsom el-, vatten-, transport- och räddningstjänstsystem, säkerställas. Skydd av ekonomiska värden bör beaktas i nästa steg.

7. KARTBILAGOR

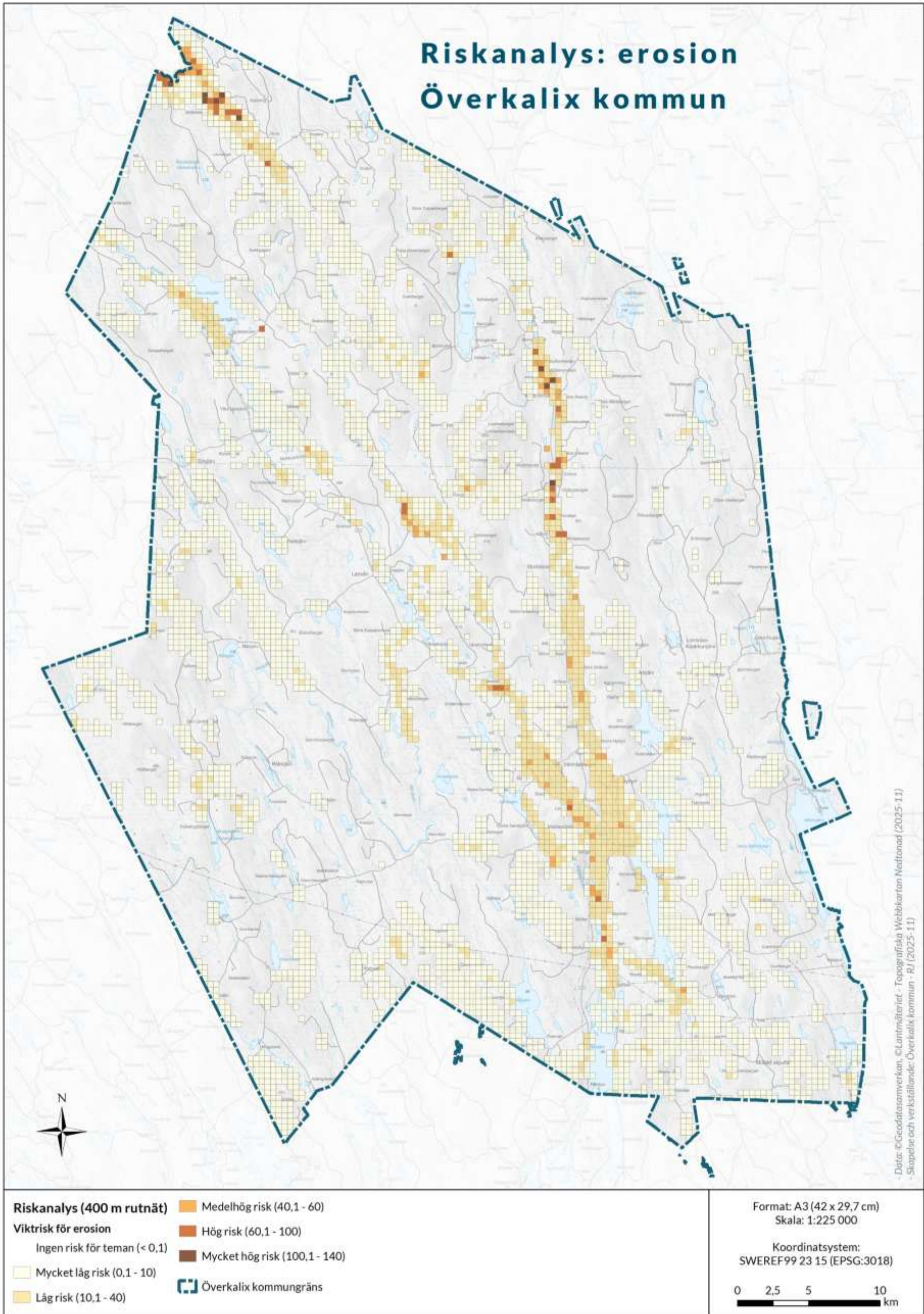
I kartbilagor återfinns kartor i A3 format för:

1. Resultat och sammanvägda risker
2. Erosion
3. Temperatur
4. Översvämning

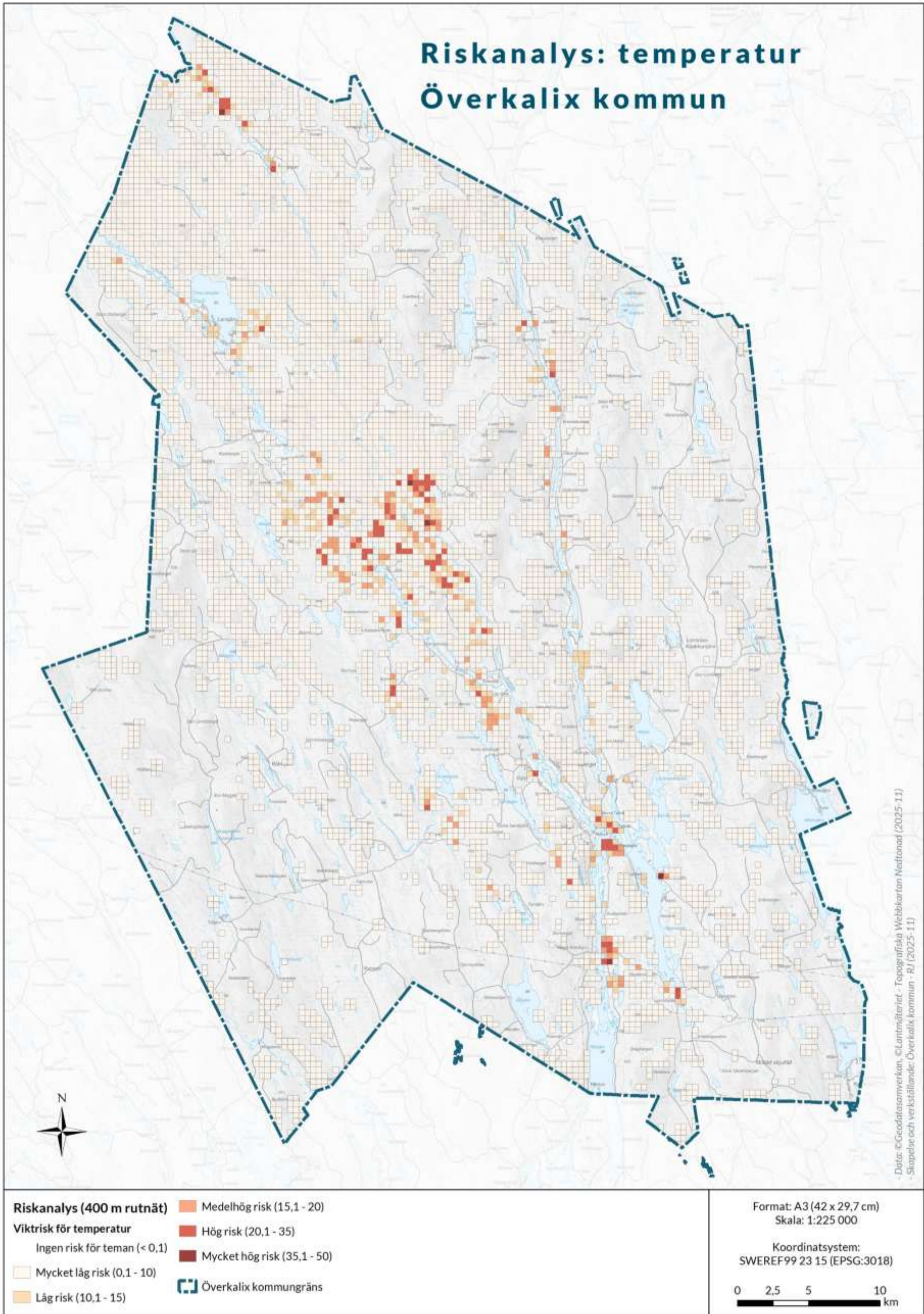
7.1. A3 kartan över resultat och sammanvägda risker

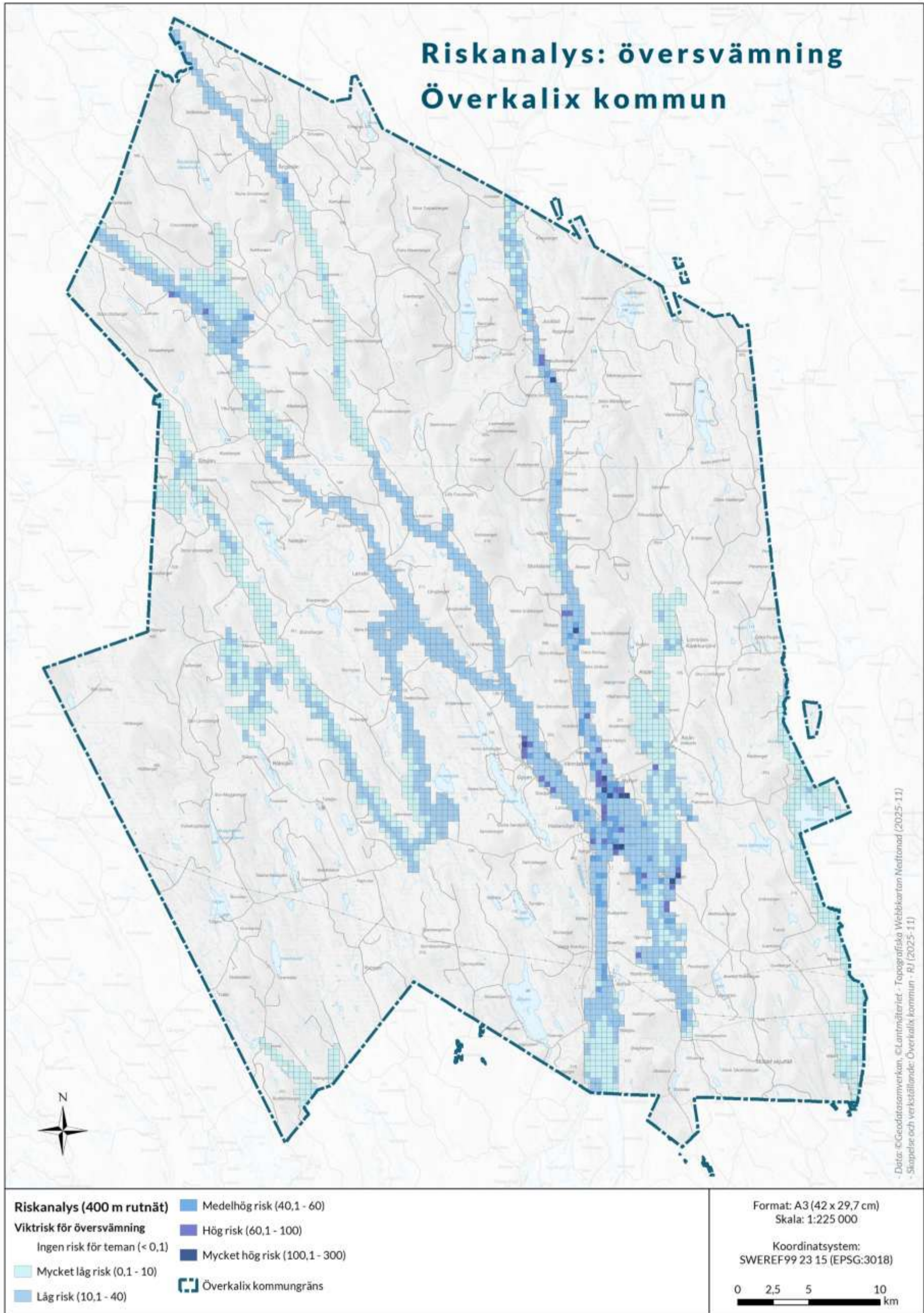
7.2. A3 kartan över erosion

7.3. A3 kartan över temperatur

7.4. A3 kartan över översvämning

8. KÄLLOR

(MSB), M. f. (2023). Lista med viktiga samhällsfunktioner- Utgångspunkt för att stärka samhällets beredskap. MSB1844 – reviderad oktober 2023 .

Lunds universitet. (2023). Data för identifiering av samhällsviktig verksamhet på nationell nivå vid extrem nederbörd och skyfall. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). doi:MSB2343

Länsstyrelsen Norrbotten. (2019). Klimatförändringarnas påverkan på Norrbottens kulturmiljöer.

MSB. (2015-11-17). Översvämningskartering utmed Kalixälven, Sträckan från Männikönsaari till mynningen i Östersjön.

MSB. (2017-2024). *Värmekartering*. Hämtat från <https://gis.msb.se/portal/apps/storymaps/stories/9b3a5dc917fb486ebcb79091bdf18269>

MSB, M. f. (2016). Att analysera risker och sårbarhet – metodstöd för risk- och sårbarhetsanalyser.

MSB, SGI. (2021). *Riskområden för ras, skred, erosion och översvämning, Redovisning av regeringsuppdrag enligt regeringsbeslut M2019/0124/Kl*. Statens geotekniska institut, SGI, Linköping och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, Karlstad.

PBL, P. o. (2010:900).

SGU. (2023). *Jordskred och raviner* . Hämtat från <https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/jordkartvisare/jordskred-och-raviner/>

SGU. (2023). *Jordarter 1:250 000, Nordligaste Sverige*. Hämtat från <https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/jordkartvisare/jordarter-1250-000-nordligaste-sverige/>

Skogsstyrelsen. (2024). Hämtat från Skogsstyrelsen i samverkan med SGI och Trafikverket - Ras och Skred - Framtagna områden med erosionskänsliga jordarter i slänter med kraftig eller mycket kraftig lutning samt möjliga raviner och berörda vattendrag.: <https://geodpags.skogsstyrelsen.se/arcgis/rest/services/Geodataportal/GeodataportalVisaRasoskred/MapServer>

SMHI. (2015). Framtidsklimat i Norrbottens län – enligt RCP-scenarier .

SMHI. (2017). Extremregn i nuvarande och framtida klimat- Analyser av observationer och framtidsscenarier.

SMHI. (2024). <https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/lansanalyser/norrbottens-lan-1.178257>.

Structor Vatten & Miljö Uppsala AB. (2025). *Riskområden kopplade till ett klimat i förändring – Stockholms län*. Länsstyrelsen Stockholm.